

พฤติกรรมการแสดงออกตามทฤษฎีของ กิจิโอะวานิเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูและลักษณะทาง
ชีวสังคมบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

พรสุตา กิมขรรธนะ

18 พ.ธ. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
กุมภาพันธ์ 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

..... ๒๕/๕/๖๕ ประธาน
(ดร.นิยตะ จิตต์จรัส)

..... ๒๕/๕/๖๕ กรรมการ
(รศ.อัญญา สุชาวัฒน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ๒๕/๕/๖๕ ประธาน
(ดร.นิยตะ จิตต์จรัส)

..... ๒๕/๕/๖๕ กรรมการ
(รศ.อัญญา สุชาวัฒน์)

..... ๒๕/๕/๖๕ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ยศ.ดร.ปรีชา ชรรมา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ศ.ดร.สมพร บัวทอง
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีทั้งนี้เนื่องจากความกรุณาของอาจารย์
ดร.นิยตะ จิตต์จรัส และรองศาสตราจารย์อัจนรา สุขวรมณ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและ
ข้อคิดในการทำวิจัย รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งในทางที่ช่วย
ให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์และช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ชรรมา กรรมการสมทบที่ได้
ตรวจแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจารย์สุภาพ หนะชานันท์ ที่ได้คำแนะนำใน
การสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ขึ้น และคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงละเอียดปริญญานิพนธ์
ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ ปีการศึกษา 2532 ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้ปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ ตลอดจนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้
ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิมมานรดี อาจารย์ยุวดี เกิกสว่าง
ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้วิจัยที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจอย่างเต็มที่
ตลอดมา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขออภิวาตพระคุณพ่อแม่ ครูอาจารย์ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น
โดยเฉพาะคุณอัมพา วรวิมลชัย คุณอรที กิรติเสถียร คุณรัตนา ไกรสีหนาท รวมทั้งพี่ ๆ
เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ครูอาจารย์โรงเรียนวัดนิมมานรดีทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็น
กำลังใจให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พรสุภา กิษยวรรณะ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
	ความสำคัญของการวิจัย	6
	ขอบเขตการวิจัย	7
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	11
	พฤติกรรมกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น	19
	พัฒนาการพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	20
	การยอมรับเลี้ยงดู	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	29
	การยอมรับเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	29
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	36
	เพศกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	37
	ระดับชั้นกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	39
	สมมติฐานการวิจัย	41
3	วิธีดำเนินการวิจัย	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล	56

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย	92
สมมติฐานในการวิจัย	92
วิธีดำเนินการวิจัย	93
การดำเนินการวิจัย	94
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย	151

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	44
2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	66
3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการแสดงออก ทั้ง 4 ลักษณะ	68
4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเคียวแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกแต่ละด้านของนักเรียน	69
5 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกที่ต่างกัน	70
6 แสดงค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม การแสดงออก 4 ลักษณะ จำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ	71
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน	72
8 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบประชาธิปไตย	73
9 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบให้ความคุ้มครอง	74
10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบให้อำนาจควบคุม	75
11 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบปล่อยปละละเลย	76

11	เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบปล่อยปละละเลย	76
12	แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนพฤติกรรม การแสดงออก 4 ลักษณะ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ระดับ	77
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ..	78
14	เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	79
15	เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	80
16	เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	81
17	แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนพฤติกรรม การแสดงผล 4 ลักษณะ จำแนกตามเพศ	82
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน	83
19	เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของนักเรียนชาย	84
20	เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลของนักเรียนหญิง	85
21	แสดงค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนพฤติกรรม การแสดงผล 4 ลักษณะ จำแนกตามระดับชั้น	86

22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวิธีซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลออกของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นต่างกัน	87
23	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลออกของนักเรียนระดับชั้น ม. 1	88
24	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การแสดงผลออกของนักเรียนระดับชั้น ม. 3	89
25	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยพฤติกรรม การแสดงผลออกของนักเรียนระดับชั้น ม. 6	90
26	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างกันของพฤติกรรมกรรมการแสดงผลออกทั้ง 4 ด้าน	91
27	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ...	144
28	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง .	146
29	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม .	147
30	ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย .	148
31	ค่าอำนาจจำแนกรายขอแบบทดสอบวัดพฤติกรรมกรรมการแสดงผลออก 4 ลักษณะ	149

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิความสัมพันธ์แบบมิติเดียว	12
2	แผนภูมิลำดับเหตุการณ์ การแสดงออกตามระดับการบรรลุจุดหมาย ของผู้แสดงพฤติกรรม	17
3	แผนภูมิลำดับเหตุการณ์ การแสดงออกตามระดับความถูกต้องของสังคม ..	17
4	แผนภูมิแสดง โครงสร้างพฤติกรรม การแสดงออก	18
5	แผนภูมิการรวบรวม เลี่ยงดูตามแนวคิดของ เซฟเฟอร์	25
6	แผนภาพแสดง ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การแสดงออก 4 ลักษณะ ของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการรวบรวม เลี่ยงดูต่างกัน 4 แบบ	101
7	แผนภาพแสดง ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การแสดงออก 4 ลักษณะ ของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน 3 ระดับ ..	103
8	แผนภาพแสดง ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การแสดงออก 4 ลักษณะ ของนักเรียนมัธยมศึกษา เพศชาย หญิง	105
9	แผนภาพแสดง ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม การแสดงออก 4 ลักษณะ ของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน 3 ระดับ	107

ภูมิหลัง

มนุษย์เราเมื่ออยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมากความขัดแย้งย่อมเกิดขึ้น เพราะความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกันทุกครั้งไป เมื่อความต้องการแตกต่างกันมากอาจทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ความขัดแย้งเหล่านี้จะเริ่มรุนแรงจากมากไปน้อย ระดัที่รุนแรงมาก ๆ จะถึงทำร้ายฆ่าฟันกัน มนุษย์เราจะมีปฏิกิริยาต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน ชัยพร วิชาวุธ (2529 : 10 - 13) เปรียบเทียบลักษณะการเผชิญความขัดแย้งของคนเรา เหมือนกับพฤติกรรมของสัตว์ 5 ชนิด

1. เต่า ซึ่งจะหดตัวเมื่อเผชิญปัญหา เช่น เมื่อมีใครมาขออ่านหนังสือพิมพ์ขณะที่กำลังอ่านอยู่ พวกนี้จะไม่พอใจแต่ไม่กล้าจะแสดงโดยส่งหนังสือพิมพ์ให้ แล้วเดินหนีไป อาจเอาไปนินทาด้วยหลัง วิธีนี้นอกจากไม่ได้ในสิ่งที่ตนต้องการยังเสียความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นด้วย

2. ตู๊กตาหมี พวกนี้จะเป็นพวกที่น้าวัก หาทางออกอย่างที่ทำให้คนอื่นสบายใจ เช่น ยกหนังสือพิมพ์ให้อ่านทั้งฉบับแม้จะไม่มีโอกาสอีกเลย พวกนี้สนใจคนอื่น แต่ไม่รู้จักรักษาสិทธิของตนเอง

3. ฉลาม จะตรงข้ามกับ 2 กลุ่มแรก จะไร้กาวังหันที่ โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของอีกฝ่าย อาจไรเฉลอก หรือข่มขู่ทำร้าย พวกนี้ชนะก็มีศัตรู ฝ่ายแพ้ก็นหาโอกาสกลับมาฉี

4. สุนัขจิ้งจอก จะใช้วิธีประนีประนอม แบ่งกันคนละครึ่ง ซึ่งวิธีนี้จะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละฝ่ายได้เต็มที่ อาจนับได้ว่าแพ้ทั้งคู่

5. นกทูก จะใช้วิธีใจเย็นหาทางแก้ปัญหา เพื่อตอบสนองความต้องการของทั้งสองฝ่าย เช่น ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์เวลาเดียวกัน อาจใช้วิธีแบ่งหน้าอ่าน อ่านถึง ๆ การอ่านบนโต๊ะด้วยกัน หรืออาจตั้งอ่านคนละคาน

พร้อมทั้งกล่าวว่า ถ้าสังคมมีคนประเภทนี้มาก ๆ การแก่งแย่งชิงดี ชักแข่งขัน บิดา ก้าวร้าว ทำร้ายกัน เพื่อวัตถุประสงค์ของเขาก็จะลดน้อยลงไป แต่ในทางตรงข้าม ถ้ามีคนประเภทนี้^{ที่สาม}มาก ๆ การแก่งแย่งชิงดีไม่มีทางสิ้นสุด และจะเกิดการชักแย้งต่อไปเรื่อย ๆ (ชัยพร วิชาวุธ. 2529 : 13)

จะเห็นได้ว่ามนุษย์ประเภทที่ 1, 2 อาจจัดได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ซึ่งในเรื่องนี้ ละเอียก ชูประยูร และคนอื่น ๆ (2521 : 7 - 8) กล่าวว่า* การบกพร่องในพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งในสังคม ซึ่งเกิดจากความบกพร่องในทักษะทางสังคม (Social Skill Deficits) และจะพบได้แม้แต่ในคนธรรมดา จนถึงคนไข้จิตเวชต่าง ๆ บุคคลเหล่านี้จะอยู่ในสังคมอย่างไม่เป็นสุข เพราะเกิดความวิตกกังวลจากการที่ไม่กล้าแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมนั้น เมื่อมีปัญหามากขึ้น อาจเลือกวิธีหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องการแสดงออกและมีความวิตกกังวลสูง ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นโรคจิต โรคประสาทและนอกจากจะเป็นปัญหาของตนเองแล้ว พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกยังก่อปัญหาต่อการพัฒนาสังคม ถ้าคนในสังคมมีพฤติกรรมเช่นนี้มาก ๆ

ส่วนมนุษย์ประเภทที่ 3 หรือฉลาม พวกนี้ อาจจัดได้ว่าเป็นพวกที่มีความวิตกกังวลในการแสดงพฤติกรรมน้อย เพราะพวกนี้ค่อนข้างก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว นั้นเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และเป็นอันตรายต่อบุคคลและสังคมอย่างมาก นักจิตวิทยาถือว่า พฤติกรรมก้าวร้าวในระดัปรุนแรงเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหามุคละรุ่นนั้นจะปรับตัวไม่ได้ ช่าง ทัศนธาตุสี และคนอื่น ๆ (2528 : 1 - 15) พบว่า เด็กในระดัปมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดัปรุนแรง ซึ่งอาจพัฒนาขึ้นเป็นพฤติกรรมในวัยผู้ใหญ่ก็เป็นได้

ประเภทที่ 4, 5 เป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ถูกกระทำไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองมากนัก และขณะเดียวกัน คนที่คิดต่อกว่าก็ไม่รู้สึกสำนึกใจที่จะทำตาม พฤติกรรมของคนประเภทนี้อาจจัดอยู่ในประเภทกล้าแสดงออก

ลักษณะของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเมื่อเผชิญปัญหาชักแย้งดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้เป็นพฤติกรรมการแสดงออกที่อยู่นอมนิติเดียว โดยเรียงตามระดับความมากมายของการแสดงออกจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมกล้าแสดงออก

และพฤติกรรมการร้าว รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะนี้ใช้น่ามาก ในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออก โดยมักจะแยกศึกษาเป็นพฤติกรรมการร้าว-ไม่การร้าว หรือพฤติกรรมกล้าแสดงออก-พฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออก

✓ คิจิโรวานนิ (DeGiovanni. 1979 : 4573) ได้กำหนดลักษณะที่คนเรา แสดงออกมาเพื่อเกิดปัญหาหรือเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการออกเป็น 2 มิติ

1. มิติบังคับ-ไม่บังคับ
2. มิติเปิดเผย-ซ่อนเร้น

กล่าวคือ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกอาจมีคุณลักษณะบังคับหรือไม่บังคับ และเปิดเผย หรือซ่อนเร้น จาก 2 มิติ สามารถแตกเป็นพฤติกรรมการแสดงออกย่อย ๆ ได้

4 แบบ คือ

1. พฤติกรรมที่เปิดเผยและไม่มีการบังคับให้ผู้อื่นทำตาม เรียกว่า พฤติกรรม กล้าแสดงออก
2. พฤติกรรมที่ซ่อนเร้นและไม่มีการบังคับให้ผู้อื่นทำตาม เรียกว่า พฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออก
3. พฤติกรรมที่เปิดเผยและมีการบังคับให้ผู้อื่นทำตาม เรียกว่า พฤติกรรม การร้าวทางตรง
4. พฤติกรรมที่ซ่อนเร้นและบังคับให้ผู้อื่นทำตาม เรียกว่า พฤติกรรมการร้าว ทางอ้อม

× เมื่อเปรียบเทียบ เกี่ยวกับ ทฤษฎีพฤติกรรมการแสดงออกแบบเดิม ทฤษฎี 2 มิติ จะแยก พฤติกรรมการร้าวออกเป็น การร้าวทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ทฤษฎี 2 มิติ ยังบอก ลักษณะความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะว่า พฤติกรรมการร้าวทางตรง จะสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมการร้าวทางอ้อมจะสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

คิจิโรวานนิ กล่าวถึงข้อดีของทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีนี้จะอธิบายพฤติกรรมการแสดงออก ได้ดีกว่าทฤษฎีแบบเดิม กล่าวคือ ในรูปแบบเดิมของทฤษฎีเดิม ถ้าพิจารณาพฤติกรรมการแสดงออก ในแง่ของความถูกต้องของสังคมจากน้อยไปหามาก พฤติกรรมกล้าแสดงออกจะอยู่เป็นลำดับแรก

ส่วนพฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออกจะอยู่ในลำดับที่สอง และพฤติกรรมก้าวร้าวจะอยู่ในลำดับที่สาม แต่ดาที่การขาดพฤติกรรมการแสดงออกในแง่ของความพอใจ หรือความสะอึกใจ ของผู้กระทำจากน้อยไปหามาก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกจะอยู่ลำดับแรก โดยมีพฤติกรรม กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวจะอยู่เรียงมาตามลำดับ ซึ่งการเรียงลำดับที่ไม่สอดคล้อง กันนี้ ชี้ให้เห็นจุดอ่อนของทฤษฎีพฤติกรรมการแสดงออกแบบเดิม แต่จะไม่พบปัญหานี้ใน ทฤษฎี 2 มิติ ของ คิจิโอะวานนิ

การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมการแสดงออกเช่นใดการยอมรับเลี้ยงดูย่อมมีส่วนสำคัญ ในการกำหนดบุคลิกภาพให้แตกต่างกันตามลักษณะของการยอมรับเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน เมื่อแรกเกิดบุคคลยัง ไม่มีบุคลิกภาพเป็นของตนเอง บุคลิกภาพจะค่อย ๆ สร้างขึ้นจาก สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก สิ่งแวดล้อมเหล่านี้จะทำให้เกิดพฤติกรรม ครบครันเป็นแหล่ง การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลที่สำคัญ วิธีการที่ครอบครัวใช้คือ การยอมรับเลี้ยงดู อีริกสัน (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2530 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1950) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับครอบครัวเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์มีพฤติกรรมนานา ประเภท และหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ตามลักษณะสัมพันธ์ที่มีต่อบุคคลอื่น ดังนั้นวิธีการยอมรับเลี้ยงดูจึงมีส่วนปลูกฝังนิสัยบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสม

เนื่องจากการยอมรับเลี้ยงดูแต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกัน จึงขอนำมาศึกษาเพื่อ ดูว่าการยอมรับเลี้ยงดูแบบใดจะมีแนวโน้มทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกในแต่ละแบบคือ กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงออก ก้าวร้าวทางตรงและก้าวร้าวทางอ้อม เพราะการยอมรับ เลี้ยงดูนอกจากจะช่วยปลูกฝังนิสัยต่าง ๆ อันเป็นลักษณะประจำตัวของเด็กแล้วยังส่งผลทำให้ เกิดเป็นลักษณะประจำชาติอีกด้วย ทั้งนี้กับมานุษยวิทยาเชิงวัฒนธรรมกล่าวว่า "การที่ชนชาติ ใด ๆ มีบุคลิกภาพพื้นฐานหรือลักษณะประจำชาติแตกต่างกันเป็นเพราะวัฒนธรรมในการยอมรับ เลี้ยงดูเด็กที่แตกต่างกันออกไป (สนิท สมักรการ. 2522 : 427)

นอกจากตัวแปรด้านการยอมรับเลี้ยงดูที่ช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ ต่างกัน ตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลพฤติกรรมการแสดงออกที่ควรกล่าวถึงคือ สติปัญญาและการศึกษา เพราะมนุษย์เราเกิดมามีสติปัญญาและความเฉลียวฉลาดไม่เท่าเทียมกัน บางคนมีสติปัญญาสูง

หรือธรรมดา บางคนไม่สามารถเล่าเรียนอะไรรู้เรื่อง ความจำไม่ดีอาจเป็นเหตุให้การเรียน เพราะเรียนไม่ทันเพื่อน ผลสุดท้ายก็เลยเลิกอ่านหนังสือโรงเรียน กลายเป็นเหยื่อแห่งความชั่วร้าย โดยอาจถูกชักจูงให้เห็นผิดเป็นชอบ กลายเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายไปก็มี นักจิตวิทยาหลายคน กล่าวว่า (สุชา จันทน์เขม และสุรางค์ จันทน์เขม. 2522 : 15) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับ ความประพฤตินั้น โดยเฉลี่ยแล้วเด็กเหล่านี้มักจะมีสติปัญญาปานกลาง ค่อนข้างต่ำ และต่ำมาก สำหรับหัวหน้าแก๊งค์นั้นมักมีสติปัญญาสูง สามารถปกครองสมาชิกได้ กรณีที่เกิดเรื่องลูกน้องที่มี สติปัญญากว่ามีความสามารถย่อมมักถูกตำรวจจับ ส่วนหัวหน้าจะเอาตัวรอดได้ ส่วน กุลลสี สุกันทะเทศ. 2520 : 24 - 25) พบว่า เด็กที่กระทำผิดจะมีระดับเชาวน์ปัญญา อยู่ระหว่างปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก จึงเห็นได้ว่าสติปัญญามีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวรา เว้นแต่เด็กในพฤติกรรมการแสดงออกแบบอื่น สติปัญญาน่าจะมีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ เหมาะสมมากขึ้นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม จากการศึกษาพบว่า สติปัญญาหรือคะแนนเชาวน์ ญามีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประมาณ .50 (วัลลภา จันทน์เพ็ญ. 2526 : 3) ดังนั้นถ้าเราเลือกนักเรียนที่มีสติปัญญาสูงจากกลุ่มนักเรียนในชั้นเรียน โดยยัง ไม่มีการวัดสติปัญญาของนักเรียน เราอาจจะดูจากคะแนนสอบหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแทนได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่ต่างกันของบุคคล เช่นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

❖ จากที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูและตัวแปรอื่น ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และระดับชั้น ต่อพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะตามทฤษฎีของ คิจิโวานนิ ทั้งนี้โดยจะศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนใน ระดับมัธยมศึกษา เพราะเด็กในระดับนี้อาจเรียกได้ว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นสภาพร่างกาย และอารมณ์ไม่คงที่ กำลังระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ ช่วงนี้เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ หาก บุคคลได้รับประสบการณ์ที่ดีจากวัยเด็กจนเข้าสู่วัยรุ่น ก็จะช่วยส่งเสริมให้เขามีความมั่นใจใน ตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตที่พึ่งตนเองเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นผลการศึกษาย่จะช่วยให้ เขาใจพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลในวัยนี้ อันจะเป็นแนวทางสำคัญในการช่วยปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กเหล่านี้เติบโตขึ้น

เป็นกำลังสำคัญของชาติที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง
ในอันที่จะหาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
โดยเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก
พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง และพฤติกรรมการก้าวร้าวทางอ้อม
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือเพศ หรือระดับชั้น
แตกต่างกัน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยเชื่อว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใน
เรื่องดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบว่านักเรียนในระดับมัศึกษามีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ
มากน้อยและต่างกันหรือไม่เพียงใด อันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรม
ที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคม
2. ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างพฤติกรรมการแสดง
ออกทั้ง 4 ลักษณะ กับการอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และระดับชั้นว่าใน
แต่ละตัวแปร ภาวะที่ตัวแปรต่างกัน นักเรียนจะมีรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกแตกต่างกัน
หรือไม่ เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกเหล่านั้น และนำผลที่ได้จากการวิจัย
ไปเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหาวิธีการในการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

3. เป็นการตรวจสอบความทั่วไป (Generalizability) ของทฤษฎี 2 มิติของพฤติกรรมกรรมการแสดงออกตามแนวทางของ คิจิโอะวานนิ ว่านอกจากจะสามารถอธิบายพฤติกรรมกรรมการแสดงออกในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนร่วมหอพัก ทั้งที่ เดล เกรโก (Del Greco. 1984) ทำการวิจัยแล้ว จะสามารถอธิบายพฤติกรรมกรรมการแสดงออกในสถานการณ์ทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6 ประจำปีการศึกษา 2533 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,200 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ โค้ดแก

2.1.1 การยอมรับเลี้ยงดู 4 ลักษณะ แบ่งเป็น

2.1.1.1 การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

2.1.1.2 การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง

2.1.1.3 การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุม

2.1.1.4 การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2.1.2 ลักษณะชีวสังคม แบ่งเป็น

2.1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.1.2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

2.1.2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.1.2.2 เพศ

2.1.2.2.1 ชาย

2.1.2.2.2 หญิง

2.1.2.3 ระดับชั้น

2.1.2.3.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1.2.3.2 มัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.2.3.3 มัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 ทิวแปรตาม โค้ด

2.2.1 พฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ

2.2.1.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออก

2.2.1.2 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

2.2.1.3 พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

2.2.1.4 พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการแสดงออก หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญความรู้สึกขัดแย้ง แบ่งออกเป็น

✓ 1.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำโดยเปิดเผย ไม่มีการบังคับให้ผู้อื่นทำตาม เป็นการแสดงความปรารถนาหรือความรู้สึกที่ตรงไปตรงมา สามารถปฏิเสธหรือขอร้องให้ผู้อื่นทำสิ่งที่ตนปรารถนา เป็นพฤติกรรมที่รักษาสิทธิของตนและสร้างความรู้สึกที่แก่ผู้กระทำและผู้ที่ได้รับผลการกระทำ

1.2 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำที่ไม่สามารถแสดงออกได้โดยเปิดเผยและไม่สามารถบังคับให้ผู้อื่นทำตามได้ รวมทั้งการที่ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ได้คือ การแสดงความปรารถนาหรือความรู้สึกที่ตรงไปตรงมา การปฏิเสธหรือขอร้องให้ผู้อื่นทำสิ่งที่ตนปรารถนาและการรักษาสิทธิของตน • ผู้กระทำรู้สึกไม่สบายใจ กังวลใจในผลของการกระทำที่เกิดขึ้น

1.3 พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง หมายถึง พฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำโดยเปิดเผย มีการบังคับให้ผู้อื่นทำตาม แต่เป็นพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงเกินขอบเขต

ของกฎหมาย เป็นการแสดงสิทธิอย่างตรงไปตรงมาโดยทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องอย่างรุนแรงในสิ่งที่ตนไม่อยากทำ เป็นการกระทำที่ส่งเสริมตนเอง และทอดทิ้งผู้อื่นเกินไป ผู้กระทำจะรู้สึกโกรธ และไม่พอใจขณะแสดงพฤติกรรม ผู้ได้รับการกระทำรู้สึกหมิ่นประมาท โกรธ ไม่พอใจ

1.4 พฤติกรรมการว้าวางอ้อม หมายถึง พฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำในลักษณะซ่อนเร้น บังคับให้ผู้อื่นทำตามโดยผู้อื่นไม่ทราบเจตนาที่แท้จริง สามารถแสดงสิทธิบนความเดือดร้อนของผู้อื่นโดยวิธีอ้อม ผู้กระทำจะรู้สึกโกรธและไม่พอใจขณะที่กระทำพฤติกรรม ผู้ได้รับผลการกระทำอาจรู้สึกถูกเหยียดหยาม อาจโกรธ พยายามหา หรือรู้สึกเฉย ๆ

พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการแสดงออกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามแนวทฤษฎีของ คิจิโอะวานนิ

2. การยอมรับเลี้ยงดู หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมทว้าวางอ้อมและการกระทำ ทำให้เด็กรับรู้ทั้งความรู้สึกและการกระทำดังกล่าวโดยแบ่งเป็น

2.1 การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่แสดงความรักและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง พ่อแม่จะอธิบายเหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามมิให้ทำสิ่งต่าง ๆ เด็กจะได้รับความเสมอภาคในการทำสิ่งต่าง ๆ

2.2 การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่แสดงความรักและห่วงใยเด็กจนเกินไปให้ความช่วยเหลือเกินความจำเป็น มักจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กในทุกเรื่อง ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณไม่มีอิสระที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเอง

2.3 การยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าตนได้รับความควบคุมทั้งพฤติกรรม ความคิด หักเสก และความรู้สึกโดยตรงและเบี่ยงเบนจากพ่อแม่ โดยพ่อแม่จะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ

2.4 การขมวดเรียงกันแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น วิจาร์พคำทนิและลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด

การขมวดเรียงกันทั้ง 4 แบบ สามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามการขมวดเรียงกันที่ดัดแปลงมาจากของ สมพร สุทธิชัย (2530 : 53 - 54)

3. ลักษณะทางชีวสังคม หมายถึง ลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งในงานวิจัยใดแก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และระดับชั้น

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยทุกวิชาของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างรายงานในแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการให้ไว้ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521 : 27)

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ระดับผลการเรียนที่สูงกว่า 2.5 ขึ้นไป

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 2.0 - 2.5

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับผลการเรียนที่ต่ำกว่า 2.0

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวม
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
 - 1.1 ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการแสดงออกแบบดั้งเดิม
 - 1.2 ทฤษฎี 2 มิติของพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
2. พฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น
3. พัฒนาการของพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
4. การอบรมเลี้ยงดู
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
 - 5.1 การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
 - 5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
 - 5.3 เพศกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
 - 5.4 ทัศนคติกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก

ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการแสดงออก

1. ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการแสดงออกแบบดั้งเดิม

ในระยะแรกของการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก เบาเวอร์และเบาเวอร์ (Bower and Bower. 1976 : 8 - 13) แบ่งพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

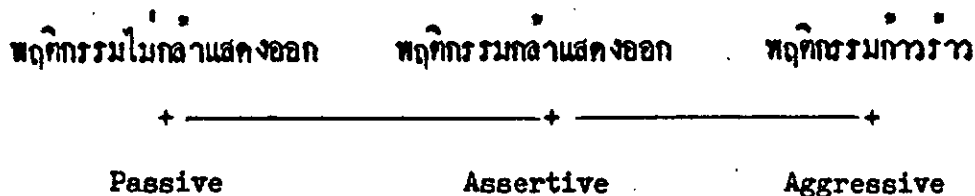
1. ลักษณะที่ไม่กล้าแสดงพฤติกรรมเรียกว่า พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

(Non - Assertive Behavior)

2. พฤติกรรมก้าวร้าว

3. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงพฤติกรรมโดยแสดงออกอย่างเหมาะสม เรียกว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Behavio)

ส่วน ฟลาวเวอร์ และโบรัม (Flowers and Boram. 1980 : 1976) ได้ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นพฤติกรรมที่อยู่กึ่งกลางระหว่างพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและพฤติกรรมก้าวร้าว สามารถเขียนในรูปความสัมพันธ์แบบมิติเดียวได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิความสัมพันธ์แบบมิติเดียว

จากภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์แบบมิติเดียวกังกล่าว อัลเบิร์ตและเอ็มมอนส์ (Alberti and Emmons. 1978 : 2) ได้อธิบายเปรียบเทียบ การแสดงออกทั้ง 3 ลักษณะ ของบุคคลในสถานการณ์ ซึ่งเป็นผู้กระทำและถูกกระทำเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของ พฤติกรรมไว้ดังนี้

เป็นผู้กระทำ

พฤติกรรมก้าวร้าว	* พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
- ส่งเสริมตนเองโดยผู้อื่น เลียดหาย เคียดกรอน - แสดงออก - แสดงออกการหมิ่นประมาท ผู้อื่น กำหนดสิ่งต่าง ๆ ให้ ผู้อื่น - ประสบความสำเร็จตาม ความปรารถนาโดยทำให้ ผู้อื่นไม่สบายใจ	- ส่งเสริมตนเอง - แสดงออก - มีความรู้สึกดีเกี่ยวกับตน กำหนดสิ่งต่าง ๆ ให้ ตนเอง - อาจประสบความสำเร็จ ความปรารถนา	- ปฏิบัติตนเอง ไม่กล้าทำ - ไม่แสดงออก - ไม่สบายใจ กังวลใจ ปล่อยให้ผู้อื่นกำหนดสิ่ง ต่าง ๆ - ไม่ประสบความสำเร็จ ตามปรารถนา

บุพการี

พฤติกรรมก้าวร้าว	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
- รู้สึกว่าตนเองมีความผิดหรือรู้สึกโกรธ ไม่พอใจ บุพการี - ประสบความสำเร็จตามความปรารถนาโดยที่ฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหาย เคืองกรอน	- * สงเสริมตนเอง มีการแสดงออก - อาจประสบความสำเร็จตามความปรารถนา	- ปฏิเสธตนเอง ไม่ทำตาม ไม่สนใจ ต่อต้านรู้สึกตนเองต่ำต้อย ถูกทำลาย น้ำใจ - ไม่ประสบความสำเร็จตามความปรารถนา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 มนูญ พรหมพิริยวง ได้เสนอแผนผังเปรียบเทียบพฤติกรรมแสดงออกทั้ง 3 ลักษณะ รวมทั้งสิ่งที่เกิดตามมาของแต่ละพฤติกรรมดังต่อไปนี้
(วิจัยน คำขวัญพิทักษ์, 2524 : 13 ; อ้างอิงมาจาก มนูญ พรหมพิริยวง, 2523)

	พฤติกรรมก้าวร้าว	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
ลักษณะพฤติกรรม	- แสดงสิทธิบนความเคียดแค้นของผู้อื่น - เลือกวิธีทางให้ผู้อื่น - แสดงออกอย่างจริงจังและตรงไปตรงมาบนความเคียดแค้นของผู้อื่น - ส่งเสริมตนเอง มีปฏิกริยาต่อต้านผู้อื่นเกินควร มุ่งแก้แค้นให้ผู้อื่นนิคหวัง คุกคามผู้อื่น	- แสดงสิทธิ ความต้องการความปรารถนาของตนเลือกวิธีทางทวยตนเอง แสดงออกมาอย่างจริงจังและตรงไปตรงมา - ส่งเสริมตนเอง รักษาสิทธิของตนเอง โดยไม่ก้าวร้าว	- ไม่แสดงสิทธิ ความต้องการ ความปรารถนาของตนยอมให้ผู้อื่นเลือกวิธีทางให้ ไม่จริงจัง ปฏิเสธ ขอมให้ผู้อื่นละเมิดสิทธิของตน
ความรู้สึที่เกิขึ้นเมื่อคุณกระทำพฤติกรรมนี้	- มีสิทธิอยู่เหนือผู้อื่น โกรธ อาจกลายเป็นความรู้สึกอำนกนิค	- มีความรู้สึกที่คอกตนเอง เกิดความมั่นใจตนเอง	- นิคหวัง เสียใจ กระทบกระวายใจ อาจกลายเป็นความโกรธ
ความรู้สึกที่ผู้อื่นบอกคุณเมื่อถูกกระทำพฤติกรรมนี้	- โกรธ พยาบาท	- เคารพนับถือ	- ไม่พอใจ สมเพช ขยะแขยง

	พฤติกรรมก้าวร้าว	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
ผล	- บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ต้องการบนความ เกื้อหนุนของผู้อื่น	* - อาจบรรลุ วัตถุประสงค์ ที่ต้องการ	- ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ต้องการ
สิ่งที่ได้รับ	- เกิดความเสียใจ จนควบคุมอารมณ์ ไม่ได้ อาจถูกผู้อื่น ดูถูก	- เติบโตขึ้นทั้ง สถานการณ์ที่แปร เปลี่ยนต่าง ๆ โดยมีความมั่นใจ - รู้สึกว่าตนเองมี ค่าและผู้อื่นก็เห็น คุณค่าของบุรุษเท่า เทียม	- เกิดความเสียใจจน ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ อาจถูกผู้อื่นดูถูก

แฮริส (Harris. 1981 : 127) ได้สรุปพฤติกรรมการแสดงออกทั้งสามแบบด้วย
ข้อความที่กระชับ ซึ่งสามารถบอกถึงความรู้สึกทั้งของบุรุษและผู้หญิงเท่าเทียมกัน

1. I'm not Ok - You're Ok หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดง
ออก มักมองไม่เห็นคุณค่าในตนเอง มีความเศร้าหมองและยอมให้อ่อนละเมือสิทธิของตน

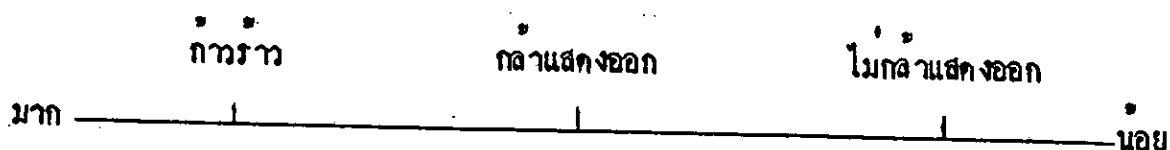
2. I'm Ok - You're Ok หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เขาจะ
มีศูนย์กลางอยู่ที่ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความโกรธ ความดูถูก ความมีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่น มักจะ
กล่าววิพากษ์วิจารณ์ให้คำตอบของใคร

✓ 3. I'm Ok - You're Ok หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกคือเป็น
ผู้ที่ยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่น มีเหตุผล รอบคอบ สุขุม หนักแน่น รู้จักสิทธิของตนเอง และไม่
ละเมิดสิทธิ

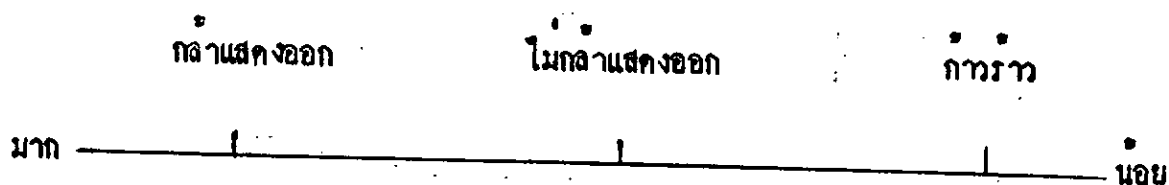
จากพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 3 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่
พึงประสงค์ที่สุด เนื่องจากพฤติกรรมที่ทำให้ผู้กระทำและผู้ที่ทำคามมีความรู้สึกที่ตกต่ำและวิสัยทัศน์
ไว้ว่า I'm Ok Your're Ok

2. หน้าที่ 2 มิติของพฤติกรรมกรรมการแสดงออก

ในระยะแรกนั้น พฤติกรรมการแสดงออกแบ่งเป็น 3 ลักษณะในมิติเดียว โดยเรียง พฤติกรรมกล้าแสดงออก
พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าวตามลำดับ คิจิโรวานนิ (De Giovanni. 1979 :
4573) ได้กล่าวถึงข้อเสียของการแบ่งพฤติกรรมกรรมการแสดงออกในลักษณะนี้ว่า เป็นการแบ่งตามระดับ
การบรรลุจุดหมายที่ผู้แสดงพฤติกรรมทั้งไว้ กล่าวคือ ผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจะบรรลุจุดหมายที่
ตนตั้งไว้มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก และผู้ที่ไม่กล้าแสดงออกจะบรรลุจุด
หมายน้อยที่สุด เขายังชี้ให้เห็นว่าถ้าการพิจารณาพฤติกรรมกรรมการแสดงออกในแง่ระดับความถูกต้อง
ของพฤติกรรม ลักษณะการเรียงพฤติกรรม จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือ พฤติกรรมกล้าแสดงออกจะ
มีระดับความถูกต้องมากที่สุด รองลงมาคือพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและพฤติกรรมก้าวร้าวจะมี
ระดับความถูกต้องน้อยที่สุด ดังภาพประกอบต่อไปนี้

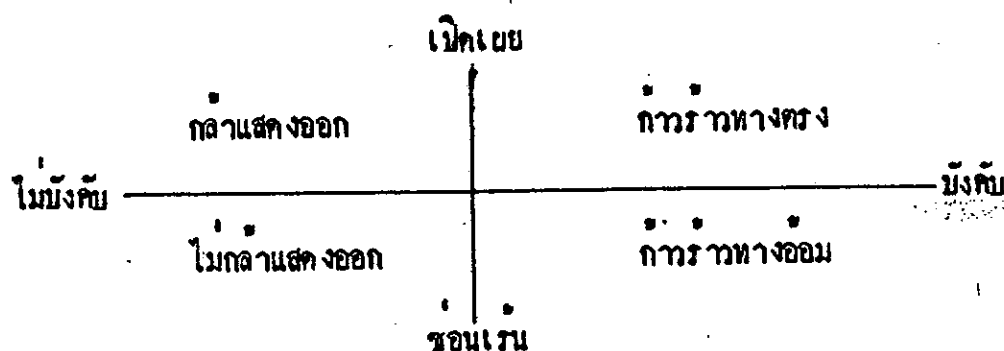

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิลำดับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกตามระดับการบรรลุจุดหมายของผู้แสดงพฤติกรรม

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิลำดับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกตามระดับความถูกต้องของสังคม

จากความสัมพันธ์ในการแบ่งพฤติกรรมการแสดงออกของทฤษฎีคังเคิมคังกล้าว
 คิจิโรวานนิ (De Giovanni. 1979 : 4573) จึงเสนอโครงสร้างพฤติกรรมการแสดงออกเป็น
 2 มิติ ตามภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงโครงสร้างพฤติกรรมการแสดงออก

จากภาพประกอบโครงสร้างของพฤติกรรมการแสดงออกของคิจิโรวานนิ มี 2 มิติ
 คือ บังคับ - ไม่บังคับ และเปิดเผย - ซ่อนเร้น จากมิติทั้งสองทำให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออก
 4 ลักษณะ คือ

1. พฤติกรรมกล่าวแสดงออก เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยเปิดเผย ไม่มีการ
 บังคับ
2. พฤติกรรมไม่กล่าวแสดงออก เป็นพฤติกรรมที่ซ่อนเร้น ไม่มีการบังคับให้ผู้อื่น
 ทำตาม
3. พฤติกรรมการร่วทางตรง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยเปิดเผย มีการ
 บังคับให้ผู้อื่นทำตาม
4. พฤติกรรมการร่วทางอ้อม เป็นพฤติกรรมที่ซ่อนเร้น มีการบังคับให้ผู้อื่น
 ทำตาม

เมื่อนำพฤติกรรมการแสดงออกของทฤษฎี 2 มิตินี้ไปเปรียบเทียบกับทฤษฎีคังเคิม
 จะพบว่า มีพฤติกรรมการร่วทางอ้อมเพิ่มขึ้นจากทฤษฎีคังเคิม เดล กรีโก (Del Greco.

1983 : 51 - 52) อธิบายลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมไว้ว่า เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด และความรู้สึกขุ่นเคืองทางอ้อม รวมทั้งวิธีควบคุมขุ่นเคืองทางอ้อมโดยใช้เหตุผลเพื่อมิให้เกิดจากแรงผลักดันอันเป็นลักษณะเห็นแก่ตัวที่พยายามให้ผู้อื่นทำอะไรให้หรือยอมทำตามตนเอง เช่น แนะนำให้เพื่อนซื้อเสื้อที่ตนเองชอบโดยหวังว่าจะมีเสื้อตัวนั้นใส่หลังจากเพื่อนซื้อมาแล้ว

เดล เกรโก (Del Greco. 1983 : 50) ได้กล่าวถึงทฤษฎี 2 มิติ ว่ามีข้อดี คือ สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมการแสดงออกในด้านต่าง ๆ เช่น การบรรลุจุดหมายของบุรุษและความสำเร็จของสังคมได้ เช่น จากทฤษฎี 2 มิติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะตรงข้ามกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม หรือมีความสัมพันธ์กันในทางลบ
2. พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงเป็นพฤติกรรมลักษณะตรงข้ามกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกหรือมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

จากการศึกษาของเดล เกรโก (Del Greco. 1983 : 50) ซึ่งได้นำแนวทางของทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือ DABI (Del Greco Assertive Behavior Inventor) เพื่อทดสอบกับนักศึกษาหอพัก โดยเน้นการศึกษาเฉพาะสถานการณ์ในกลุ่มเพื่อนพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับทฤษฎี กล่าวคือ พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงสัมพันธ์กับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ในการศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งพฤติกรรมการแสดงออกเป็น 4 ลักษณะตามทฤษฎี 2 มิติของ คิจิโรวานนิ

พฤติกรรมกล้าแสดงออกของวัยรุ่น

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่น คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงขอนำพฤติกรรมกล้าแสดงออกของวัยรุ่นหรือลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นมาเสนอไว้เพื่อให้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะทั่วไปของเด็กวัยรุ่นนั้นได้มีผู้ให้ความหมายและกล่าวถึงลักษณะสำคัญของวัยรุ่นไว้ดังนี้

โรเจอร์ (ปราณี รามสูต. 2528 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Roger. 1972) กล่าวว่า วัยนี้เป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง การแสดงออกซึ่งอารมณ์ต่าง ๆ จะเปิดเผย ตรงไปตรงมา เกินง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย

ซูซา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2527 : 144) กล่าวถึงวัยนี้เป็นวัย "หาญแค้น" ซึ่งหมายถึง ลักษณะอารมณ์ที่รุนแรง เพิ่มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดอารมณ์ง่าย

นักศึกษานหาวิทยาลัยนิวยอร์กที่เรียนจิตวิทยาได้ให้คำจำกัดความที่บ่งบอกลักษณะของวัยรุ่นไว้ว่า (ปราณี รามสูต. 2528 : 12) วัยนี้เปิดเผย หิวกระหาย แสวงหา ประสบพบปะหลายแบบอย่าง สับสน เจ้าอารมณ์ สิวมาก นิสัยเกี้ยว วาจาก้าวร้าว สุขภาพดี คับข้องใจ กระตือรือร้นและรักสนุก

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2530 : 23) พูดถึงลักษณะวัยรุ่นแรก (12 - 15 ปี) ว่า เด็กวัยนี้มีอารมณ์รุนแรง เปลี่ยนแปลงง่ายและรวดเร็ว และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น (16 - 25 ปี) จะมีอารมณ์รุนแรงขึ้น ทอนปลายของวัยจะเริ่มละทิ้งลักษณะนิสัย ความรู้สึกนึกคิดแบบเด็กจะเปลี่ยนไปเป็นลักษณะผู้ใหญ่ ลดความรุนแรงลง รอบคอบขึ้น

จะเห็นว่าอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นนั้นค่อนข้างจะเปลี่ยนแปลง มีลักษณะผสมปนเป สับสน ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกเมื่อเผชิญกับปัญหาของเด็กวัยรุ่นจึงหาลักษณะและรูปแบบที่แน่นอนไม่ได้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเพื่อดูว่าพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะพร้อม ๆ กัน

พัฒนาการพฤติกรรมการแสดงออก ✓

ราธัส และเนวิด (Rathus and Nevid. 1987 - 84) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกไว้ดังนี้

1. ความเชื่อว่าตนจะได้รับการยอมรับและได้รับความรักสำหรับการกระทำทุกอย่างของตน ซึ่งในความเป็นจริง ไม่มีใครได้รับความรักและการยอมรับจากทุกคน

2. ความเชื่อว่าตนมีสมรรถนะสูง ทำอะไรได้ทุกอย่าง ความหลงตนเช่นนี้เกิดจาก
 พอแมหวังความสมบูรณ์แบบของรอยเป๋อร์เซ็นท์ จึงคาดหวังจากลูกมากเกินไป

3. ความเชื่อว่าความดีของตนเป็นผลจากคนอื่น

4. ความเชื่อว่า ความสุขสมบูรณ์ของชีวิตเกิดขึ้นได้ด้วยการดิ้นรนทำเพียงเล็กน้อยไม่มี
 ความจำเป็นต้องใช้ความพยายาม เพราะอาจก่อปัญหาให้กับตนเอง

ส่วน โกลด์ฟรายด์และเควิชั่น (Goldfried and Davision. 1970 : 84)

กล่าวถึงสาเหตุของการไม่กล้าแสดงออกที่พบจากที่ทำงานของเขาว่า เกิดจาก

1. ไม่สามารถจะพูดหรือทำอะไร เพราะขาดข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องพูดหรือทำ
2. ไม่ทราบว่าควรพูดหรือทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างไร
3. คาดเหตุการณ์ล่วงหน้าจนวิตกกังวลและยับยั้งพฤติกรรมกล้าแสดงออก
4. กลัวว่าถ้าแสดงออกแล้วจะเกิดเรื่องเลวร้าย คนอื่นไม่สนใจไม่เห็นด้วย
5. ยึดมั่นทางศีลธรรมจรรยา เชื่อว่าไม่เหมาะที่จะแสดงออกไป

✓ จะเห็นได้ว่าลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกและไม่กล้าแสดงออกเป็นสิ่งที่มิได้ติดตัวมา
 แต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการเรียนรู้ทางสังคม

ในทฤษฎีพฤติกรรมก้าวร้าว ฟรอยด์ และลอเรนซ์ (ประพันธ์ สุทรวาส. 2519 :
 11 - 12 ; อ้างอิงมาจาก Freud and Lawrence. n.d.) เชื่อว่าพฤติกรรมก้าวร้าว
 เกิดจากพันธุกรรมและมาจากสัญชาตญาณแห่งการดำรงพันธุ์ ส่วนคอฮิลลาร์ด และมิลเลอร์
 (ประพันธ์ สุทรวาส. 2519 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Dollard and miller. n.d.)
 เชื่อว่า ความก้าวร้าวของบุคคลมีสาเหตุมาจากความคับข้องใจหรือการถูกขัดขวางไม่ให้บรรลุ
 ผลสำเร็จ และเมื่อบุคคลสะสมความคับข้องใจไว้จะกลายเป็นความก้าวร้าวไปในที่สุด แมงดูรา
 (ประพันธ์ สุทรวาส. 2519 : 113 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1976) กล่าวว่าพฤติกรรม
 ก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม ตัวอย่างเช่น ถ้าได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมก้าวร้าวของ
 พ่อแม่ หรือเมื่อทำพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วใคร่รางวัลก็จะเป็นแรงเสริมให้แสดงพฤติกรรมนั้นอีก เขา
 สรุปว่ากระบวนการที่เด็กจะเอาอย่างพฤติกรรมก้าวร้าวมี 4 ขั้นตอน คือ จำ ใส่ใจ กระทำ
 และได้รับการเสริมแรง

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการแสดงออก ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมกล้าแสดงออกและพฤติกรรม
การก้าวร้าว นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ทางสังคม

สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของบุคคลหรือครอบครัว ดังคำกล่าวของ
อีริกสัน (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2530 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1950)
ที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับครอบครัวเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมนานาประเภท และ
หล่อหลอมบุคคลให้มีบุคลิกภาพต่าง ๆ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับครอบครัว ก็คือ วิธี
การอบรมเลี้ยงดูนั่นเอง เราจึงกล่าวอีกนัยหนึ่งไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสำคัญในการปลูกฝัง
นิสัยบุคลิกภาพความเชื่อและพฤติกรรมของบุคคล

เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นทวิแปรสำคัญทวิแปรหนึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย
ขอนำรายละเอียดของการอบรมเลี้ยงดูและแนวทางที่จะศึกษาวิจัยมานำเสนอในหัวข้อต่อไป

การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู เป็นการปะทะสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และบุตร ซึ่งหมายถึง วิธีการ
ดูแลบุตรและพฤติกรรมฝึกฝนบุตร รวมถึงการแสดงออกซึ่งคุณค่า ทัศนคติ ความสนใจ และ
ความเชื่อของบิดามารดา

ไซมอน (Symonds. 1939 : 170-193) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกที่พ่อแม่คอยสอนให้เด็ก เช่น พ่อแม่รู้สึก
เกลียดชังพ่อแม่ของตนเอง ก็อาจจะถ่ายทอดความรู้สึกนั้นให้แก่เด็ก
2. ความสัมพันธ์ในลักษณะโน้มน้าวความคิดให้แก่เด็ก เช่น พ่อแม่รู้สึกว่าความคิดก็อาจจะโน้มน้าว
ความคิดให้แก่เด็กโดยเจตนาที่เป็นเหตุเกี่ยวกับตน ความสัมพันธ์จึงเป็นไปในทางปล่อยปละละเลย
3. การขบขะ พ่อแม่อาจจะขบขะความรู้สึกอย่างหนึ่งอย่างใดแก่เด็ก เช่น การ
ขบขะความรู้สึกนึกหวังที่ตนเรียนแพทย์ไม่สำเร็จ โดยคาดหวังให้เด็กเรียนแพทย์ ความสัมพันธ์
จึงเป็นไปในลักษณะควบคุมบังคับ

4. การถ่ายทอดความรู้สึก รัก โศก รื่นรม และเมตตาปราณีให้แก่เด็ก ความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีลักษณะอบอุ่นและยอมรับ

5. การถ่ายทอดความทะเยอทะยานให้เด็ก พ่อแม่ประเภทนี้ต้องการให้เด็กแข่งขันกับผู้อื่น จึงมักยึดเยื้อความรู้สึกให้แก่เด็ก เช่น เรียนเปียโน วาดรูป และศิลปะ เป็นต้น

6. การที่พ่อแม่รับผิดชอบภาระทุกอย่างในครอบครัว โดยไม่ยอมให้เด็กทำอะไรเลย พ่อแม่ประเภทนี้จะมีความสัมพันธ์กับเด็กในลักษณะให้ความคุ้มครองมากเกินไป

7. การดาบโยงความสัมพันธ์ที่มีต่อพ่อแม่ของตนเองมาสู่เด็ก เช่น ถ้าปู่ย่าตายายให้อ่านหาความสนุกพ่อแม่ยอมจำนนต่อปู่ย่า ตายาย พ่อแม่จะมีลักษณะยอมจำนนต่อเด็กด้วย

เราจะเห็นได้ว่า ลักษณะความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กที่โสมมจนกล่าวถึง แต่ละระดับก็คือ การยอมรับเลี้ยงดูแต่ละแบบ ในเรื่องของการแบ่งวิธีการยอมรับเลี้ยงดูนั้น ยังหาหลักเกณฑ์แน่นอนไม่ได้ กล่าวคือ นักจิตวิทยาแต่ละท่านก็แบ่งแตกต่างกันไปแต่ละแบบ ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างการแบ่งการยอมรับเลี้ยงดูของนักจิตวิทยา 4 ท่าน ดังต่อไปนี้

โรเจอร์ (Rogers. 1972 : 117) แบ่งแบบแผนการยอมรับเลี้ยงดูเด็กเป็น 3 แบบ คือ

1. การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ใช้การยอมรับเลี้ยงดูที่ทำให้ลูกรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม พ่อแม่ไม่พอใจจนเกินไปหรือเข้มงวดจนเกินไป ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดของลูกให้มีความร่วมมือแก่ลูกตามโอกาสอันควร

2. การยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การยอมรับเลี้ยงดูที่ลูกรู้สึกว่าเขาถูกกล่าวหาว่าตนเองมีส่วนชั่วของตน ยับยั้งการก้าวร้าวและทำให้รู้สึกเขินเมื่อลูกแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ลูกมีความรู้สึกว่าเขาบังคับให้ทำตามความต้องการของพ่อแม่ พ่อแม่ใช้คำพูดที่ลูกรู้สึกอาย

3. การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การยอมรับเลี้ยงดูที่ลูกรู้สึกว่าเขาเองได้รับการตามใจ และไม่ได้รับความเอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือจากพ่อแม่เท่าที่ควร

ทวงเคื่อน พันธมนวัน และคนอื่น ๆ (2528 : 3 - 15) แบ่งการยอมรับเลี้ยงดูเด็กตามแบบสังคมไทยโดยศึกษาจากวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเลี้ยงดูออกเป็น 5 ประเภท

1. รักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดารายงานว่าในการปฏิบัติตนบุตรได้แสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ทุกข์สุขของเด็กมาก การอบรมแบบนี้เป็นการให้ในสิ่งที่เด็กต้องการ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ เด็กจะให้ความสำคัญต่อบิดามารดา ยอมรับการอบรมสั่งสอนต่าง ๆ

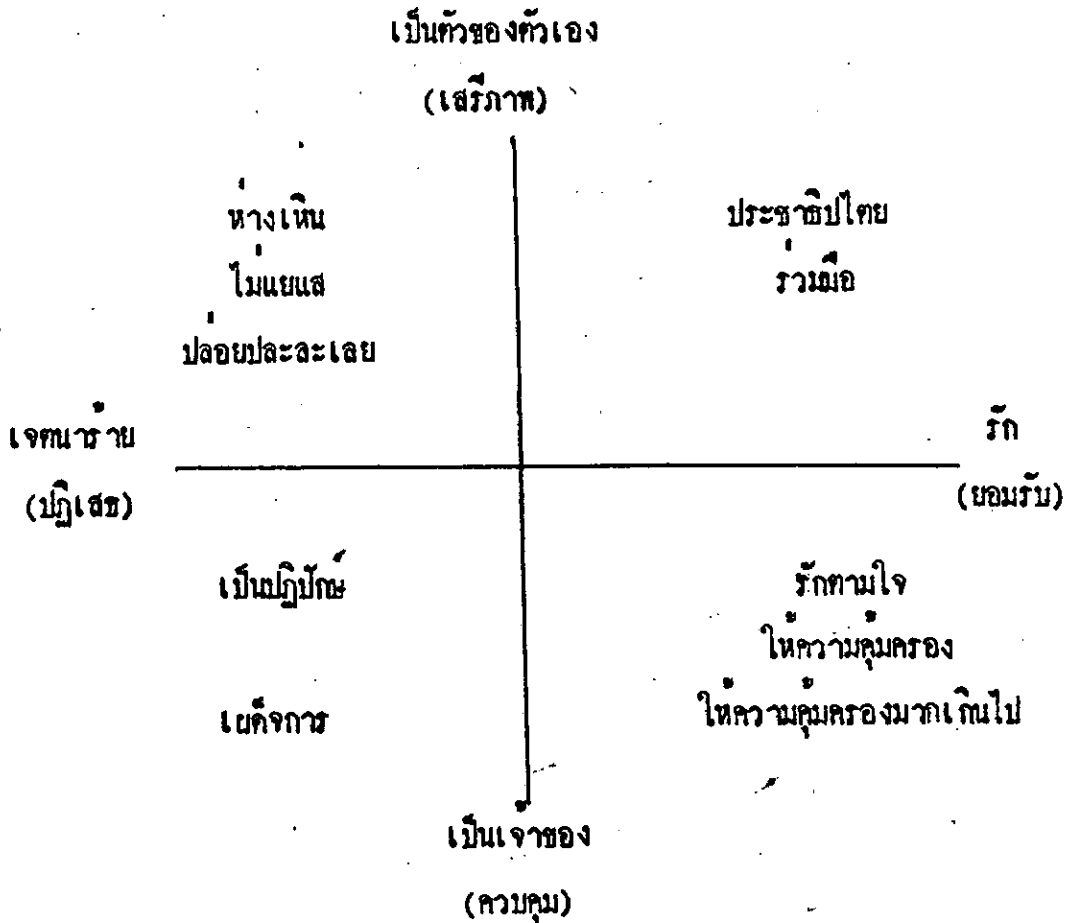
2. ใจใหญ่ หมายถึง บิดามารดาที่อธิบายเหตุผลแก่เด็กในขณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของลูก ลงโทษลูก มีการให้อภัยและลงโทษอย่างเหมาะสมกับการกระทำของลูกมากกว่าปฏิบัติต่อลูกตามอารมณ์ ช่วยให้ลูกรู้สึกละอายหรือไม่ว่าง

3. การลงโทษทางจิตหรือทางกาย หมายถึง บิดามารดาใช้วิธีลงโทษทางกายหรือจิตกับเด็ก การลงโทษทางกายจะเป็นวิธีปฏิบัติที่บิดามารดาใช้อย่างจริงจัง ไซ่มากหรือบ่อยกว่าให้อภัย การลงโทษทางกายมีประโยชน์น้อย ยิ่งยังพฤติกรรมได้ชั่วคราว ทำให้เด็กก้าวร้าว รังแก ข่มเหงผู้อื่นแล้ว ส่วนการลงโทษทางกายมีประโยชน์น้อย ยิ่งยังพฤติกรรมได้ชั่วคราว ทำให้เด็กก้าวร้าว รังแก ข่มเหงผู้อื่นแล้ว ส่วนการลงโทษทางจิตจะช่วยเสริมจริยธรรมของเด็ก

4. แบบควบคุม หมายถึง การออกคำสั่งให้เด็กทำตามแล้วผู้ใหญ่คอยตรวจสอบว่าทำตามหรือไม่ ถ้าไม่ทำตามจะลงโทษเด็ก ถ้าควบคุมน้อยลงจะปล่อยให้เด็กคิดและตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเด็กนัก ถ้าควบคุมน้อยจะเป็นการรักสนับสนุน

5. ห่วงตนเองเร็ว หมายถึง การที่บิดามารดาเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำและฝึกฝนจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูช่วยให้เด็กช่วยเหลือตนเองเร็วและไม่พึ่งพิงผู้อื่นมากนัก

เชฟเฟอร์ (Schaefer. 1959 : 226 - 235) ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อกัน 2 มิติ และแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 10 ประเภท

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิการยอมรับเลี้ยงดูตามแนวคิดของเชฟเฟอร์ (Schaefer. 1959 : 227)

จากภาพประกอบ แสดงให้เห็นตำแหน่งของการยอมรับเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ บน 2 มิติ ซึ่งเป็นอิสระต่อกันคือ "รัก - เจตนาร้าย" และ "ความผูกพัน - เป็นตัวของตัวเอง" การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและร่วมมือ อยู่บนมิติ "รัก" และ "เป็นตัวของตัวเอง" แบบเบียดเบียน และเป็นปฏิปักษ์อยู่บนมิติ "ความผูกพัน" และ "เจตนาร้าย" แบบรักตามใจ ให้ความคุ้มครอง ให้ความคุ้มครองมากเกินไป อยู่บนมิติ "รัก" และ "ความผูกพัน" ส่วนการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไม่แยแสและทางเห็นอยู่บนมิติ "เป็นตัวของตัวเอง" และ "เจตนาร้าย"

การยอมรับเลี้ยงดูแต่ละแบบที่อยู่ในมิติจะไม่รวมอยู่คู่เดียวกัน แต่ก็จะกระจายอยู่ในลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มิติใดมิติหนึ่งมากกว่า เช่น การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบร่วมมือ

จะอยู่บนมิติเดียวกันคือ "รัก" และ "เป็นตัวของตัวเอง" เหมือนกัน แต่ต่างกันในเรื่อง
แบบประชาธิปไตยจะมีมิติ "เป็นตัวของตัวเอง" มากกว่ามิติ "รัก" ส่วนลักษณะรวมเมื่อ
จะมีมิติ "รัก" มากกว่ามิติ "เป็นตัวของตัวเอง" (Schaefer. 1959 : 226 - 235)

สมพร สุทธิชัย (2530 : 53) แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเพื่อใช้ในการศึกษา
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้แนวคิดของ เซฟเฟอร์ (Schaefer.
1959) และเบคเกอร์ (Becker. 1964) ออกเป็น 7 แบบคือ

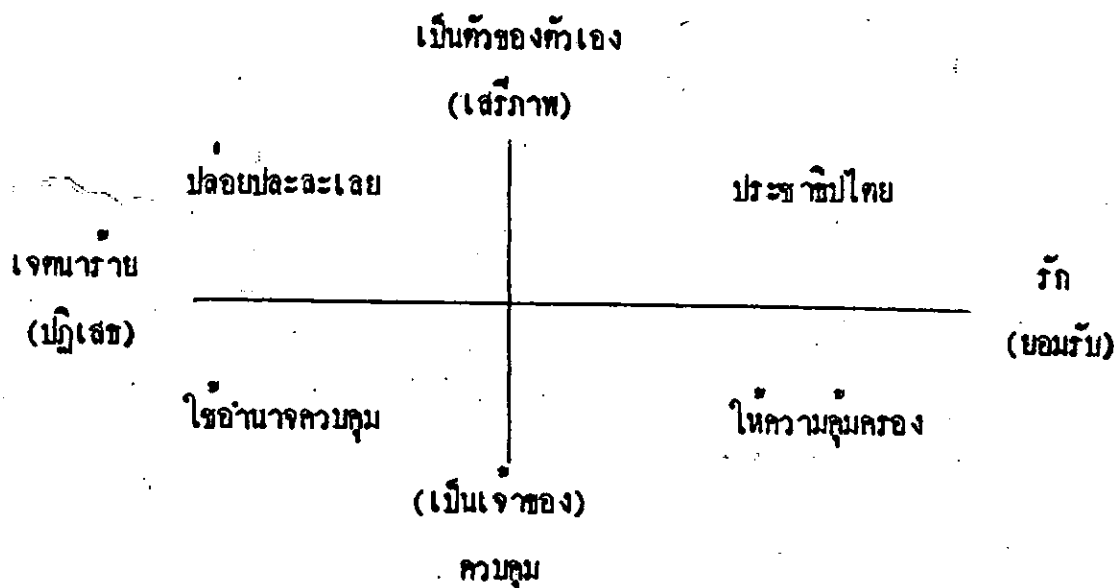
1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) หมายถึง การที่เด็ก
รายงานงานที่ได้รับมาทั้งหมดทั้งพฤติกรรม ความคิด หัตถ์คิ และความรู้สึกโดยตรง และ
เปิดเผยจากพ่อแม่จะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ (มีควบคุม
และเจตนาร้าย)
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Firm Discipline) หมายถึง การที่เด็ก
รายงานงาน พ่อแม่คอยกวดขัน ดูแล แนะนำให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบมาตรฐานของสังคมวัฒนธรรม
หรือห้ามมิให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ควรทำนอกขอบเขต ถ้าเด็กไม่ทำตามกฎระเบียบและมาตรฐาน
ทั้งถาวรก็จะถูกลงโทษ (มีควบคุมและเจตนาร้าย)
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย (Physical Punishment) หมายถึง
การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่ลงโทษให้เจ็บกาย เช่น เข็ม ตี หยิก เมื่อเด็กทำผิดหรือ
แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (มีเจตนาร้ายและควบคุม)
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง (Overprotection) หมายถึง การที่เด็ก
รายงานว่าพ่อแม่แสดงความรักและห่วงใยเด็กจนเกินไป ให้ความช่วยเหลือจนเกินความจำเป็น
มักจะเข้ายุ่งเกี่ยวกับเด็กในทุกเรื่องทำให้เด็กรู้สึกว่าตนไม่มีอิสระที่จะทำอะไรด้วยตนเองได้
(มีรักและควบคุม)
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า
พ่อแม่ แสดงความรักและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ เด็กจะได้
รับความเสมอภาคในการทำสิ่งต่าง ๆ (มีรักและเสรีภาพ)

6. การยอมรับเชิงดูแบบรักตามใจ (Permissiveness) หมายถึง การที่เด็ก รายงานว่าพ่อแม่ยินยอมให้เด็กแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ตามใจปรารถนา โดยไม่ต้องทำตาม กฎเกณฑ์ แม้กระนั้นเด็กก็ไม่ได้รับการลงโทษ เด็กรู้สึกว่าการปล่อยปละละเลยตามใจ โดย ไม่มีการให้คำแนะนำที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา (มีรักและความคุม)

7. การยอมรับเชิงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้ง (Rejection) หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น วิจารณ์ตำหนิ และลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด (มีจิตเจตนาร้ายและเสรีภาพ)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการยอมรับเชิงดู ตามวิธี 2 วิธีของเซฟเฟอร์ แต่สรุปมา เพียงคู่มือคือ 1 แบบ ดังนี้

1. แบบประชาธิปไตย เป็นตัวแทนจากมิติ "รัก" และ "เป็นตัวของตัวเอง"
2. แบบให้ความคุ้มครอง เป็นตัวแทนจากมิติ "รัก" และ "ความคุม"
3. แบบใช้อำนาจความคุม เป็นตัวแทนจากมิติ "เจตนาร้าย" และ "ความคุม"
4. แบบปล่อยปละละเลย เป็นตัวแทนจากมิติ "เจตนาร้าย" และ "เป็นตัวของตัวเอง"

การที่ผู้วิจัยแบ่งการอบรมเลี้ยงดู โดยให้เด็กของเชฟเฟอร์ (Schaefer) เนื่องจากมีที่เป็นอิสระต่อกัน 2 มิติ ของเชฟเฟอร์ ได้มาจากทฤษฎีการประกอบของการอบรมเลี้ยงดู ดังนั้นจึงครอบคลุมลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ และการที่ผู้วิจัยให้แต่ละคู่มิมีการอบรมเลี้ยงดูเพียงแบบเดียว โดยเลือกเอาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นลักษณะกลาง ๆ ของคู่มิทั้งนี้ ๆ เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบที่อยู่ในคู่มิเดียวกันนั้น เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันแต่ต่างระดับกันเท่านั้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะใกล้เคียงกัน ตัวอย่างเรื่องลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในมิติปฏิสัมพันธ์ - เสรีภาพ ใกล้เคียง ไม่แยแส และทางเดิน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของ สมพร สุทัศน์ (2530) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของเชฟเฟอร์และประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดู 7 แบบ แต่ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยนำมาใช้เพียง 4 แบบ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และต่อไปนี้จะเป็นรายละเอียดการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบทั้ง 4 แบบ ตามนิยามของ สมพร สุทัศน์ (2530 : 53 - 54)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่แสดงความรักและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระ ทัศนคติและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง พ่อแม่จะอธิบายเหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามมิให้ทำสิ่งต่าง ๆ เด็กจะได้รับความเสมอภาคในการทำสิ่งต่าง ๆ

การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่แสดงความรักและห่วงใยเด็กจนเกินไปให้ความช่วยเหลือเกินความจำเป็น มักจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กในทุกเรื่อง ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาไม่มีอิสระที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุม หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า เขาได้รับการควบคุมทั้งพฤติกรรม ความคิด ทัศนคติ และความรู้สึกโดยตรง และเปิดเผยจากพ่อแม่ โดยพ่อแม่จะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น วิจารณ์ ตำหนิ และลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออก

ปัจจัยที่ทำให้คนเรามีพฤติกรรมการแสดงออกต่างกันมีมากมายด้วยกัน นอกจากการอบรมเลี้ยงดูแล้ว อาจจะมีสาเหตุอื่นด้วย เช่น การที่สังคมกำหนดบทบาทของแต่ละเพศให้แตกต่างกัน ส่งเสริมให้เพศชายมีลักษณะการก้าวร้าวจนเป็นเอกลักษณ์ทางเพศ หรือเมื่อมีอารมณ์ขึ้น การตัดสินใจแสดงพฤติกรรมใดออกมาย่อมต้องการกลั่นกรองหาทางแสดงออกที่เหมาะสมมากที่สุด นอกจากนั้นระดับความสามารถทางสมองจะทำให้บุคคลรู้จักเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นที่ยอมรับมากที่สุด ปัจจัยเหล่านี้ผู้วิจัยเชื่อว่าอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่จะเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ต่างกัน ซึ่งได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และอายุ

1. การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการแสดงออก

การศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการแสดงออกเท่าที่ผ่านมา มักจะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพียงลักษณะเดียว เช่น การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการก้าวร้าว การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการแสดงออก เป็นต้น ซึ่งการศึกษาในลักษณะนี้ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบจะเกี่ยวข้องของกับพฤติกรรมการแสดงออกแต่ละแบบในลักษณะใด ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาพฤติกรรมแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะพร้อม ๆ กัน กับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ เพื่อให้เห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมการแสดงออกแต่ละลักษณะทั้ง 4 ลักษณะ ซึ่งจะได้นำเสนอไว้ดังต่อไปนี้

1.1 การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการแสดงออก

มัตูรี มุนนาค (2514 : 27) กล่าวว่า การที่บุคคลชาวตะวันตกนิยมชอบในการเลี้ยงดูเด็กและการอื่น ๆ ของครอบครัว การตัดสินใจใด ๆ ในครอบครัว เกิดจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

แบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว มีโอกาสเป็นผู้ริเริ่มและตัดสินใจ กล้าแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นคุณสมบัติส่วนหนึ่งของผู้มีพฤติกรรมแสดงออกแบบกล้าแสดงออก

สุกัญญา กล่อง (2522 : ง - จ) ศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่าง

พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกและกาชอชมรมเลี้ยงดูตามการรายงานของตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู ป.กศ. สูงปีที่ 1 ใช้เครื่องมือวัดการกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยของกาแลซซ์ และคนอื่น ๆ และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ ดัน แพเพอร์พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบทอดทิ้ง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป

ส่วน รัญจวน คำขริพิทักษ์ (2524 : 136 - 137) ศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 ลักษณะ คือ แบบประชาธิปไตย ปล่อยปละละเลย เข้มงวดกวดขัน และอารยะประชาธิปไตย โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยของ กาแลซซ์ และคนอื่น ๆ พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อารยะประชาธิปไตยและเข้มงวดกวดขัน มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่ต่างกัน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยเข้มงวดกวดขัน มีสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

วัฒนา พันธุเมธา (2527 : ง - จ) ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับ

พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของ สุกัญญา กล่อง (2522) และแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกของ รังสรรค์ เท่งบุ (2522) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยทำให้กล้าแสดงออกมากกว่าแบบให้ความคุ้มครอง หรือแบบทอดทิ้ง แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างแบบให้ความคุ้มครองและแบบทอดทิ้ง

จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ กับพฤติกรรม
กล้าแสดงออก การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีแนวโน้มให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดง
ออกสูงที่สุด

1.2 การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ทวงเคียน พันธุมนานิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์ (2520 : 26 - 27)
กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและความคุมมาก ทำให้เด็กชอบพึ่งพาอาศัยคนอื่น
ไม่ค่อยเป็นมิตรมีความอหังการไม่สูงมากและไม่ต่ำมาก มีความเพ้อฝันแบบมูรยา ชอบยอมตามและ
รักษากฎ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มักจะมีในเด็กที่มีพฤติกรรมกวนแสบจ้องแบบไม่กล้าแสดงออก
เช่น ความเพ้อฝันแบบมูรยา จะเป็นลักษณะที่ไม่สามารถแสดงออกได้ในชีวิตจริงจึงนำความ
รู้สึกเหล่านั้นเก็บสะสมและแสดงออกในลักษณะแบบเพ้อฝัน

อรทัย ชื่นบุญชัย (2518 : 45) เสนอข้อคิดว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้
ความคุ้มครอง ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่อาจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวได้ เพราะ
ไม่มีโอกาสฝึกฝนในชีวิตจริงจนขาดความมั่นใจในตัวเองเพียงพอ

เฮอรอลด์ (Harlock. 1974 : 224) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความ
รู้สึกไม่มั่นคงว่า เป็นลักษณะที่เกิดจาก

1. ได้รับความรักแบบปกป้องมากเกินไป ไม่มีความสามารถแก้ปัญหา
ตนเองได้

2. ไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลที่เขารู้สึกว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของ
เด็ก

3. พอเมตต์ความหวังไวสูงเกินไปซึ่งเป็นความจริงไปไม่ได้ และเมื่อ
ผิดหวังบ่อย ๆ จึงขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

ความรู้สึกไม่มั่นคงนั้นพอจะกล่าวว่าเป็นลักษณะหนึ่งของพฤติกรรมแสดงออก
ลักษณะไม่กล้าแสดงออก เพราะเฟนสเตอร์ไฮม์ และแบร์ (Fensterheim and Baer.
1975 : 37 - 42) กล่าวว่า ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก คือบุคคลที่

กล้าแสดงออกครั้ง ๆ กลาง ๆ บางครั้งก็แสดงพฤติกรรมบางอย่างออกไปแต่ไม่สม่ำเสมอและ
กังวลต่อการกระทำที่ทำได้แล้ว และลักษณะกล้าแสดงออกแบบครั้ง ๆ กลาง ๆ เช่นนี้ น่าจะ
เป็นเพราะความรู้สึกไม่มั่นคง ไม่มั่นใจ ในกาแสดงออกของตน

ละม้ายมาศ ศรีหัทธ และจรรยา สุวรรณัทธ (2510 : 98) กล่าวถึง
เด็กที่พ่อแม่ให้ความคุ้มครองจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองและคอยแต่จะพึ่งผู้อื่น ผลที่
ตามมาคือ การขาดความกล้าที่จะเผชิญอุปสรรคหรืองานที่ยากลำบากทางหน้าเมื่อปราศจาก
พ่อแม่

ริงเนส (Ringness. 1968 : 378) กล่าวถึง เด็กที่ได้รับการอบรม
เลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง อาจจะเป็นเด็กที่หวาดกลัวเกี่ยวกับโรงเรียน เด็กพวกนี้เต็มไปด้วย
ความหวาดกลัวโรงเรียนหรือสถานที่ใหม่ ๆ จนอาจหนีโรงเรียน เพราะไม่เคยเรียนรู้ที่
จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมด้วยตนเอง คอยแต่จะได้รับการช่วยเหลือและปกป้องจากผู้อื่น

จากผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองข้างต้น เราอาจกล่าว
ได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีแนวโน้มที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก เนื่องจากการ
อบรมเลี้ยงดูลักษณะนี้มีแนวโน้มที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมและความรู้สึกที่ทนต่อการให้ผู้อื่นทรยศ
ยอมรับในสิ่งที่คนอื่นทำให้ ความรู้สึกกล้าตัดสินใจของตนน้อยลง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม
การแสดงออกแบบไม่กล้าแสดงออก

1.3 การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

เบคเคอร์ (Becker. 1964 : 500) พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสังคม
สัมพันธ์กับการให้อ่านาความคุม นั่นคือ ผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นสังคมมักจะมีมาจากครอบครัวที่ให้อ่านา
ความคุม เพราะพ่อแม่ประเพณีให้ความอบอุ่นทำให้เหตุผลน้อย การให้อ่านาความคุมพ่อแม่จึง
มีลักษณะขัดแย้งทำให้เกิดความคับข้องใจ โกรธไม่ยอมให้เด็กแสดงอารมณ์ไม่ว่าทางบวกหรือ

โซแบน (มันนา เพ็งญ. 2522 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Shoban. 1950 : 48) พบว่า พ่อแม่บังคับและเข้มงวดกับเด็กมาไป ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

แมคคอร์ด แมคคอร์ด แมคคอร์ด และโฮวาร์ด (McGord, McGord, and Howard. 1961 : 70 - 93) ระยะเวลา 5 ปี ศึกษาเด็กในครอบครัวที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะพฤติกรรม คือ

กลุ่มที่ 1 มีพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ทอสู แกล้งเด็กเล็ก โท้ตอบครู อย่างรุนแรง ขูกรรโชก ทำลายสิ่งของในค่ายพักแรม

กลุ่มที่ 2 พวกที่กล้าแสดงออก (Assertive) บางครั้งจะทอสูรังแกเด็กเล็กบ้าง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว เมื่อเผชิญความคับข้องใจจะโต้ตอบต่อความคับข้องใจในลักษณะที่เป็นจริง

กลุ่มที่ 3 เด็กไม่ก้าวร้าว

ได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของแม่ ที่มีต่อเด็ก พบว่า การลงโทษที่เข้มงวด หักทวง ความเข้มงวดกวดขัน และกาใช้อำนาจควบคุมทำให้เกิดมีพฤติกรรมไปในลักษณะก้าวร้าว

ประพันธ์ สุทรวาส (2519 : 38) ศึกษาความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ ประชาธิปไตย ให้ความคุ้มครองมากเกินไป และหอกทั้งโดยใช้การทดลองแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามสถานการณ์ที่ทดลองจัดให้ พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบหอกทั้งและคุ้มครองมากเกินไป มีความก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ประพันธ์ให้นิยามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ ความคุ้มครองมากเกินไปว่า "หมายถึง ภาชอบรมเลี้ยงดูที่หนักเร้นรู้อกว่าตนเองถูกปฏิบัติไม่ให้ทำอะไรตามใจปรารถนาหรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำที่ตนเองต้องการและมีถูกคุ้มครองให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา" ซึ่งจากนิยามจะรวมเอาลักษณะกาชอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (ใช้อำนาจ) และคุ้มครองมากเกินไปไว้ด้วยกัน

เสถียร ศรีรัตน์ (2522 : 98 - 99) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ความก้าวร้าวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนที่ไร้อัตนุสรณ์กว้าง
ในจังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและปล่อยปละ
ละเลยมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

สุจินดา ใจชน (2529 : 5) ศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดู
กับความก้าวร้าว ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โดยใช้แบบทดสอบการอบรม
เลี้ยงดูของ นิภาพรชน โสมณะพันธ์ (2525) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก
สัมพันธ์กับความก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้การลงโทษและเรียกร้อง
เอาจากเด็ก นอกจากนั้นยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเรียกร้องจากเด็กสัมพันธ์กับความก้าวร้าว
มากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้การลงโทษ

จากการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว เมื่อทำการเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ต่าง ๆ กับพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะก้าวร้าว การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและ
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีแนวโน้มทำให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะก้าวร้าว
มากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น แต่ในการแสดงออกลักษณะก้าวร้าวในงานวิจัยนี้แยกลักษณะ
ก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะคือ ก้าวร้าวทางตรงและทางอ้อม แต่แบนดูรา (Bandura.
1976) กล่าวถึงการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว เด็กจะใช้กระบวนการ 4 อย่าง คือ ใส่ใจ จำ
กระทำ และได้รับการเสริมแรงหรือการลงโทษ ในกรณีที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ปล่อยปละละเลย จะไม่ได้รับการเอาใจใส่ควบคุมดูแลจากพ่อแม่ที่ควร เมื่อเด็กแสดง
พฤติกรรมก้าวร้าวไม่ได้รับการลงโทษ ทำให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้อย่างปกติ
ธรรมดา เมื่อเด็กนำพฤติกรรมเหล่านี้ไปแสดงออกในกลุ่มเพื่อน เพื่อนอาจยอมรับในการแสดงออก
ลักษณะนั้นโดยยอมรับว่ากล้า หรือยกให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแรงเสริมทำให้
เด็กแสดงพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวทางตรง แต่ในกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
แบบเข้มงวดกวดขัน การควบคุมดูแลและกฎเกณฑ์ที่ผู้ปกครองวางไว้ อาจทำให้เด็กไม่สามารถ
แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทั้ง ๆ ที่ต้องการแสดง จึงแสดงออกมาในลักษณะก้าวร้าวทางอ้อมได้

เล่นเหยียบ โดยผู้ที่ได้รับผลของการกระทำโดยไม่รู้สึกตัวเลย ผู้วิจัยจึงคาดว่า การอบรม
 เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง
 สูงสุด

1.4 การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม

จากที่กล่าวมาแล้วให้หัวข้อการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง
 ซึ่งสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นแนวโน้มทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบ
 ปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน โดยที่การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละ
 ละเลยจะทำให้เด็กแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวทางตรง และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 จะแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวทางอ้อม

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยต้องการทราบว่า ในการศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง
 4 ลักษณะพร้อม ๆ กัน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบจะมีพฤติกรรมการแสดงออกแบบใด
 มากกว่า ซึ่งยังไม่มีการวิจัยในลักษณะเช่นนี้มาก่อน อย่างไรก็ตาม โดยอาศัยหลักฐานทางทฤษฎี
 และงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ทำให้คาดว่า

1. กลุ่มนักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมี
 พฤติกรรมแสดงออกในลักษณะกล้าแสดงออกมากกว่าการแสดงออกลักษณะอื่น
2. กลุ่มนักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองจะ
 มีพฤติกรรมแสดงออกในลักษณะไม่กล้าแสดงออกมากกว่าการแสดงออกลักษณะอื่น
3. กลุ่มนักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะ
 มีพฤติกรรมแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวทางตรงมากกว่าการแสดงออกลักษณะอื่น
4. กลุ่มนักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมจะ
 มีพฤติกรรมแสดงออกในลักษณะก้าวร้าวทางอ้อมมากกว่าการแสดงออกลักษณะอื่น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมการแสดงออก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการแสดงออก ทั้ง 4 ลักษณะพร้อมกัน ยังไม่มีการศึกษา แต่ที่ผู้วิจัยค้นคว้าได้มีเพียง 2 พฤติกรรมที่มีผู้นำมาศึกษาความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาแยกกัน คือพฤติกรรมการแสดงออกและพฤติกรรมการร่ำว ซึ่งจะได้นำมาถว้ถึงในลำดับต่อไป

งานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรม กล้าแสดงออกยังมีน้อยมาก เท่าที่ผู้วิจัยค้นคว้าได้มีเพียงงานวิจัยของ มัทนา เพ็ญ (2522 : 80 - 88) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2521 เขตการศึกษา 5 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ

เราอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการแสดงออกเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์และบุคลิกภาพอาจเป็นแนวให้คิดใหม่องเห็นความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการแสดงออกได้ งานวิจัยที่พอจะกล่าวได้ว่าค่อนข้างมีความเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมกล้าแสดงออก คือ บุคลิกภาพการแสดงตัว ซึ่งให้นิยามคำว่า แสดงตัวไว้ว่า พวกที่ชอบสนับสนุน ไม่ควบคุมอารมณ์ คุณสมบัติทั้งกล่าวใกล้เคียงกับผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับบุคลิกภาพแสดงตัวและพบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคะแนนบุคลิกภาพแสดงตัวค่อนข้างสูง โคนก งานวิจัยของ แฟลเฮอร์ตี และเร็นเซล (Flaherty and Rentzel. 1965) ริดิง (Riding. 1966 : 377 - 398) หรือรชตัน (Rushton. 1966 : 179)

ส่วนพฤติกรรมการร่ำว งานวิจัยที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับพฤติกรรมการร่ำวที่ควรกล่าวถึง คือ

มิทเชลล์ และเชฟเธอร์ค (Mitchell and Shepherd. 1966 : 248 - 254) ศึกษาเด็กอายุ 5 ปี และ 15 ปี จำนวน 6,300 คน โดยให้พ่อแม่ตอบแบบสอบถามพฤติกรรม และพื้นฐานครอบครัว และครูตอบแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ โรงเรียน พบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมการร่ำวจะเป็นเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เฟลคส์เชิน เทิร์นสโตน และเบนนิ่ง (สมพร สุทัศน์. 2530 : 40 ;

อ้างอิงมาจาก Felhusen Thurnstone and Benning. 1970 : 431 - 439) อ้างว่า
พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมที่สังคมยอมรับกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กเกรด 3, 6
และ 9 โดยสรุปประเมินพฤติกรรมทั้ง 2 ลักษณะ หลังจากนั้น 5 ปี จึงประเมินผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน พบว่า เด็กที่รับตัวโตที่มีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

จากงานวิจัยข้างต้น จะสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมด้านแสดงออกและพฤติกรรมก้าวร้าว แต่ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อหาว่าเด็ก
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็มีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ กล่าวคือ
เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะใด - และเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำจะมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะใด แตกต่างจากเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงหรือไม่ ซึ่งงานวิจัยที่กล่าวถึงไม่สามารถชี้แนะคำตอบได้โดยตรง อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ผ่านมา
แสดงว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมการแสดงออกมีความเกี่ยวข้องกับตัววิจัย
ทั้งสมมติฐานว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก

3. เพศกับพฤติกรรมการแสดงออก

สังคมกำหนดบทบาทให้คน 2 เพศ ทำหน้าที่ต่างกัน เด็กหญิงถูกอบรมสั่งสอนให้
เรียบร้อย คำสั่ง สงบเรียบร้อย สุภาพเรียบร้อย และมีลักษณะเป็น "ช้างเท้าหลัง" มากกว่าชาย
การฝึกอบรมเช่นนี้มีผลให้เกิดทัศนคติความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าแสดงออก ไม่สามารถ
นำทักษะความรู้ความสามารถของตนออกมาแสดงได้ ในทางตรงข้ามเด็กชายจะถูกอบรมใหม่
ลักษณะก้าวร้าว จนเป็นเอกลักษณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง เช่น บอกว่า "แคงเป็นเด็กก้าวร้าว"
จะบอกเขาได้ว่า แคงเป็นเด็กชาย ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นความก้าวร้าวในเพศชาย (สมพร สุทัศน์.
2529 : 35 - 37) กล่าวถึงเพศกับความก้าวร้าวไว้ 2 ประเด็น คือ

1. เพศชายก้าวร้าวกว่าเพศหญิง เพราะองค์ประกอบทางชีวภาพและกายภาพ

2. ความเชื่อว่า ความก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม การกำหนดบทบาท

ทางเพศ เช่น เพศชายที่แก้ปัญหาด้วยการชกต่อยเมื่อเกิดภาวะระหัดระหายทั้งกับผู้อื่นจะเป็นที่ยอมรับ
มากกว่าเพศชายที่หนีปัญหา ร้องไห้ หรือประจบประชันด้วยคำพูด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันระหว่างเพศและพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ
พร้อม ๆ กัน ยังไม่มีการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอนำผลงานที่แสดงความเกี่ยวข้องกันระหว่างพฤติกรรม
การแสดงออกแต่ละลักษณะกับเพศ ดังนี้

* 3.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออก จะเอียง ชู ประยูร (2521 : 18) พบว่า
ผู้ชายมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าหญิง และกล่าววิจัยทำให้ชายกล้าแสดงออกมากกว่า
หญิงเป็นเพราะสภาพสังคม วัฒนธรรมให้โอกาสชายแสดงออกมากกว่าหญิง และสังคมยอมรับ
มากกว่า แม้หญิงจะมีความสามารถในการทำงานได้เท่าเทียมกับชายก็ตาม

วิราพร เทพวิระวงศ์ (2514 : 182 - 183) นักเรียน นักศึกษาหญิง
มีปัญหการปรับตัวมากกว่าชาย ไม่กล้าแสดงออกมีความเกรงใจสูง ขาดความเชื่อมั่นและใช้วิธี
การประนีประนอมมากกว่าชาย

* ธนอมศรี อินทนนท์ (2530 : 84) พบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมกล้า
แสดงออกมากกว่าวัยรุ่นหญิง

มัทนา เสงี่ยม (2522 : 84) ศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าหญิง

สุกัญญา ถู่อึ้ง (2521 : 84) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่
เหมาะสมในการแสดงออกและการยอมรับเสียงดูตามรายงานของตนเอง พบว่า นักศึกษาชายและ
หญิงมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกไม่ต่างกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว การกำหนดบทบาททางเพศของสังคมทำให้เพศชาย
มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าหญิง และในทางกลับกันเพศหญิงมีพฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออกมากกว่าชาย

3.2 พฤติกรรมก้าวร้าว มัวร์ (Moore. 1966 : 685 - 688) ศึกษาความ
แตกต่างของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชายและเด็กหญิงจากการรับรู้ความรุนแรง โดย
ผู้รับการทดลองดูภาพที่รุนแรงด้วยตาข้างหนึ่ง และภาพที่ไม่แสดงความรุนแรงด้วยตาอีกข้างหนึ่ง
ผลปรากฏว่า เด็กชายรับรู้ความรุนแรงได้มากกว่าหญิงและแสดงพฤติกรรมรุนแรงในเวลาต่อมา

อาคม จันทรเมธ (2519 : 136) ทำการสำรวจพฤติกรรมการก้าวร้าวของเด็กผู้ชายและเด็กหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 2,415 คน ครู 139 คน พบว่า เด็กผู้ชายก้าวร้าวต่อเพื่อนมากกว่าเด็กหญิง

ประพันธ์ สุทรวาส (2519 : 38) ทำการทดลองเพื่อศึกษาความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดูกับนักศึกษาวิทยาลัยครู จำนวน 60 คน พบว่า นักศึกษายามีแนวโน้มจะมีความก้าวร้าวมากกว่าหญิง

สุนิศา ใจชาน (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับความก้าวร้าวของนักเรียนโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน พบว่า เพศชายและหญิงมีความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ผู้วิจัยเชื่อว่าลักษณะความก้าวร้าวมีอยู่ในคนทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใหม่แนวใหม่ในทางก้าวร้าว และเด็กที่อยู่ในสภาวะที่เอื้ออำนวยให้ความคับข้องใจบ่อย ๆ แต่สังคมกำหนดบทบาทให้เพศชายแสดงความรู้สึกก้าวร้าวได้อย่างปกติ ส่วนเพศหญิงไม่สามารถแสดงได้ จึงทำให้เพศหญิงอาจแสดงในลักษณะก้าวร้าวทางอ้อม แต่ในข้อสรุปเรื่องเพศทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วยังไม่มีการศึกษาในเรื่องเพศกับพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะพร้อมกัน ผู้วิจัยจึงขอสรุปในเรื่องเพศและพฤติกรรมการแสดงออกว่า เพศมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก

4. ระดับชั้นกับพฤติกรรมการแสดงออก

พฤติกรรมการแสดงออกเป็นพฤติกรรมทางสังคมมีตัวกำหนดมากมายนอกเหนือจากการอบรมเลี้ยงดู และเพศ ทั้งได้กล่าวมาแล้ว เมื่อเด็กเติบโตขึ้นการเรียนรู้ทางสังคมน่าจะเป็นส่วนให้เด็กปรับปรุงพฤติกรรมการแสดงออกให้เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการของพฤติกรรมการแสดงออกเท่าที่ค้นคว้าได้มีดังนี้

4.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก ส่วนใหญ่มักจะเป็นการศึกษาในเรื่อง การปรับพฤติกรรมใหม่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น เช่น การศึกษากับคนที่มีลักษณะเก็บตัว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นยังมีจำนวนน้อย จึงขอลำดับงานวิจัยในประเทศที่กล่าวถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับระดับชั้น ดังนี้

เครือวัลย์ สุขเจริญ (2526 : 93 - 94) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม
กล้าแสดงออกของนักเรียนพยาบาลปีที่ 1 - 3 จากสถานศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม
และกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ต่างจังหวัดซึ่งกำลังอยู่ในหลักสูตรปริญญาตรี จำนวน 411 คน
โดยใช้แบบทดสอบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยของ กาแลซซี และคนอื่น ๆ พบว่า
นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 อายุเฉลี่ยอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่า
นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 ซึ่งมีอายุเฉลี่ยในวัยรุ่นตอนปลาย

วิธนา พันธุเมธา (2527 : 60 - 61) ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับ
พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ไม่มีความแตกต่าง
ระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและปลาย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นและพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะ
กล้าแสดงออกที่กล่าวมาจะเป็นในลักษณะที่ชัดเจนยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่า ระดับชั้นหรือระดับ
อายุมีผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกหรือไม่

4.2 พฤติกรรมก้าวร้าว แบนดูรา (Bandura. 1977 : 119 - 120)

ไคเกลวถึงพฤติกรรมก้าวร้าว เด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว
แล้วไม่ได้รับบทลงโทษ เด็กโดยอมจะมีทักษะทางปัญญา (Competence skill) ในการ
แยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า เด็กสามารถรู้ว่าการกระทำของพ่อแม่มีเหตุผลหรือไม่ จนทำให้
เด็กพัฒนาไปสู่ความก้าวร้าวได้

เฮอรลอค (Hurlock. 1955 : 422) กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวจะ
เพิ่มขึ้นตามอายุ เพราะเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นพ่อแม่จะเพิ่มความเข้มงวดมากขึ้น และใช้อำนาจ
ควบคุมมากขึ้น

งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยขอกล่าวถึง คือ อีรอน
และฮิวส์แมน (Eron and Huesman. 1963 : 21 - 23) ได้ศึกษาเด็กเกรด 3 อายุ 8 ปี
วัดพฤติกรรมก้าวร้าวครั้งแรก พบว่า เด็กเหล่านี้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ต่อมาอีก 22 ปี จึงวัด
พฤติกรรมอีกครั้ง พบว่า ความก้าวร้าวในวัยเด็กจะเพิ่มขึ้นเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในรูปแบบ
ของพฤติกรรมในวัยผู้ใหญ่

สมพร สุทธิชัย (2529 : 33) กล่าวว่าเด็กอายุมากขึ้นเท่าใดพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มขึ้นเท่านั้น เมื่อเด็กอยู่ในช่วงวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูง ทั้งนี้เพราะระดับสติปัญญาของเด็กพัฒนาตามอายุ

เด็กที่อายุมากย่อมรู้จักการสังเกต จดจำตัวแบบที่ก้าวร้าวได้ สามารถเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นมากกว่า

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่พัฒนาขึ้นตามอายุ โดยเฉพาะในช่วงวัยเด็กถึงวัยรุ่น ส่วนพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่มีงานวิจัยที่สรุปได้เป็นที่แน่นอน แต่ในพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมยังไม่มีงานวิจัยที่กล่าวถึง รวมทั้งยังไม่มีการศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ ในระดับชั้นต่าง ๆ พร้อม ๆ กัน เพื่อที่จะหาว่า ระดับชั้นมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก

สมมติฐานการวิจัย

จากหลักฐานทางทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับที่ได้เสนอทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายแต่ละข้อดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ แตกต่างกัน
2. การอบรมเลี้ยงดูมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออกโดยที่
 - 2.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าพฤติกรรมแสดงออกลักษณะอื่น
 - 2.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองจะมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกมากกว่าพฤติกรรมแสดงออกลักษณะอื่น
 - 2.3 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านหาความสนุกจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมมากกว่าพฤติกรรมแสดงออกลักษณะอื่น
 - 2.4 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงมากกว่าพฤติกรรมแสดงออกลักษณะอื่น

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
4. เพศมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
5. ระดับชั้นมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
6. พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกันดังนี้
 - 6.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม
 - 6.2 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยจะแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6 ประจำปีการศึกษา 2533 ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา มีจำนวนดังนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 1	จำนวนประมาณ	61,000 คน
มัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวนประมาณ	55,000 คน
มัธยมศึกษาปีที่ 6	จำนวนประมาณ	27,000 คน
รวมจำนวนนักเรียนทั้ง 3 ระดับ		143,000 คน

2. การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 นำมาสุ่มแบบหลายชั้น (Multi Stage Random Sampling)

2.1 สุ่มเลือกโรงเรียนจากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 102 โรงเรียน

แบ่งแยกตามลักษณะโรงเรียนออกเป็น โรงเรียนชาย 16 โรงเรียน โรงเรียนหญิง 11 โรงเรียน โรงเรียนสหศึกษา 75 โรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

โรงเรียนชาย 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชบพิธ และโรงเรียน
วิทยาวินิเวศ

โรงเรียนหญิง 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
โรงเรียนสหศึกษา 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนทอวัง โรงเรียน
จักรางบัว โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โรงเรียนสุวรรณพลับพลาวิทยาคม และโรงเรียน
ประชากรราษฎร์อุปถัมภ์

2.2 ในแต่ละโรงเรียนเลือกสุ่มเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6
ในแต่ละระดับชั้นมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างชั้นละ 50 คน รวมเป็น
กลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 400 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น 95%
ของ ยามาเน (ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 260 ; อ้างอิงมาจาก
Yamane. 1967 : 886 - 887) คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างชาย 590 คน และหญิง 610 คน
รวมทั้งสิ้น 1,200 คน แสดงในรูปตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 6		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
โรงเรียนชาย							
โรงเรียนราชบพิธ	50	-	50	-	50	-	150
โรงเรียนวิทยาวรินเทศ	50	-	50	-	50	-	150
โรงเรียนหญิง							
โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม	-	50	-	50	-	50	150

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 6		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
โรงเรียนสหศึกษา							
โรงเรียนหอวัง	21	29	19	31	22	28	150
โรงเรียนวัดรางบัว	23	27	12	38	16	34	150
โรงเรียนฤทธิยารบรรณาลัย	22	28	22	28	22	28	150
โรงเรียนสุวรรณพลับพลาวิทยาคม	21	29	18	32	11	39	150
โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์	26	24	21	29	14	36	150
รวม	213	187	192	208	185	215	1,200

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามการยอมรับเสียงคู่

2. แบบสอบถามพฤติกรรมการแสดงออก เพื่อวัดพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง

4 ลักษณะคือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง
พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม

แบบสอบถามการยอมรับเสียงคู่

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการยอมรับเสียงคู่ ซึ่งสร้างขึ้นโดย ม. ร. ว. สมพร สุทัศน์
(2530 : 237 - 248) ซึ่งใช้ในการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับ
พฤติกรรมการก้าวร้าวของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
และมีมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยแนวคิดของ

เชฟเฟอร์ และเบคเกอร์ (Schaefer and Becker) ได้แบ่งการยอมรับเลี้ยงดูเป็น 7 ลักษณะ คือ (เหตุผลในการเลือกมาเฉพาะ 4 ลักษณะอันได้มาจากหน้า 28)

1. แบบประชาธิปไตย
2. แบบให้ความคุ้มครอง
3. แบบใช้อำนาจควบคุม
4. แบบปล่อยปละละเลย

ลักษณะของแบบสหภาพ

เป็นแบบสหภาพมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ วัดการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 16 ข้อ แบบให้ความคุ้มครอง 13 ข้อ แบบใช้อำนาจควบคุม 17 ข้อ แบบปล่อยปละละเลย 14 ข้อ ในแต่ละข้อจะเสนอข้อความเกี่ยวกับวิถีปฏิบัติของพ่อแม่ที่นักเรียนให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โดยถือเอาเกณฑ์การเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ จำนวน 10 ครั้ง เท่าที่นักเรียนจำได้ และมีข้อตกลงดังนี้

ถ้าข้อความเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริง ประมาณ 9 - 10 ครั้ง ใน 10 ครั้ง หรืออาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นทุกครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ทำเป็นประจำ"

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริง ประมาณ 6 - 8 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บ่อย ๆ"

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริง ประมาณ 3 - 5 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บางครั้ง"

ถ้าข้อความใดเกิดขึ้นตรงกับความเป็นจริง ประมาณ 1 - 2 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "นาน ๆ ครั้ง"

ถ้าข้อความใดเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นเลย ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่เคยเลย"

ตัวอย่างแบบสหภาพ

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นาน ๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
1. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว พ่อแม่อนุญาตให้ฉันรับฟังและ ช่วยแก้ปัญหา (ตัวอย่างการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย)					
2. พ่อแม่จะไม่ยอมปล่อยให้ฉัน มี压岁钱สูงเพราะกลัวว่า จะทกลองมา (ตัวอย่างการอบรมเลี้ยงดู แบบให้ควบคุมครอง)					
3. ฉันต้องเชื่อฟังพ่อแม่โดย ปราศจากข้อโต้แย้งใด ๆ (ตัวอย่างการอบรมเลี้ยงดู แบบใช้อำนาจควบคุม)					
4. ไม่ว่าฉันต้องการสิ่งใด พ่อแม่ มักให้ความช่วยเหลือ (ตัวอย่างการอบรมเลี้ยงดู แบบปล่อยปละละเลย)					

คุณภาพของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ผู้สร้าง (สมพร สุทัศน์ย์, 2530 : 60) ได้ทำการหาคุณภาพ เครื่องหมาย โดย

1. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้มีความรู้ทางด้าน จิตวิทยาพัฒนาการ ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อโดยใช้วิธีแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยใช้ เทคนิค 27% แล้วทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ได้ข้อที่สามารถจำแนก กลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำได้ค่าที่คำนวณได้มีค่า $2.34 - 10.25$ ($p < .05$)
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) พบว่า

 ค่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีค่าความเชื่อมั่น .79

 ค่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองมีค่าความเชื่อมั่น .82

 ค่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านจากความคุ้นเคยมีค่าความเชื่อมั่น .74

 ค่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีค่าความเชื่อมั่น .85

4. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

 4.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของ ข้อกระทงกับคะแนนรวม แบบสอบถาม แต่ละข้อได้ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าระหว่าง .25 - .63

 4.2 วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยนำค่าคะแนน การตอบแบบสอบถามแต่ละแบบมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ค่าน้ำหนักตัวประกอบของแบบสอบถาม การอบรมเลี้ยงดูแต่ละฉบับที่มีค่าอยู่ระหว่าง .40244 - .900686

การปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จากคุณภาพของแบบสอบถามฉบับดังกล่าว พบว่าอยู่ในเกณฑ์สูงและเป็นแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นใหม่ ผู้สร้างนำแบบสอบถามนี้ไปหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนำมา ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้วย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับนี้ไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, และ 6 จากโรงเรียนหอวัง จำนวน 100 คน ทำแล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามวิธีการและหลักเกณฑ์การให้คะแนน นำคะแนนมาเรียงจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด ใ้กลุ่มที่ได้คะแนนสูง 25% เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ 25% เป็นกลุ่มต่ำ นำมาคำนวณ หากอ่านจากแจกโดยใช้ t-distribution เลือกเอาข้อที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป แบ่งได้เป็นการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 16 ข้อ แบบให้ควบคุมครอง 13 ข้อ แบบใช้อำนาจควบคุม 17 ข้อ แบบปล่อยปละละเลย 14 ข้อ (ค่าที่ที่คำนวณได้มีพิสัย 1.85 - 8.02) แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร α -Coefficient (ฉาน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170) พบว่า

ค่าการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความเชื่อมั่น .77

ค่าการยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองมีความเชื่อมั่น .82

ค่าการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมมีความเชื่อมั่น .74

ค่าการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความเชื่อมั่น .86

จากเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าว คนที่คะแนนเฉลี่ยรายชื่อของแต่ละด้านสูงที่สุดในลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูแบบใด ก็ให้ถือว่ามีลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูแบบนั้น

แบบทดสอบวัดพฤติกรรมกรรมการแสดงออก

แบบทดสอบวัดพฤติกรรมกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎี 2 มิติ ของพฤติกรรมกรรมการแสดงออก ของ คิจิโรวานนิ (De Giovanni) และแบบทดสอบ DABI หรือ The Del Greco Assertive Behavior Inventory) (Del Greco. 1983 : 60 - 61) ซึ่งใช้ในการวัดพฤติกรรมกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ ที่รวมอยู่ในฉบับเดียวกัน

ลักษณะแบบ ทดสอบ

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามความรู้สึก
 ของนักเรียนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นสถานการณ์จำนวน 20 สถานการณ์
 ในแต่ละสถานการณ์จะมีพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ ซึ่งนักเรียนประเมินค่าว่ามี
 พฤติกรรมการแสดงออกที่กำหนดให้แต่ละลักษณะสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนมากน้อย
 เพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องต่าง ๆ หายข้อความเพียง 1 ช่องเท่านั้น
 โดยเอาเกณฑ์การเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ จำนวน 10 ครั้ง เท่าที่นักเรียนจำได้มาชอกลง
 ดังนี้

ถ้าข้อความใดสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 9 - 10 ครั้ง
 ใน 10 ครั้ง หรือเรียกได้ว่าเกิดขึ้นทุกครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 "เป็นประจำ"

ถ้าข้อความใดสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 6 - 8 ครั้ง
 ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บ่อย ๆ"

ถ้าข้อความใดสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 3 - 5 ครั้ง
 ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บางครั้ง"

ถ้าข้อความใดสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 1 - 2 ครั้ง
 ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "นาน ๆ ครั้ง"

ถ้าข้อความใดสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนโดยไม่เกิดขึ้นเลยให้
 นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่เคยเลย"

ตัวอย่างแบบสอบถาม

พฤติกรรมการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
(๐) พบว่าของที่มีคนมาทำหนี					
ก. อยากจะเอาไปเปลี่ยนแต่ ไม่กล้าจึงจำใจใช้ของนั้น (ตัวอย่างพฤติกรรมไม่กล้า แสดงออก)					
ข. โกรธ ไม่พอใจเจ้าของร้าน ทว่าเจ้าของร้านว่ามี เจตนาให้ของมีค่าหนีมา จนเจ้าของร้าน เปลี่ยนของ หรือคืนเงินให้					
(ตัวอย่างพฤติกรรมก้าวร้าว ทางตรง)					
ค. บอกเจ้าของร้านไปตรง ๆ ว่าของที่มีคนมาทำหนี ทนจึงขอเปลี่ยน (ซึ่ง เจ้าของร้านอาจเปลี่ยนให้ หรือไม่ก็ได้)					
(ตัวอย่างพฤติกรรมกล้า แสดงออก)					
ง. เอาของไปเปลี่ยนโดยเลี่ยง ใช้เหตุผลอื่น ๆ กับเจ้าของ ร้าน เช่น ชื้อไปฉีกฉีกเป็นท่อน					
(ตัวอย่างพฤติกรรมก้าวร้าว ทางอ้อม)					

เกณฑ์การให้คะแนน

ดาเลือกตอบ	เป็นประจำ	ให้	5	คะแนน
	บ่อย ๆ	ให้	4	คะแนน
	ค่อนข้างบ่อย ๆ	ให้	3	คะแนน
	นาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
	ไม่เคยเลย	ให้	1	คะแนน

วิธีสร้าง

1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว ของรังสรรค์ เพ็งบุญ (2522) ละเอียต ชูประยูร และคนอื่น ๆ (2521) สุกัญญา อนุจิตโพลิน (2527) สมพร สุทธิชัย (2530) เทลเกรโก (Del Greco. 1983)

2. กำหนดความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในรูปนิยามปฏิบัติการดังนี้

พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมาในสถานการณ์ที่เป็นความขัดแย้งหรืออุปสรรคที่พบได้ในชีวิตประจำวันทั่วไป โดยแบ่งพฤติกรรมเป็น 4 ลักษณะ ตามทฤษฎีของ คิจิ โอวานนิ (DeGiovanni. 1979 : 4573) ดังนี้

2.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมที่มีการแสดงออกทั้งทางวาจาและการกระทำที่มีการแสดงออกโดยเปิดเผย แต่ไม่มีการบังคับให้ผู้อื่นทำตาม อันใดแก่ พฤติกรรมที่มีลักษณะและส่งผลดังนี้

- 2.1.1 เป็นการแสดงความปรารถนา ความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา
- 2.1.2 เป็นการปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องของผู้อื่นอย่างตรงไป

ตรงมา

- 2.1.3 เป็นการขอร้องให้ผู้อื่นทำสิ่งที่ตนต้องการอย่างตรงไปตรงมา
- 2.1.4 เป็นการรักษาสีหน้าของตนโดยไม่ก้าวร้าวอย่างตรงไปตรงมา
- 2.1.5 สิ่งที่จะทำอาจบรรลุวัตถุประสงค์ที่ผู้กระทำต้องการหรือไม่

ก็ได้

2.1.6 ผู้กระทำมีความรู้สึกที่คัดค้านการกระทำของตน ไม่วิตกกังวลหรือกังวลใจในการกระทำของตน

2.1.7 ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการกระทำและให้ความเคารพนับถือผู้กระทำ

2.2 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมที่มีการแสดงออกทั้งทางวาจา และการกระทำที่ไม่สามารถแสดงออกโดยเปิดเผย และไม่สามารถบังคับให้ผู้อื่นทำตาม อันได้แก่ พฤติกรรมที่มีลักษณะและส่งผลดังนี้

2.2.1 เป็นการกระทำที่ไม่สามารถแสดงความปรารถนา ความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา

2.2.2 เป็นการกระทำที่ไม่สามารถปฏิเสธที่จะทำตามคำร้องขอของผู้อื่น

2.2.3 เป็นการกระทำที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากคนอื่นได้

2.2.4 เป็นการกระทำที่ไม่สามารถแสดงอิทธิของตนเอง แต่ยอมให้ผู้อื่นเลือกวิธีทางแทนตน

2.2.5 เป็นการกระทำที่ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ผู้กระทำต้องการ

2.2.6 ผู้กระทำรู้สึกไม่สบายใจ กังวล จนกลายเป็นความโกรธ

2.2.7 เป็นการกระทำที่ผู้อื่นไม่พอใจ หรือรู้สึกสมเพชผู้กระทำ

2.3 พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง หมายถึง พฤติกรรมทั้งทางวาจา และการกระทำที่มีการแสดงออกโดยเปิดเผย และบังคับให้ผู้อื่นทำตาม แต่เป็นพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงเกินขอบเขตของกฎหมาย อันได้แก่ พฤติกรรมที่มีลักษณะหรือส่งผลดังนี้

2.3.1 เป็นการกระทำที่มีการแสดงอิทธิอย่างตรงไปตรงมา บนความเดือดร้อนของผู้อื่น

2.3.2 เป็นการกระทำที่มีการปฏิเสธที่จะทำตามคำร้องขออย่างรุนแรง หรือบนลักษณะถือว่าผู้อื่นที่ขอร้องในสิ่งที่ตนไม่อยากทำถึงแม้ผู้ขอร้องจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือนั้น

2.3.3 เป็นการกระทำที่มีการบังคับโดยเปิดเผยให้ผู้อื่นทำตาม
ที่ตนต้องการในลักษณะเปิดเผย

2.3.4 เป็นการกระทำที่สนับสนุนตนเองหรือมีปฏิกริยาต่อต้านผู้อื่น
จนเกินควร

2.3.5 ผู้กระทำบรรลุนิติประสงค์ที่ตนต้องการจากการใช้วิธีบังคับนั้น

2.3.6 ผู้กระทำจะรู้สึกโกรธ ไม่พอใจขณะที่กระทำพฤติกรรมนั้น

2.3.7 เป็นการกระทำที่ผู้อื่นรู้สึกเป็นการหมิ่นประมาท โกรธ ไม่พอใจ

2.4 พฤติกรรมการราวทางอ้อม หมายถึง พฤติกรรมทั้งทางวาจาและ
การกระทำที่มีการแสดงออกในลักษณะซ่อนเร้น โดยจะบังคับให้ผู้อื่นทำตามในลักษณะทางอ้อม
ซึ่งผู้อื่นไม่ทราบเจตนาที่แท้จริง อันได้แก่ พฤติกรรมที่มีลักษณะหรือส่งผลดังนี้

2.4.1 เป็นการกระทำที่มีการแสดงสิทธิบนความเดือดร้อนของผู้อื่น
แต่ไม่ได้อยู่ในลักษณะที่เปิดเผย อาการของการแสดงสิทธินั้นอย่างชัดเจน ผู้อื่นไม่รู้นั้นเป็น
ความรู้สึกที่แท้จริง

2.4.2 เป็นการกระทำที่ปฏิเสธการทำตามคำขอร้องของผู้อื่นในสิ่ง
ที่ตนไม่ต้องการทำโดยอ้อม

2.4.3 เป็นการกระทำที่บังคับให้ผู้อื่นทำตามความต้องการโดยใช้
เล่ห์เหลี่ยม

2.4.4 เป็นการกระทำที่ส่งเสริมตนเองและต่อต้านผู้อื่นโดยวิธีอ้อม
(ผู้อื่นไม่ทราบเจตนาที่แท้จริง)

2.4.5 เป็นการบังคับโดยอ้อมซึ่งผู้กระทำบรรลุนิติประสงค์ที่ตนต้องการ

2.4.6 ผู้กระทำจะรู้สึกโกรธ ไม่พอใจขณะที่กระทำพฤติกรรมนั้น

2.4.7 เป็นการกระทำที่หมิ่นประมาทหรือถูกเหยียดหยามผู้อื่น
โดยอ้อม ซึ่งผู้อื่นอาจจะโกรธ พยายามหา หรือรู้สึกเฉย ๆ ก็ได้

พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าวไว้โดยรวบแบบทดสอบที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น

3. นำความหมายของพฤติกรรมและสถานการณ์การแสดงออกข้างต้นมาสร้างแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ มาให้อาจารย์จิตวิทยา 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งได้แก่ อาจารย์ ภร.นิยะดา จิตจรัส สังกัศภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รองศาสตราจารย์อัญญา สุชาธรมณ์ สังกัศสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์สุภาพร หนะชานันท์ สังกัศสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นผู้ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อความในแบบทดสอบมีความถูกต้องตามนิยามปฏิบัติการ และเหมาะสมที่จะนำไปใช้

4. นำแบบทดสอบฉบับดังกล่าวไปวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6 โรงเรียนหอวัง จำนวน 100 คน ตรวจสอบให้คะแนนตามวิธีการและหลักเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 25% ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่ม โดยวิธี t-test เลือกเอาข้อที่มีค่าสูงกว่า 1.75 ได้ข้อที่มีค่าที่สูงกว่า 1.75 ทั้งหมด 20 สถานการณ์ (20 ข้อ) ที่มีพฤติกรรมย่อยทั้ง 4 ค่าอ่านจําแนกอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว ค่าอ่านจําแนกอยู่ระหว่าง 2.88 - 11.53

5. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้แล้วมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านดังนี้

ด้านพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าความเชื่อมั่น .85

ด้านพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกมีค่าความเชื่อมั่น .85

ด้านพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงมีค่าความเชื่อมั่น .91

ด้านพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมมีค่าความเชื่อมั่น .86

6. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธี (Known Group Technique) โดยขอความร่วมมือช่วยเหลือจากครูผู้ใกล้ชิดเด็ก 3 ท่าน คัดเลือกนักเรียนที่มีลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกแต่ละลักษณะ ลักษณะละ 15 คน แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ คะแนนพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่วัดอยู่ในแต่ละลักษณะ

15. คน แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะ
 การการประเมินของครูผู้สอน โดยทดสอบค่าที่ ค่าที่ไคของแต่ละพฤติกรรมอยู่ในระดับนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านพฤติกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจาก โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างเพื่อોકเวลาในการเก็บรวบรวม
 ข้อมูลความแตกต่างของคะแนนของแต่ละโรงเรียน แต่อยู่ในระยะเวลาห่างกันไม่เกิน 2 อาทิตย์
2. นำแบบทดสอบกลับมาตรวจสอบ โดยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่ให้ข้อมูลที่ครบถ้วน
 สมบูรณ์ตามที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS^X

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม แบบทดสอบ ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
 2. แยกคะแนนตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา
 3. หาค่าสถิติพื้นฐาน ไคแก็ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- ทั้ง 4 ลักษณะ ทั้งกลุ่มรวมและแยกตามตัวแปรที่ศึกษา
4. ทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวประกอบ
 หนึ่งทิศทาง (One-way Analysis of Variance : Repeated Measures) ใช้สถิติเอฟ
 ทดสอบ
 5. ทดสอบสมมติฐานที่ 2 - 5 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองตัว
 ประกอบหนึ่งทิศทาง (Two-way Analysis of Variance : Repeated Measures)
 ใช้สถิติเอฟทดสอบ
 6. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างพฤติกรรมการแสดงออก
 ทั้ง 4 ลักษณะ และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทีทดสอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หากค่าอำนาจจำแนกรายขอของแบบสอบถามโดยใช้สูตร (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185 ; อ้างอิงมาจาก Edwards. 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	อำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	s_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	s_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) โดยใช้สูตร (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนรายข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของ เครื่องมือทั้งหมด

2.3 ทาคาคความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดพฤติกรรม
การแสดงออก โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะและ
ไม่มีคุณลักษณะตามการประเมินของครู โดยใช้สูตร t -test (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2530 :
177)

ในกรณีที่ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ และ $n_1 \neq n_2$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้การแจกแจงแบบ t
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีลักษณะตามการประเมินของครู
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่มีลักษณะตามการประเมินของครู
	s_1^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มที่มีลักษณะตามการประเมิน ของครู
	s_2^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มที่ไม่มีลักษณะตามการ ประเมินของครู
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะตามการประเมินของครู
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีลักษณะตามการประเมินของครู

โดยที่

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบหนึ่ง

ตัวประกอบชนิดซ้ำ (One-way Analysis of Variance : Repeated Measures)

ควยค่า F-test จากสูตร (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2528 : 207)

$$F = \frac{M_{streat}}{M_{sres}}$$

M_{streat} แทน ค่าความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ

M_{sres} แทน ค่าความแปรปรวนของส่วนที่เหลือ

$$\text{เมื่อ } M_{streat} = \frac{SS_{streat}}{df_{streat}}$$

$$\text{เมื่อ } M_{sres} = \frac{SS_{sres}}{df_{sres}}$$

เพื่อหาค่า M_{streat} และ M_{sres} จะต้องหาว่า SS ค่าต่าง ๆ ก่อน สำหรับ
สูตรหาค่า SS ค่าต่าง ๆ ได้แสดงในตาราง

ตารางสรุปขั้นตอนการคำนวณ (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2528 : 208 - 210 ;
อ้างอิงมาจาก Winer. 1971)

$$(1) = \frac{g^2}{kn} \quad (2) = \sum EX^2 \quad (3) = \frac{(\sum t_j^2)}{n} \quad (4) = \frac{(\sum p_i^2)}{k}$$

Source of Variation	SS	df
Between people	SS people = (4) - (1)	dfbpeople = n - 1
Within people	SSw people = (2) - (4)	dfwpeople = n(k - 1)
treatments	SS treat = (3) - (1)	df treat = k - 1
Residual	SS res = (2)-(3)-(4)+(1)	dfres = (n-1)(k-1)
total	SS total = (2) - (1)	df total = kn - 1

P_i	แทน ผลรวมของคะแนนในแต่ละแถวยกกำลังสอง
$\sum P_i$	แทน ผลรวมของผลรวมของคะแนนในแต่ละแถวยกกำลังสอง
k	แทน จำนวนสิ่งทดลอง (พฤติกรรมกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ)
G^2	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน จำนวนคน
$\sum \sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังทุกตัวในพฤติกรรมแต่ละลักษณะ

T_j^2	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคอลัมน์ยกกำลังสอง
$\sum T_j^2$	แทน ผลรวมของผลรวมของคะแนนแต่ละคอลัมน์ยกกำลังสอง

และทราบว่า F-test มีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Student q-statistic แทน Newman-Kuel Method (วิเชียร เกตุสิงห์. 2526 : 86)

$$q = \frac{\bar{T}_j - \bar{T}_i}{\sqrt{\frac{M_{res}}{n}}}$$

$$df = (k - 1)(n - 1)$$

เมื่อ	q	แทน	ค่าสถิติ
	$\bar{T}_j$	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่า
	$\bar{T}_i$	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่า
	n	แทน	จำนวนคน
	k	แทน	จำนวนระดับที่วัดซ้ำ

3.2 ทดสอบสมมติฐานที่ 2 - 5 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ชนิดวัดซ้ำ (Two-factor Experiment with Repeated Measures on one factor)
ควมค่า F-test จากสูตร (Winer. 1971 : 518 - 532) ดังนี้

ทดสอบผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออก และตัวแปร
อิสระ โดยใช้

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_{BXSS \text{ within } A}}$$

$$\text{เมื่อ } MS_{AB} = \frac{SS_{AB}}{df_{AB}}$$

เพื่อหาค่า MS_{AB} และ $MS_{BXSS \text{ within } A}$ จะต้องหาว่า SS และค่าต่าง ๆ

จากตาราง

$$(1) \frac{G^2}{npq} \quad (2) \sum X^2 \quad (3) \frac{(\sum A^2)}{nq} \quad (4) \frac{(\sum B_j^2)}{np} \quad (5) \frac{(AB_{ij})}{n} \quad (6) \frac{(\sum p^2 K)}{J}$$

Source	df	SS	Ms
Between Subject	$np - 1$	$(6) - (1)$	
A	$p - 1$	$(3) - (1)$	$\frac{\sigma^2}{\Sigma} + q\frac{\sigma^2}{\pi} + np\frac{\sigma^2}{\alpha}$
Ss within Group	$p(n - 1)$	$(6) - (3)$	$\frac{\sigma^2}{\Sigma} + q\frac{\sigma^2}{\pi}$
Within Subject	$np(q - 1)$	$(2) - (6)$	
B	$q - 1$	$(4) - (1)$	$\frac{\sigma^2}{\Sigma} + \frac{\sigma^2}{\beta\pi} + nq\frac{\sigma^2}{\beta}$
AB	$(p-1)(q-1)$	$(5)-(3)-(4)+(1)$	$\frac{\sigma^2}{\Sigma} + \frac{\sigma^2}{\beta\pi} + nq\frac{\sigma^2}{\beta}$
BXSs within Group	$p(n-1)(q-1)$	$(2)-(5)-(6)+(4)$	$\frac{\sigma^2}{\Sigma} + \frac{\sigma^2}{\beta\pi}$

σ^2	แทน	ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออกทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรอิสระ
x^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
p	แทน	จำนวนระดับของตัวแปรอิสระ
q	แทน	จำนวนสิ่งทดลอง (พฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ)
ΣA_i^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละกลุ่มย่อยตัวแปรอิสระยกกำลังสอง
ΣB_j^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละสิ่งทดลอง (พฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ)
$\Sigma (AB_{ij})^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มย่อยตัวแปรอิสระยกกำลังสอง
Σp_k^2	แทน	ผลรวมคะแนนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนยกกำลังสอง

กรณีที่ F_{AB} มีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบ Simple Main Effect ของ Factor B ที่แต่ละระดับของตัวแปรอิสระโดยใช้สูตร (Winer. 1971 : 529)

$$F = \frac{MS_{b \text{ at } ai}}{MS_{B \times \text{Subject within groups}}}$$

และ $MS_{b \text{ at } ai}$ ได้จาก

$$MS_{b \text{ at } ai} = \frac{SS_{b \text{ at } ai}}{q - 1}$$

เมื่อ $SS_{b \text{ at } ai}$ คำนวณได้จาก

$$\frac{[\sum a_i (AB_{ij})^2]}{n} - \frac{A_i^2}{nq}$$

และถ้า Simple Main Effect ที่ระดับใด มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทดสอบรายคู่ต่อไป โดยใช้ Student q-Statistic แบบ Newman-Keuls Method สูตรที่ใช้คือ

$$q = \frac{\bar{T}_j - \bar{T}_i}{\frac{MS_{B \times \text{Subject within group}}}{n}}$$

$$df = p(n - 1)(q - 1)$$

เมื่อ q แทน ค่าสถิติ

$\bar{T}_j$ แทน คะแนนเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่า

$\bar{T}_i$ แทน คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่า

n แทน จำนวนคน

p แทน จำนวนระดับของตัวแปรอิสระ

q แทน จำนวนสิ่งทดลอง (พฤติกรรมกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ)

3.3 ทดสอบสมมติฐานที่ 6 การหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม
การแสดงออกแต่ละลักษณะ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (จวน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2528 : 70)

$$r = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมแรก
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมที่สอง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมยกกำลังสอง
	$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมที่สองยกกำลังสอง
	$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณคะแนนพฤติกรรมแรกกับพฤติกรรมที่สอง
			ทุกคู่

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

และนำมาทดสอบนัยสำคัญของค่า r โดยใช้สถิติ (t-test) ทดสอบ

(ชูศรี วงศ์รัตน. 2530 : 325)

$$t = \frac{r \sqrt{N - 2}}{1 - r^2}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบที
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้
	N	แทน	จำนวนคน
	df	=	N - 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล
ใดตรงกัน จึงขอกำหนดสัญลักษณ์อักษรย่อและคำย่อดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรอิสระ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
q	แทน	ค่า q-Statistic
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน 2 กลุ่ม
กล้า	แทน	พฤติกรรมกล้าแสดงออก
ไม่กล้า	แทน	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
การวางทรง	แทน	พฤติกรรมการวางทรง
การวางอ้อม	แทน	พฤติกรรมการวางอ้อม
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง และ พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ในกลุ่มตัวอย่างรวม

ตอนที่ 3 การหาปฏิสัมพันธ์พฤติกรรมการแสดงออก กับการยอมรับเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และระดับชั้น

ตอนที่ 4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง และพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแสดงด้วยข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. การยอมรับเลี้ยงดู		
การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	552	46.00
การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครอง	374	31.17
การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้อำนาจควบคุม	181	15.08
การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	83	6.92
รวม	1190	99.17

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง	373	31.08
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับกลาง	398	33.17
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ	429	35.75
รวม	1200	100.00
3. เพศ		
ชาย	590	49.17
หญิง	610	50.83
รวม	1200	100.00
4. ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	400	33.3
มัธยมศึกษาปีที่ 3	400	33.3
มัธยมศึกษาปีที่ 6	400	33.3
รวม	1200	100.00

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาที่ศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 1,200 คน ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แยกเป็นโรงเรียนชาย 2 โรงเรียน โรงเรียนหญิง

1 โรงเรียน โรงเรียนสหศึกษา 5 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จากตาราง 2 พบว่า สำหรับตัวแปรการยอมรับเลี้ยงดู การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีมากที่สุด (ร้อยละ 46.00) รองลงมาคือ การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง (ร้อยละ 31.17) การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้อ่านาจากควบคุม (ร้อยละ 15.08) การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.92) และมีจำนวนที่ไม่สามารถแยกประเภทการยอมรับเลี้ยงดูได้ 10 คน ทั้งนี้เพราะมีค่าเฉลี่ยคะแนนการยอมรับเลี้ยงดูเท่ากันมากกว่า 1 ลักษณะเมื่อแบ่งแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะได้กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ร้อยละ 35.75 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ร้อยละ 33.17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ร้อยละ 31.08 รวมแบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.83 เพศชายมี ร้อยละ 49.17 และแต่ละชั้นจะมีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 33.30

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า "นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะแตกต่างกัน" ผลที่ได้แสดงไว้ในตาราง 3 และ 4

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	S.D.
พฤติกรรมกล้าแสดงออก	54.2425	12.7195
พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก	47.0358	12.0997
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง	32.7483	10.5947
พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม	35.5425	10.8084

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการส่งออกของนักเรียนทั้ง 4 ลักษณะพบว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการส่งออกเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

เพื่อตรวจสอบว่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการส่งออกทั้งกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเคียวแบบวิเศษ ผลแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเคียวแบบวิเศษของคะแนนพฤติกรรมการส่งออกแต่ละด้านของนักเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	401,224.3150	1,199		
ภายในกลุ่มตัวอย่าง	605,248.0000	3,600		
พฤติกรรมการส่งออก	362,298.4820	3	120,766.1607	1,788.0078*
ส่วนที่เหลือ	242,949.5180	3,597	67.5423	
(ความคลาดเคลื่อน)				
ทั้งหมด	1,006,472.3150	4,799		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการตรวจสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่เพื่อหาว่า พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะมีคู่ใ้มาบ้าง ที่มีค่าเฉลี่ยลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกต่างกันโดยใช้ q-Statistic ทดสอบ ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการแสดงออกที่ต่างกัน

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{x}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวตรง
		54.2425	47.0358	35.5425	32.7483
กล้า	54.2425	-	7.2067*	18.7000*	21.4942*
ไม่กล้า	47.0358		-	11.4933*	14.2875*
ก้าวร้าวอ่อน	35.5425			-	2.7942*
ก้าวร้าวตรง	32.7483				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าทุกคู่ของพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ่อน) จะมีค่าแตกต่างกัน โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ่อน และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การหาปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแสดงออก กับตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การหาปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแสดงออกกับการยอมรับเลี้ยงดู เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "การยอมรับเลี้ยงดูมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก" ผลการวิเคราะห์แสดงด้วยตาราง 6 และ 7

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ จำแนกตามลักษณะการยอมรับเลี้ยงดู 4 แบบ

พฤติกรรม การยอมรับเลี้ยงดู		กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวตรง
ประชาธิปไตย	$\bar{X}$	56.1359	47.8279	35.8786	32.3062
	S.D.	12.8367	12.3459	10.2987	9.7455
ให้ความคุ้มครอง	$\bar{X}$	52.9011	45.5053	34.4599	32.0027
	S.D.	12.5375	11.6257	10.9269	10.5458
ใช้อำนาจควบคุม	$\bar{X}$	53.3094	47.0387	36.3149	34.4696
	S.D.	11.5371	11.5130	11.3316	11.4506
ปล่อยปละละเลย	$\bar{X}$	50.4096	48.8916	37.0000	35.5060
	S.D.	13.4546	13.0664	12.1143	13.3155

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงออก
ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	397,397.00	1,189		
การอบรมเลี้ยงดู	3,194.00	3	1,064.67	3.20*
นักเรียนที่ทดสอบ	394,203.00	1,186	332.38	
ภายในกลุ่ม	600,859.00	3,570		
พฤติกรรมการแสดงออก	285,513.31	3	95,171.10	1,428.61**
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรม เลี้ยงดูกับพฤติกรรม				
การแสดงออก	78,985.69	9	8,776.19	132.74**
นักเรียนที่ทดสอบ X				
พฤติกรรมการแสดงออก	236,360.00	3,548	66.43	
ทั้งหมด	998,256.00	4,759		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการวิเคราะห์ Simple Main Effect
พร้อมทั้งตรวจสอบต่อไปว่าสำหรับ การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง
4 ลักษณะมีค่าใดบ้างที่มีค่าแตกต่างกัน โดยใช้ q-Statistic ทดสอบ

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการชมเชยในแบบ ประชาธิปไตย

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{x}$	กล้า	ไม่กล้า	การวางยอม	การวางตรง
		56.1359	47.8279	35.8786	32.3062
กล้า	56.1359	-	8.3080*	20.2573*	23.2573*
ไม่กล้า	47.8279		-	11.9493*	15.5217*
การวางยอม	35.8786			-	3.5724*
การวางตรง	32.3062				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าส่วนรับการชมเชยในแบบประชาธิปไตย ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมการวางทางตรง พฤติกรรมการวางทางยอม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมการวางทางยอม และ พฤติกรรมการวางทางตรงตามลำดับ

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบให้ควบคุมครอง

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กลา	ไม่กลา	การวางอ้อม	การวางตรง
		52.9011	45.5053	34.4599	32.0027
กลา	52.9011	-	7.3958	18.4421	20.8984
ไม่กลา	45.5053		-	11.0454	13.5026
การวางตรง	34.4599			-	2.4572
การวางอ้อม	32.0027				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าสำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครอง ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกลาแสดงออก พฤติกรรมไม่กลาแสดงออก พฤติกรรมการวางทางตรง พฤติกรรมการวางทางอ้อม) จะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกลาแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กลาแสดงออก พฤติกรรมการวางทางอ้อม และพฤติกรรมการวางทางตรงตามลำดับ

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบใช้อำนาจควบคุม

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวตรง
		53.3094	47.0387	36.3149	34.4696
กล้า	53.3094	-	6.2707*	16.9945*	18.8398*
ไม่กล้า	47.0387		-	10.7238*	12.5691*
ก้าวร้าวอ่อน	36.3149			-	1.8453*
ก้าวร้าวตรง	34.4696				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าสำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ่อน) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ่อน และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงตามลำดับ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบปล่อยปละละเลย

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{x}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวทรง
		50.4096	48.8916	37.0000	35.5060
กล้า	50.4096	-	1.5180	13.4096*	14.9036*
ไม่กล้า	48.8916		-	11.8916*	13.3856*
ก้าวร้าวอ่อน	37.0000			-	1.4940
ก้าวร้าวทรง	35.5060				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าสำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออก และไม่กล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงและพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม แต่ไม่พบความแตกต่างในคู่ พฤติกรรมกล้าแสดงออกและพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และคู่พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

3.2 การหาปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแสดงออกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก"
ผลการวิเคราะห์แสดงควยตาราง 12 และ 13

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออก

4 ลักษณะ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ระดับ

พฤติกรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวทร
สูง	$\bar{X}$	58.4906	49.7989	34.7399	30.4692
	S.D.	12.3616	13.0571	9.5222	8.4667
กลาง	$\bar{X}$	53.3492	46.6834	35.0879	32.5402
	S.D.	12.9210	11.5102	10.5773	10.4357
ต่ำ	$\bar{X}$	51.3776	44.9604	36.6620	34.9231
	S.D.	11.8683	11.3127	11.9446	11.9088

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรมรวมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	401,224.00	1,199		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2,093.00	2	1,046.50	3.14*
นักเรียนที่ทดสอบ	399,131.00	1,197	333.44	
ภายในกลุ่ม	605,248.00	1,197		
พฤติกรรมรวมการแสดงออก	362,298.19	3	120,766.06	1,928.42*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมรวมการแสดงออก	18,065.81	6	3,010.97	48.08*
นักเรียนที่ทดสอบ	224,884.00	3,591	62.62	
ทั้งหมด	1,006,472.00	4,799		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมรวมการแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการวิเคราะห์ Simple Main Effect พร้อมทั้งตรวจสอบต่อไปว่าสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละระดับพฤติกรรมรวมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ มีคู่ใดบ้างที่มีค่าแตกต่างกัน โดยใช้ q-Statistic ทดสอบปรากฏผลดังตาราง 14-16

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ้อม	ก้าวร้าวตรง
		58.4906	49.7981	34.7399	30.4692
กล้า	58.4906	-	8.6925*	23.7507*	28.0214*
ไม่กล้า	49.7981		-	15.0582*	19.3289*
ก้าวร้าวอ้อม	34.7399			-	4.2707*
ก้าวร้าวตรง	30.4692				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า สำหรับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูง ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวตรง และพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม) จะแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา
คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง
ตามลำดับ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ้อม	ก้าวร้าวตรง
		53.3492	46.6832	35.0879	32.5402
กล้า	53.3492	-	6.6660*	18.2613*	20.8090*
ไม่กล้า	46.6832		-	11.5953*	14.1430*
ก้าวร้าวอ้อม	35.0879			-	2.5477*
ก้าวร้าวตรง	32.5402				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า สำหรับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนปานกลาง ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก
พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม)
จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรม
ก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{x}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอหัม	ก้าวร้าวทรง
		51.3776	44.9604	36.6620	34.9231
กล้า	51.3776	-	6.4172	14.7156	16.4545
ไม่กล้า	44.9604		-	8.2984	10.0373
ก้าวร้าวอหัม	36.6620			-	1.7389
ก้าวร้าวทรง	34.9231				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าสำหรับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก
พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอหัม)
จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ย
สูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอหัม และ
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

3.3 การหาปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแสดงออกกับเพศ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "เพศมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก" ผลการวิเคราะห์แสดงด้วยตาราง 17 และ 18

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ จำแนกตามเพศ

พฤติกรรม เพศ		กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวตรง
ชาย	$\bar{X}$	53.6864	46.8847	37.3186	35.8186
	S.D.	12.6445	11.5939	11.6257	11.8647
หญิง	$\bar{X}$	54.7803	47.1820	33.8246	29.7787
	S.D.	12.7791	12.5774	9.6575	8.1779

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	401,224.00	1,199		
เพศ	4,971.00	1	4,971.00	15.03*
นักเรียนที่ทดสอบ	396,253.00	1,198	330.76	
ภายในกลุ่ม	605,248.00	3,600		
พฤติกรรมกรรมการแสดงออก	362,298.19	3	120,766.06	1,863.34*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ				
กับพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	10,016.81	3	3,338.94	51.52*
นักเรียนที่ทดสอบ ×				
พฤติกรรมกรรมการแสดงออก	232,933.00	3,594	64.81	
ทั้งหมด	1,006,472.00	4,799		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า เพศมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการวิเคราะห์ Simple Main Effect พร้อมทั้งตรวจสอบต่อไปว่าสำหรับเพศชายและหญิง พฤติกรรมกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คู่มืออ้างอิงที่มีค่าแตกต่างกันโดยใช้ q-Statistic ทดสอบ

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของนักเรียนชาย

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{x}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ้อม	ก้าวร้าวตรง
		53.6864	46.8870	37.3186	35.8180
กล้า	53.6864	-	6.7994*	16.3678*	17.8684*
ไม่กล้า	46.8870		-	9.5684*	11.0690*
ก้าวร้าวอ้อม	37.3186			-	1.5006*
ก้าวร้าวตรง	35.8180				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าสำหรับนักเรียนเพศชาย
ทุกคู่ของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของนักเรียนหญิง

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวฉุน	ก้าวร้าวตรง
		54.7803	47.1820	33.8246	29.7782
กล้า	54.7803	-	7.5983*	20.9557*	25.0021*
ไม่กล้า	47.1820		-	13.3547*	17.4038*
ก้าวร้าวฉุน	33.8246			-	4.0464*
ก้าวร้าวตรง	29.7782				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าสำหรับนักเรียนหญิงทุกคู่ของ
ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

3.4 การหาปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแสดงออกกับระดับชั้นเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า "ระดับชั้นมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก" ผลการวิเคราะห์แสดงถึงตาราง 21 และ 22

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออก

4 ลักษณะ จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	พฤติกรรม	ค่า			
		กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ่อน	ก้าวร้าวตรง
ม.1	$\bar{X}$	51.6875	43.7200	32.8775	31.6225
	S.D.	12.1665	11.6980	10.7399	10.6142
ม.2	$\bar{X}$	54.2500	47.9150	35.1850	32.0650
	S.D.	13.0997	11.9725	9.7057	9.6321
ม.3	$\bar{X}$	56.7900	49.4725	38.5650	34.5575
	S.D.	12.3893	11.9168	11.1847	11.2625

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรม การแสดงออก
ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	401,224.00	1,199		
ระดับชั้น	18,972.00	2	9,486.00	29.70*
ในกลุ่มนักเรียนที่ทดสอบ	382,252.00	1,197	319.34	
ภายในกลุ่ม	605,248.00	3,600		
พฤติกรรม การแสดงออก	362,298.19	3	120,766.06	1,798.84*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้น				
กับพฤติกรรม การแสดงออก	1,866.81	6	311.14	4.63*
นักเรียนที่ทดสอบ				
พฤติกรรม การแสดงออก	241,083.00	3,591	67.14	
ทั้งหมด	1,006,472.00	4,799		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ระดับชั้นมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรม การแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการวิเคราะห์ Simple Main Effect พร้อมทั้งตรวจสอบต่อไปว่าสำหรับระดับชั้น 3 ระดับ พฤติกรรม การแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คู่ใ้ม่างที่มีค่าแตกต่างกัน โดยใช้ q-Statistic ทดสอบ

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของนักเรียนระดับชั้น ม. 1

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวยอม	ก้าวร้าวตรง
		51.6875	43.7200	32.8775	31.6225
กล้า	51.6875	-	7.9675*	18.8100*	20.0650*
ไม่กล้า	43.7200		-	10.8425*	12.0975*
ก้าวร้าวยอม	32.8775			-	1.2550*
ก้าวร้าวตรง	31.6225				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าสำหรับนักเรียนระดับชั้น ม. 1
ทุกคู่ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวยอม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรมไม่กล้า
แสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางยอม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม
การแสดงออกของนักเรียนระดับชั้น ม.3

พฤติกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ้อม	ก้าวร้าวตรง
		54.2500	47.9150	35.1850	32.0650
กล้า	54.2500	-	6.3350*	19.0650*	22.1850*
ไม่กล้า	47.9150		-	12.7300*	15.8500*
ก้าวร้าวอ้อม	35.1850			-	3.1200*
ก้าวร้าวตรง	32.0650				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าสำหรับนักเรียนชั้น ม.3
ทุกคู่ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการแสดงออก
ของนักเรียนระดับชั้น ม.6

พฤติกรรมกรรมการแสดงออก	$\bar{X}$	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวอ้อม	ก้าวร้าวตรง
		56.7900	49.4725	38.5650	34.5575
กล้า	56.7900	-	7.3175*	18.2250*	22.2325*
ไม่กล้า	49.4725		-	10.9075*	14.9150*
ก้าวร้าวอ้อม	38.5650			-	4.0075*
ก้าวร้าวตรง	34.5575				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 25: แสดงให้เห็นว่าสำหรับนักเรียนชั้น ม.6
หาค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการแสดงออก (พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม) จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยที่พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ พฤติกรรม
ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง และ พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม

ตาราง 26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างกันของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ด้าน

พฤติกรรมการแสดงออก	กล้า	ไม่กล้า	ก้าวร้าวตรง	ก้าวร้าวอ้อม
กล้า	1.0000*			
ไม่กล้า	.5491*	1.0000*		
ก้าวร้าวตรง	.3523*	.3699*	1.0000*	
ก้าวร้าวอ้อม	.4260*	.5131*	.8356*	1.0000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 26 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะทุกคู่ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทขอ สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง และพฤติกรรมการก้าวร้าวทางอ้อม
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความยอมรับเลี้ยงดูหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือเพศ หรือระดับชั้นแตกต่างกัน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกับของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ แตกต่างกัน
2. การยอมรับเลี้ยงดูสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออกโดยที่
 - 2.1 นักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น
 - 2.2 นักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองจะมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกมากกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น
 - 2.3 นักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมมากกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น
 - 2.4 นักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงมากกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
4. เพศมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
5. ระดับชั้นมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออก
6. พฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกันดังนี้
 - 6.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์
 - 6.2 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

วิธีการในการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 3, มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 102 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 3, มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากกลุ่มโรงเรียน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนชาย กลุ่มโรงเรียนหญิง กลุ่มโรงเรียนสหศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนชาย 2 โรงเรียน โรงเรียนสตรี 1 โรงเรียน โรงเรียนสหศึกษา 5 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,200 คน แยกเป็นระดับชั้นละ 400 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ แบบสำรวจการแสดงออกของนักเรียน และแบบสอบถามวิธีปฏิบัติตัวของพ่อแม่ต่อนักเรียน คำนวณละเอียดต่อไปนี้
 - 3.1 แบบสำรวจการแสดงออกของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวทางจากทฤษฎีของ กิจ โกวานนี (De Giovanni. 1979 : 4573) ประกอบด้วยข้อความจำนวน 20 ข้อใหญ่ ในแต่ละข้อประกอบด้วย 4 ข้อย่อย แต่ละข้อความจะวัดพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

พฤติกรรมการร่วทางตรง พฤติกรรมการร่วทางอ้อม มีความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ทั้งนี้ค่าด้านพฤติกรรมกลางแสดงออก มีความเชื่อมั่น .85 พฤติกรรมไม่กลางแสดงออก มีความเชื่อมั่น .85 พฤติกรรมการร่วทางตรงมีความเชื่อมั่น .91 พฤติกรรมการร่วทางอ้อมมีความเชื่อมั่น .86 สำหรับความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตรวจสอบโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะตามการประเมินด้วยการประเมินของครูผู้สอน โดยทดสอบค่าที ค่าทีไคของแต่ละพฤติกรรมอยู่ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน พฤติกรรม (ค่า t อยู่ระหว่าง 1.92 ถึง 6.79)

3.2 แบบสอบถามวิธีปฏิบัติตัวของพ่อแม่ เพื่อสอบถามการยอมรับเลี้ยงดู 4 ลักษณะ จำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็นยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจำนวน 16 ข้อ การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง จำนวน 13 ข้อ การยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม จำนวน 17 ข้อ การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 14 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดย น.ร.ว.สมพร สุทธิชัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามชุดนี้มาหาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งได้ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)แยกเป็นแต่ละด้านดังนี้คือ การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความเชื่อมั่น .77 การยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมีความเชื่อมั่น .82 การยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมมีความเชื่อมั่น .74 การยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความเชื่อมั่น .86

การดำเนินการวิจัย

1. การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดสอบกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ และได้นำแบบสอบถามมาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน ทำและครูที่ใกล้ชิดกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3 ท่าน ช่วยประเมินพฤติกรรมกลางแสดงออกเพื่อนำออกมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

2. การทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยทดสอบเป็นกลุ่มในแต่ละระดับชั้นเรียน ผู้วิจัยอธิบายวิธีตอบพร้อมยกตัวอย่างประกอบคำชี้แจงในแบบทดสอบ และให้นักเรียนตอบให้ครบทุกข้อ

3. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 2 มาวิเคราะห์หาวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ลงรหัสในแบบรายการ เพื่อนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS⁺ (Statistical Package for the Social Science) และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออกของทั้ง 4 ลักษณะ โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบหนึ่งตัวประกอบชนิดค่าเฉลี่ยโดยใช้ F-test

2. ทดสอบผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกกับการยอมรับเลี้ยงดูของสัมฤทธิ์ทางการเรียน เทส และระดับชั้น โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองตัวประกอบชนิดค่าเฉลี่ยโดยใช้ F-test

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกแต่ละลักษณะโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation ใช้สถิติทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าว

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะแตกต่างกันโดยมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุดรองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมการก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดนี้มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกและการอบรมเลี้ยงดู และพบว่า

2.1 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองจะมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อ่านาใจควบคุม จะมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะกล้าแสดงออกและไม่กล้าแสดงออกสูงกว่าพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมและพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง แต่ไม่พบความแตกต่างในพฤติกรรมกล้าแสดงออกและพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และคู่พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ทั้งหมดนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีลำดับที่ของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ เหมือนกันคือมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมและพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกและเพศ แล้วพบว่า นักเรียนที่มีเพศชายและหญิง มีลำดับที่ของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ เหมือนกัน คือมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดนี้นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกและระดับชั้น แล้วพบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6 มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ เหมือนกันและมีพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ ทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. พฤติกรรมการแสดงทั้ง 4 ลักษณะ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงในทางบวก

อภิปรายผล

เสนอตามลำดับที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษา

จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมัศึกษามีพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ พบว่า นักเรียนมัศึกษามีพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ตามลำดับ

การที่พบว่า นักเรียนมัศึกษาโดยเฉลี่ยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงสุด และมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงต่ำสุด เช่นนั้นจะสอดคล้องกับธรรมชาติของลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลทั่วไปโดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียนเพาะหลักการสำคัญของหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521 : 7) กล่าวว่า หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและเปิดโอกาสให้เกิดวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตนจากการหลักการของหลักสูตรดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้เกิดการกำหนดจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เช่น ในจุดประสงค์ข้อ 6 ของวิชาคณิตศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521 : 7) กำหนดว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนให้รู้จัก

คิดอย่างมีเหตุผลและสามารถใช้เหตุผลในการแสดงความคิดอย่างมีระเบียบ ชัดเจนและรัดกุม หรือจากจุดประสงค์ของวิชาพลานามัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521 : 93) ที่กล่าวว่า เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดีและสามารถดำรงชีวิตร่วมกันอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข จากหลักการและจุดประสงค์ของแต่ละวิชาที่กล่าวมานี้แล้ว น่าจะเป็นส่วนที่สนับสนุนให้นักเรียน มัธยมศึกษา มีลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออกเด่นที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็จะพบว่ามีพฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เด่นรองลงมา ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นเพราะในสภาพสังคมไทย เอกลักษณะส่วนหนึ่งของคนไทยคือ การมีสัมมาคารวะ นับถือผู้อาวุโส และการรู้จักกาลเทศะ ถึงกับมีคำกล่าวว่า "ผู้ใหญ่ขานน้ำร้อนมากอน" หรือ "เกินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด" ลักษณะเช่นนี้จึงไม่เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นหรือแสดงอะไรตามความปรารถนา เพราะถ้าเด็กคนใดกระทำเช่นนั้นจะถูกตำหนิติเตียน เช่น ถูกว่า "เดียงคำไม่ตกปาก" หั๋ง ๆ ที่ลักษณะเช่นนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นธรรมดา เด็กที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ผู้ใหญ่อาจจะว่าเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลักษณะเหล่านี้ช่วยหล่อหลอมให้เป็นบุคลิกภาพจนเป็นลักษณะ ไม่กล้าแสดงออก ที่แฝงอยู่ในเด็กและแสดงพฤติกรรมรองลงมาจากพฤติกรรมกล้าแสดงออก ส่วนสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงอยู่ในอันดับสุดท้ายน่าจะเป็นเพราะจาก หลักสูตรมัธยมศึกษา 2521 ที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกเรียนหรือเลือกกิจกรรมตามความสนใจ และความถนัดความสามารถของตน เช่น การเข้าร่วมชมรมต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ กีฬา ป่าภูผาและโตวาที่ ลูกเสือและเนตรนารี ชมรมเหล่านี้เองจะช่วยให้เด็กลดพลังความก้าวร้าวของตนลงได้เหมือนกับที่ปราชญ์ งามสุต (2528 : 70) กล่าวถึงปัญหาด้านพฤติกรรม ก้าวร้าวว่าเกิดจากธรรมชาติ ทางกายซึ่งมีพลังในตัวมาก และปฏิกิริยาทางกายเมื่อเกิดอารมณ์ก็จะแรงขึ้นตามพลังที่มี ซึ่งอาจมีการขบเคี้ยวแรง โยกโยกและการกระทำเมื่อ ใฝ่กับความไม่พอใจเพียงเล็กน้อย ดังนั้นผู้ใหญ่จึงควรส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นได้มีกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวก็จะช่วยบรรเทาพฤติกรรมก้าวร้าวลงได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น จึงอาจเป็นคำอธิบายผลการค้นพบจาก การวิจัยนี้ที่ว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเด่นที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออกและพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ส่วนพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงเป็นลักษณะ ที่น้อยที่สุด

2. รูปแบบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกมีปฏิสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จะมีรูปแบบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน และเมื่อได้ทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมทั้ง 4 ลักษณะในแต่ละลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ก็พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีพฤติกรรมกรรมการแสดงออก ลักษณะกล้าแสดงออกสูงกว่า พฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่นซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2.1 ที่ตั้งไว้

2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองจะมีพฤติกรรมกรรมการแสดงออก ลักษณะกล้าแสดงออกสูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่นซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน ข้อ 2.2 ที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองจะมีพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะไม่กล้าแสดงออกสูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น

3. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมจะมีพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะกล้าแสดงออกสูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 2.3 ที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะก้าวร้าวทางอารมณ์สูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น

4. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมการแสดงออก ลักษณะกล้าแสดงออกสูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 2.4 ที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะก้าวร้าวทางตรงสูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น

จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2.2, 2.3 และ 2.4 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมมติฐานการวิจัยมีข้อยกพร่อง กล่าวคือ ทั้งนี้อาจกล่าวมาได้ว่า งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่เปรียบเทียบพฤติกรรมทั้ง 4 ลักษณะ พร้อม ๆ กันภายในกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ซึ่งยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน ในงานวิจัยที่ผ่านมาจะมีก็แต่เป็นการ

เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งระหว่างกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น เช่น ยังไม่มีการศึกษาใดที่เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ เฉพาะภายในกลุ่มที่ได้รับการยอมรับเสียงคุณงามประชาติไทย จะมีก็แค่การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกแต่ละแบบ เช่น พฤติกรรมกล้าแสดงออก หรือพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างกลุ่มที่ได้รับการยอมรับเสียงคุณงามต่างกัน 3 แบบ คือ ประชาธิปไตย อธิปไตย และปล่อยปละละเลย ทั้งนี้ในการตั้งสมมติฐานของผู้วิจัย จึงจำเป็นต้องอาศัยผลการวิจัยในลักษณะดังกล่าวมาเป็นแนวทาง ซึ่งจากงานวิจัยในลักษณะเช่นนี้ชี้แนะว่า การยอมรับเสียงคุณแต่ละแบบ มีแนวโน้มจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกแต่ละแบบ เช่น พบว่ากลุ่มที่ได้รับการยอมรับเสียงคุณแบบปล่อยปละละเลย จะมีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการยอมรับเสียงคุณแบบอื่น ๆ ผลวิจัยนี้จึงชี้แนะว่า การยอมรับเสียงคุณแบบปล่อยปละละเลย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างไรก็ตามการมีอิทธิพลนี้อาจมีมากน้อยเท่าใด ก็ไม่มีหลักฐานยืนยันได้ แต่ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ครั้งนี้ แสดงว่า ผู้วิจัยเชื่อว่าอิทธิพลของการยอมรับเสียงคุณแบบปล่อยปละละเลย ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงจะคงมีในปริมาณที่มากถึงระดับที่เหนือพฤติกรรมอื่น ๆ คอยลงไป หรืออีกนัยหนึ่ง พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงมีมากกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้นั่นเอง (จากสมมติฐานข้อ 2.4)

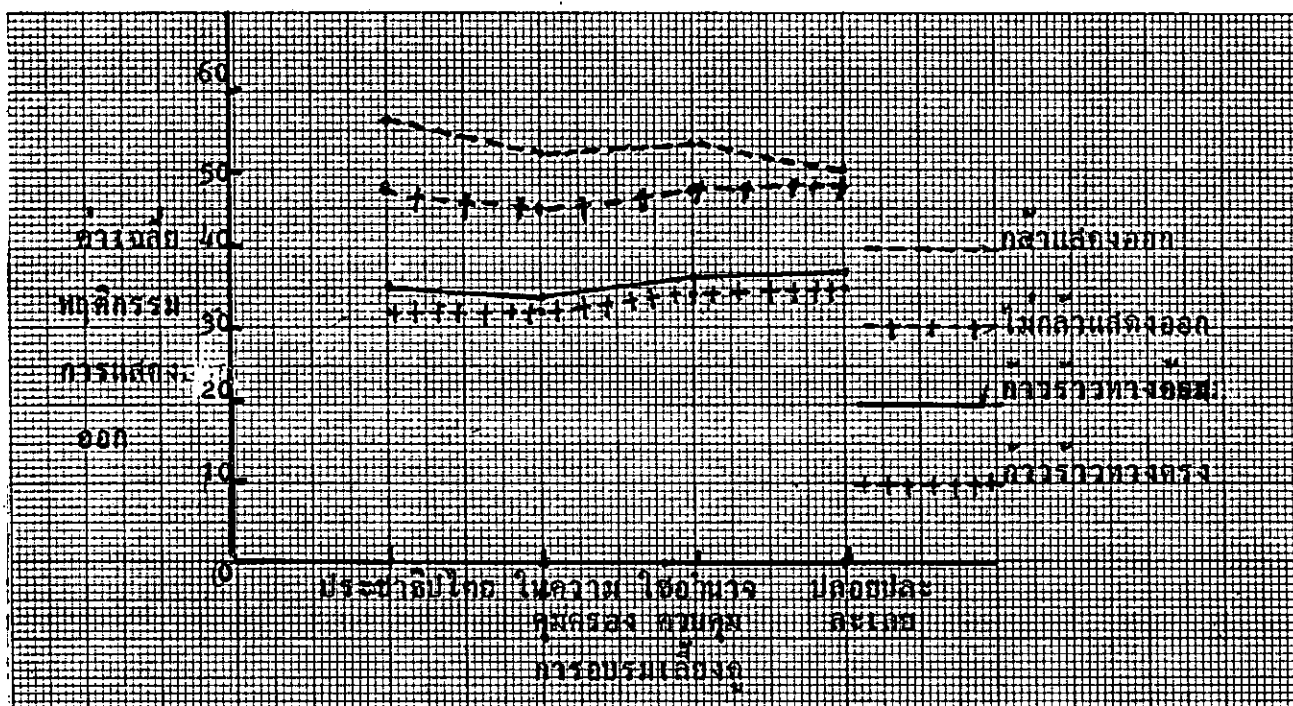
ทั้งนี้แนวทาง การยอมรับเสียงคุณจะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแสดงออกจริง แต่ก็ไม่ส่งผลในปริมาณมากพอที่จะทำให้พฤติกรรมกรรมการแสดงออกลักษณะนั้น ๆ เพิ่มขึ้น และขมิให้พฤติกรรมกรรมการแสดงออกลักษณะอื่น ๆ คอยลงไปในขณะที่เดียวกัน สมมติฐานการวิจัยนี้ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุน ซึ่งผลก็ปรากฏเป็นเช่นนั้นคือสมมติฐานไม่ได้รับการสนับสนุน

อย่างไรก็ดี จากการพิจารณาผลการวิจัยนี้โดยภาพรวมจะพบว่า

1. ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับเสียงคุณลักษณะใดพฤติกรรมกล้าแสดงออกและพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เด่นของวัยรุ่น
2. ทุกกลุ่มการยอมรับเสียงคุณจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ยกเว้นกลุ่มที่ได้รับการยอมรับเสียงคุณลักษณะปล่อยปละละเลยที่มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมทั้งสองไม่ต่างกัน

3. ทุกกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูมีพฤติกรรมการร่าทางตรงและทางอ้อม น้อยกว่าพฤติกรรมกลางแสดงออก และพฤติกรรมไม่กลางแสดงออก และสำหรับกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบให้ความคุ้มครองและแบบให้อำนาจควบคุม จะมีพฤติกรรมการร่าทางอ้อมสูงกว่าพฤติกรรมการร่าทางตรง แต่ในกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมการร่าทางตรงและทางอ้อมไม่แตกต่างกัน

ข้อสรุปข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกันจริง ซึ่งข้อสรุปนี้จะยิ่งเห็นชัดเจนขึ้นเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในตาราง 6 และภาพประกอบ 6 ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน 4 แบบ ข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 6 แผนภาพแสดงค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน 4 แบบ

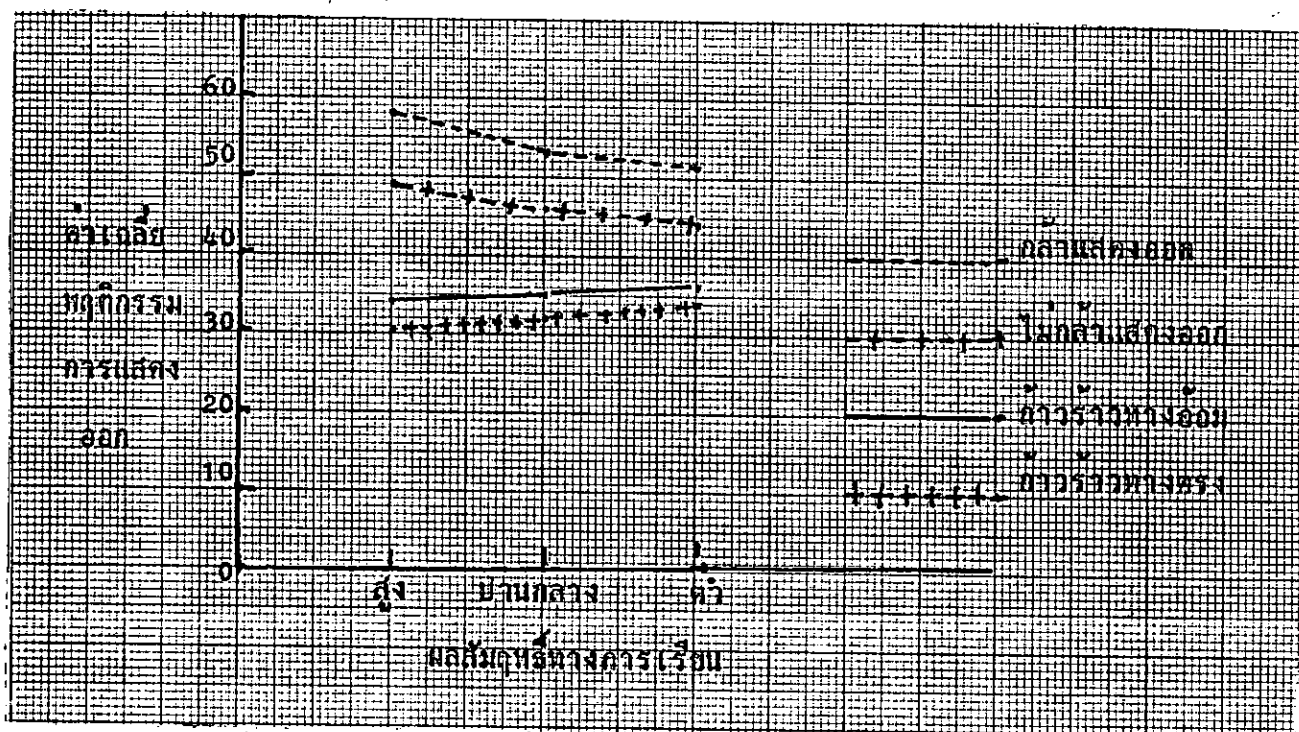
จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่าช่วงห่างระหว่างค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการแสดงออกแต่ละลักษณะของกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจะมีระยะที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะเห็นได้ว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีช่วงห่างของค่าเฉลี่ยค่อนข้างห่างมาก ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีช่วงห่างค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ ในกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะสูง ขณะที่พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงจะลดลงต่ำที่สุด ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะทำเท่าพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงจะสูงจนเข้าใกล้กันมาก ลักษณะเช่นนี้จะพบได้อย่างชัดเจนในกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งลักษณะการเข้าใกล้กันนั้นชี้ให้เห็นแนวโน้มการพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทั้ง 3 ลักษณะคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง และพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมว่าจะพัฒนาสูงเข้าใกล้พฤติกรรมกล้าแสดงออก

โดยสรุปผลการวิจัยนี้จึงแสดงว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน (โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและปล่อยปละละเลย) จะมีรูปแบบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน

3. รูปแบบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการแสดงออกมีปฏิสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะมีรูปแบบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ ในแต่ละกลุ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ จะมีลำดับที่ของพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมือนกันคือ พฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง

ซึ่งการที่ลำดับที่ของพฤติกรรมมีลักษณะที่เหมือนกันทำให้รู้คล้ายกันว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมแสดงออกในตาราง 12 และนำค่าเฉลี่ยดังกล่าวมาแสดงด้วยภาพประกอบข้างล่างก็จะพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีรูปแบบพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน

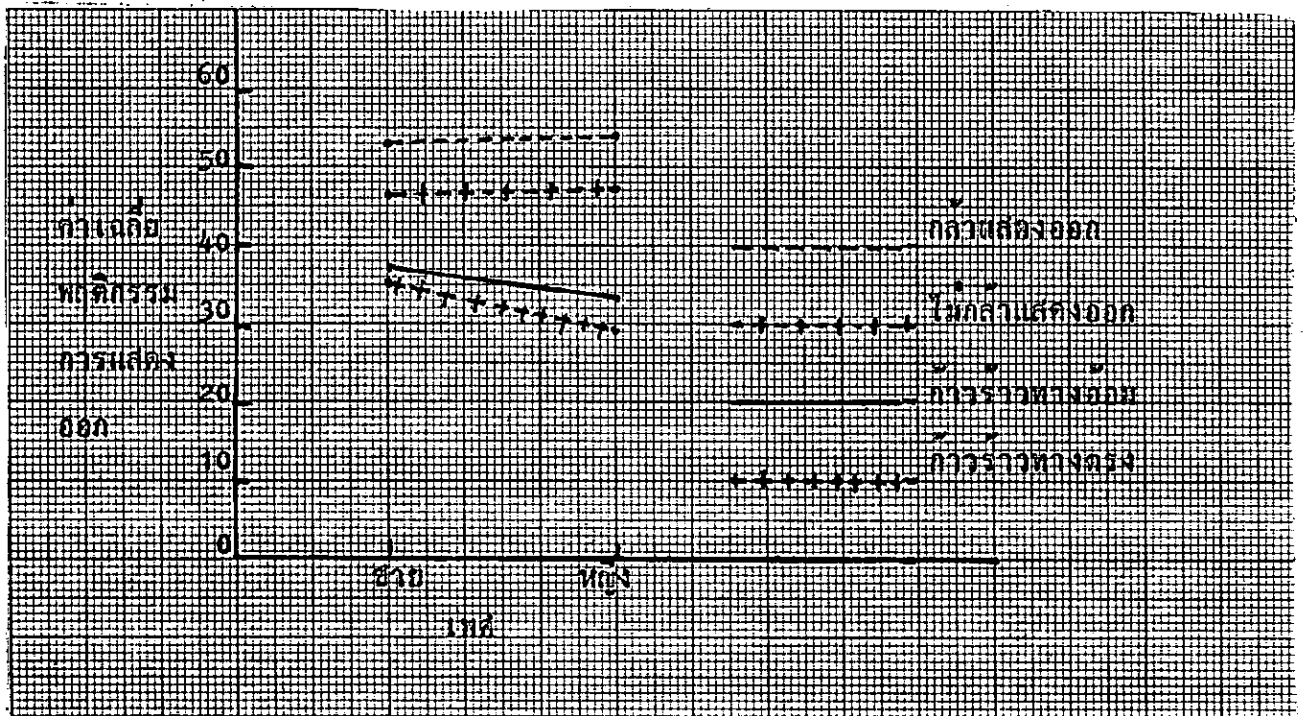
ภาพประกอบ 7 แผนภาพแสดงค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมแสดงออก 4 ลักษณะ ของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน 3 ระดับ

จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูง ขณะที่ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงต่ำ ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกเข้าใกล้พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง หรือพูดอีกลักษณะหนึ่งคือมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่ำ

ขณะที่มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงสูงขึ้น หรือกล่าวได้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาสูงขึ้นในกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงมีแนวโน้มจะต่ำลงในกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของนักจิตวิทยาหลายท่านที่กล่าวว่า (สุชา จันทน์เขม และสุรางค์ จันทน์เขม. 2522 : 15) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับความประพฤตินั้นโดยเฉลี่ยเด็กเหล่านี้ จะมีสติปัญญาปานกลาง ค่อนข้างต่ำและต่ำมาก และจากการศึกษาของ กุญชรลี สุกัญหะเกตุ (2520 : 24 - 25) พบว่า เด็กที่กระทำผิดจะมีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ระหว่างปานกลาง ทั่วไป และดีมาก

4. รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกมีปฏิสัมพันธ์กับเพศ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีรูปแบบพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออก ทั้ง 4 ลักษณะ ในนักเรียนเพศชายและเพศหญิง พบว่า นักเรียนที่มีเพศชายและเพศหญิง จะมีลำดับที่ของพฤติกรรมแสดงออกที่เหมือนกันคือ พฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ซึ่งการที่ลำดับที่ของพฤติกรรมมีลักษณะที่เหมือนกัน ทำให้สรุปได้ว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมแสดงออกกับเพศ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมแสดงออกในตาราง 17 และนำค่าเฉลี่ยดังกล่าวมาแสดงด้วยภาพประกอบข้างล่าง ก็จะพบว่า นักเรียนเพศชายและหญิงจะมีรูปแบบพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน

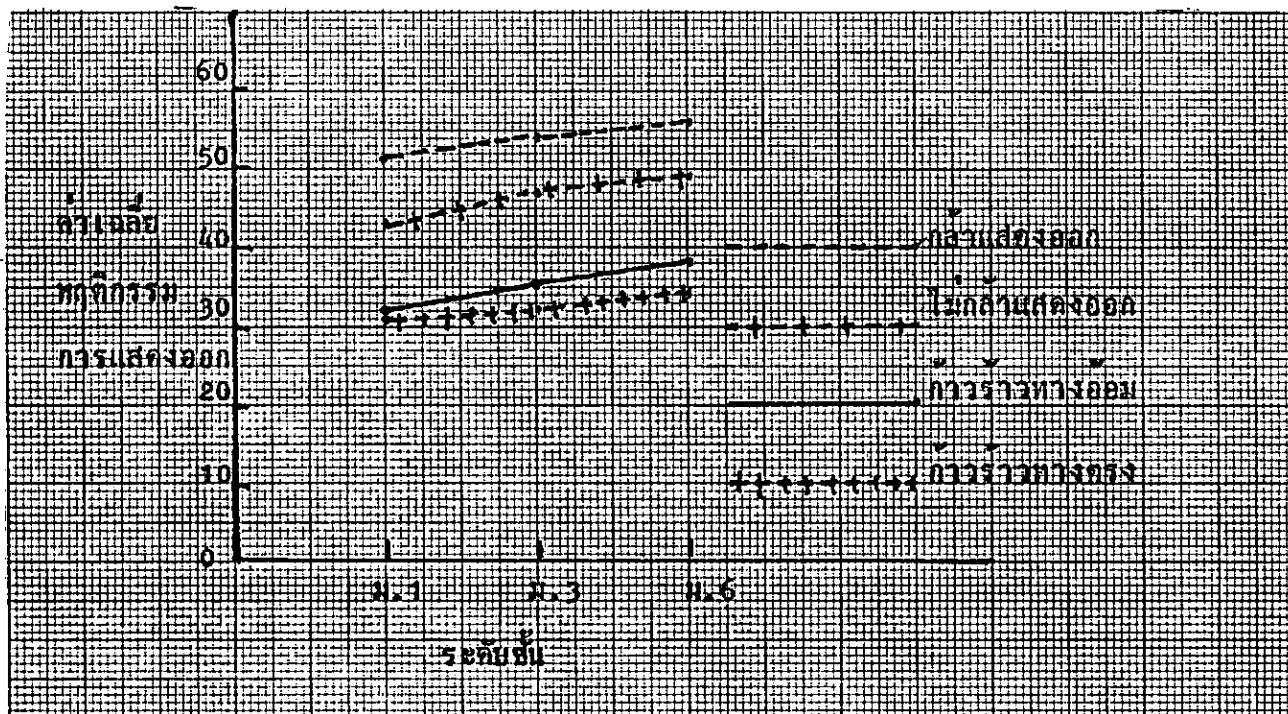
ภาพประกอบ 8 แผนภาพแสดงค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษา เพศชายและหญิง

จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่านักเรียนที่มีเพศชายจะมีช่วงห่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกและพฤติกรรมการรวบรวมทางตรงใกล้เคียงกันมาก แต่ในกลุ่มของนักเรียนหญิงช่วงห่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมการรวบรวมทางตรงจะห่างกันมาก นั่นคือ นักเรียนชายจะมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการรวบรวมทางตรงสูงเข้าใกล้ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออก แต่นักเรียนหญิง จะมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการรวบรวมทางตรงต่ำลงห่างออกจากค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออก จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนหญิงมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมการรวบรวมทางตรงน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนชาย หรือพฤติกรรมการรวบรวมทางตรงจะมีแนวโน้มพัฒนาสูงขึ้นในกลุ่มนักเรียนชาย ขอคนพบนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่มักพบว่า

ชายมีความก้าวร้าวมากกว่าหญิง เช่นจากการสำรวจพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชาย และหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ อาคม จันทสุนทร (2519 : 136) พบว่า นักเรียนชายก้าวร้าวมากกว่านักเรียนหญิง และจากประพันธ์ สุทรวาส (2519 : 38) ที่ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาความก้าวร้าวกับการยอมรับเลี้ยงดูกับนักศึกษาวิทยาลัยครู จำนวน 60 คน พบว่า นักศึกษาชายมีแนวโน้มจะมีความก้าวร้าวมากกว่าหญิง

5. รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกมีปฏิสัมพันธ์กับระดับชั้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกันจะมีรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ดี เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6 พบว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน จะมีลำดับที่ของพฤติกรรมแสดงออกที่เหมือนกัน คือพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงสุด รองลงมาคือพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และ พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ซึ่งการที่ลำดับที่ของพฤติกรรมมีลักษณะที่เหมือนกันนี้ ทำให้ผู้คลาไคลเห็นว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมแสดงออกกับระดับชั้น แต่เมื่อพิจารณาแคตาล็อกของพฤติกรรมแสดงออกในตาราง 21 และนำค่าเฉลี่ยทั้งกล่าวมาแสดงด้วยภาพประกอบข้างล่าง ก็จะพบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน จะมีรูปแบบพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน

ภาพประกอบ 9 แผนภาพแสดงค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะของนักเรียน
มัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน

จากภาพประกอบจะเห็นลักษณะการพัฒนาของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ
ว่าสูงขึ้นจากระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปยังระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6
และจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมกล่าแสดงออกจะสูงขึ้นจากระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปยังมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 และ 6 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงจะมีแนวโน้มที่จะคงที่ ทั้งนี้
น่าจะเกิดจากเด็กได้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่แปลก ๆ ใหม่ในชีวิตขึ้นเรื่อย ๆ จึงสามารถ
เลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุโท เจริญสุข
(2517 : 261) ที่พูดถึงพัฒนาการสังคมของวัยรุ่นว่าจะเปลี่ยนสภาพจากเด็กที่ทุกคน

สูงมาก กล่าวทำไปเพื่อการแสดงออกที่เหมาะสมตามเพศและวัยเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย เพื่อให้คนมีชีวิตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่อย่างมีความสุข และเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

6. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ($r = .4260$) และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ($r = .3699$) ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 6.1 และข้อ 6.2 ซึ่งทั้งตามทฤษฎีของ คิจิโรวานนิ (De Giovanni. 1979 : 4573) ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง สัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

การที่ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานอาจที่ความได้ 2 กรณีคือ 1) ทฤษฎีของ คิจิโรวานนิ ยังมีข้อบกพร่อง และหรือ 2) การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อบกพร่องในประเด็นแรกพบว่ามีการวิจัยที่ศึกษาทฤษฎี คิจิโรวานนิ ยังมีน้อยมีเพียงงานวิจัยของ เดล เกรโก (Del Greco. 1983 : 50) ซึ่งนำแนวทางทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือ DABI (The Del Greco Assertive Behavior Inventory) โดยทำการศึกษากับนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก และพบว่าพฤติกรรมกล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ($r = -.13$) และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง ($r = -.02$) ดังนั้นงานวิจัยที่ได้อผลสนับสนุนทฤษฎีนี้จึงยังมีน้อยมาก สำหรับงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยชิ้นแรกของไทยที่พยายามตรวจสอบทฤษฎีดังกล่าว ส่วนในประเด็นที่ 2 จากการพิจารณาคำตอบของแบบสอบถามพฤติกรรมการแสดงออก พบว่า การตอบของนักเรียนบางคนมีส่วนที่ขัดแย้งกับความเป็นจริง กล่าวคือ การตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนไม่สามารถเลือกได้ว่าจะแสดงพฤติกรรมลักษณะใดแน่นอนจึงกาในช่วง เป็นประจำมากกว่าหนึ่งพฤติกรรม เช่นนี้อาจเป็นสาเหตุทำให้พบว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกแทนที่จะเป็นอย่างในทฤษฎีจึงน่าจะมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีนี้อีกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นและเพศ น่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จึงน่าจะเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. จะเห็นได้ว่าถึงแม้รูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาแต่ละพฤติกรรมจะพบว่า พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว ทางตรง และพฤติกรรมการก้าวร้าวทางอ้อม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนายังมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงจนเกือบใกล้เคียงกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก จึงน่าจะหาแนวทางที่จะลดพฤติกรรม ทั้ง 3 ลักษณะลงกว่านี้ได้ ซึ่งอาจใช้กิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ ช่วยลดพฤติกรรมเหล่านี้

2. จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกและการอบรมเลี้ยงดูจะเห็นอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยต่อพฤติกรรมการแสดงออก จึงน่าที่จะหาแนวทางช่วยเหลือเด็กกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ให้เขาเหล่านั้นมีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม เช่น การส่งเสริมให้รู้จักแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร แนะนำวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม การรู้จักแสดงพลังความสามารถของตนอย่างเหมาะสม เพื่อให้พลังเหล่านั้นลดความก้าวร้าวที่มีอยู่ในตัวนักเรียน

3. เป็นแนวทางให้นักการศึกษา ครู อาจารย์ นักแนะแนวในการจัดวางรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับธรรมชาติเด็ก เพื่อหาทางให้พฤติกรรมที่น่าจะเป็นปัญหาให้ลดน้อยลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจาก จากการวิจัยนี้พบว่า ค่าตอบบางส่วนของ แบบสอบถามพฤติกรรม การแสดงออกชดักับหลักความเป็นจริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดความลำเอียงของการตอบสนอง (Response bias) ในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคำสั่งที่ไม่ชัดเจน พอ จึงควรมีการปรับปรุงคำสั่ง และลักษณะของ เครื่องมือนี้ให้เหมาะสมก่อนที่จะนำไปใช้ต่อไป และอาจเปลี่ยนวิธีการให้คะแนนเป็นการเรียงลำดับพฤติกรรม (ถ้าเป็นเช่นนี้ วิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลของเปลี่ยนไปด้วย)
2. หลังจากที่ได้ปรับปรุงเครื่องมือในการจัดพฤติกรรมการแสดงออก ควรมีการ ตรวจสอบทฤษฎีของ ทิจิ โอวานนิ นี่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะใช้วิธีตรวจสอบความสัมพันธ์ ของพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง 4 ลักษณะ แล้วอาจตรวจสอบโครงสร้างของข้อวัดในแบบทดสอบดังกล่าว ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีของ ทิจิ โอวานนิ หรือไม่ ท้ายการวิเคราะห์ของประกอบ
3. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระบบโรงเรียนที่มี คุณสมบัติค่อนข้างคล้ายกัน น่าจะมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น เด็กที่มีไคอยู่ในระบบ โรงเรียน เพื่อดูอิทธิพลของระบบการศึกษา เด็กที่อยู่ในต่างจังหวัด เพื่อดูอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ต่อพฤติกรรมการแสดงออก เป็นต้น
4. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเป็นนักเรียนปกติ ระดับมัธยมศึกษา ควรจะมีการศึกษากับกลุ่มประชากรอื่นบ้าง เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกว่าต่างกัน หรือไม่ เช่น นักเรียนระดับประถมศึกษา และกลุ่มเบี่ยงเบนต่าง ๆ

નવપ્રકાશન

บรรณานุกรม

กุลชลี สุทธิทะเล. "การกระทำผิดของเด็กวัยรุ่น," วารสารจิตแพทย์. 22(1) :

22 - 23 ; มีนาคม 2521.

เกรียวรลย์ สุขเจริญ. พฤติกรรมกล้านแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลการรับรู้อของตนเอง.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

ชัยพร วิชชาวุธ. "ห้ามทำอย่างไรเมื่อขัดแย้งกับผู้อื่น," คุุศาสตรสุนเท. 5(4) : 10 -

13 ; สิงหาคม - กันยายน 2529.

ชูศรี วงศ์รัตน. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพิน ชูชม และงามตา วรินทร์านนท์. ปัจจัยจิตวิทยา

นิเวศทางการยอมรับเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย

พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

ณอมศรี อินทนนท์. การศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมกล้านแสดงออกของวัยรุ่นที่อยู่ในสิ่ง

แวดล้อมแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

นารัง ทศนาญชลี และคนอื่น ๆ. "พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในวัยเรียน," วารสารจิตวิทยา

คลินิก. 16 : 1 - 15 ; ธันวาคม 2528.

ประพันธ์ สุขทาวาส. ความก้าวร้าวกับการยอมรับเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ปราณี งามสุก. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2528.

มัญชิ มุนนาค. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของมารดากับบุคลิกภาพของเด็ก

ในพระนคร และท้องจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.

- มันทนา เท่งบุญ. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตการศึกษา 5. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อักสาเนา.
- รังสรรค์ เท่งบุญ. การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนวัยรุ่นโดยวิธีจัดโครงการให้
คำปรึกษาเชิงพฤติกรรม. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อักสาเนา.
- วิญจวน คำวชิรพิทักษ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรม
กล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อักสาเนา.
- ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ และจรรยา สุวรรณหัตถ์. "อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการเด็กที่ตำบล
นาป่า อ.เมือง จ. ชลบุรี." รายงานการวิจัยฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ :
สถาบันระหว่างชาติสำหรับคนคว่ำเรื่องเด็ก, 2510.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2528.
- ละเอียด ชูประยูร และคนอื่น ๆ. "การ Assertive Behavior ในผู้ร่วมงานจิตเวช,"
วารสารจิตวิทยาคลินิก. 9(1) : 7 - 8 ; เมษายน 2521.
- วัฒนา พันธุเมธา. องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527. อักสาเนา.
- วันเพ็ญ อายุการ. การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึง
บุคลิกภาพ แสดงตัวการยอมรับและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นใน
โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2512. อักสาเนา.
- วิธภา จันทร์เพ็ญ. ปัจจัยจิตสรีรที่เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526. อักสาเนา.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

วิราพร เทพวีระวงศ์. ความเกรงใจกับพฤติกรรมแก้ปัญหาในกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อักล่าเนา.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2530. อักล่าเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ม.ป.ท., 2521.

สมพร สุทธิชัย, ม.ร.ว. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ก.ค. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อักล่าเนา.

สนิท ฌมการ. "วัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคม," วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. 19(3) : 427 - 428 ; 2522.

สุกัญญา กุลอึ้ง. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกและการยอมรับเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อักล่าเนา.

สุกัญญา อนุชิตไพอิน. การสร้างแบบทดสอบวัดความก้าวร้าวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักล่าเนา.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็กเกร. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2522.

สุโท เจริญสุข. หลักวิชาการแนะแนวภาคปฏิบัติในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อสมทศึกษา, 2517.

สันทนา ใจงาน. ความสัมพันธ์ของการยอมรับเลี้ยงดูกับความก้าวร้าวศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนขอนแก่นวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อักล่าเนา.

- เสถียร ศรีรัตน. ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ไฮ้หลักสูตรกว้างในจังหวัดสงขลา. ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อีคลาเนา.
- อรทัย ชื่นมณูญ. จิตวิทยาเกี่ยวกับโรคจิต โรคประสาท และความผิดปกติทางเพศ.
กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, 2518.
- อาคม จันทสุนทร. "การวิจัยเรื่องการสำรวจความประพฤติของนักเรียนในระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 6," แนะแนว.
0 : 14 - 20 ; เมษายน - พฤษภาคม 2519.
- อุสา ภิโรโรจน์สกุล. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ของเด็กวัยรุ่นตอนปลาย ที่มี
สุขภาพจิตแตกต่างกันที่อยู่อาศัยอยู่ในหอพักในกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อีคลาเนา.
- Alberti, Robert E. and Michale L, Emmons. Your Perfect Right. California :
Impect Publisher, 1978.
- Bandura, A. Social Learning Theory. Englewood Cliff, New Jersey :
Prentice Hall, 1977.
- Becker, Wesley C. "Consequences of Different Kind of Parental Discipline,"
In Review of Child Development Research. edited by M.L. Hoffmann
p. 169 - 208. New York : Russell Sage Foundation, 1964.
- Bower, Sharon Anthon and Gordon H. Bower. Asserting Yourself. Phillippines :
Addison-Wesley, 1976.
- Coville, Walter J., Costello, Timothy W. and Ronke, Fabial. Abnormal
Psychology : Mental Hllness Types, Cause and Treatment. New York :
Barnes and Moble, 1960.
- De Giovanni I.S. "Development and Validation of and Assertiveness Scale
for Couples," Dissertation Abstracts International. 9 : 4573B,
1979.
- Del Greco, Linda. "The Del Greco Assertive Behavior Inventory," Journal of
Behavioral Assessment. 5 : 49 - 63; February, 1983.

- Eron, Leonard D. Huesman, L. Rowell. "Stability of Agressive Behaviro Presented at Bienial Meeting of the Society for Research," in Child Development. (Detroit Mi) : 21 - 23; April, 1983.
- Flowers, John V. and Curtis D. Booram. "Stimulation and Role Playing Methold," in Helping People Change. p. 172 - 209; New York : Pergamon Press Inc., 1982.
- Goldfried, Marvin R. and Davision, Gerald C. Clinical Behavior Therapy. Holt USA : Rinehart and Winston, 1976.
- Harris, Thomas A. I'm OK-You're OK. New York : Harper & Row Publishers Inc., 1973.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York : McGraw-Hill, 1955.
- McCord, William., McCord, Joan and Alan Howard. "Familial Corralates of Agression in nondelipquent Male Children," Journal of Abnormal and Social Psychology. 62 : 79 - 93; February, 1961.
- Mitchell, Shiela and Shepherd, Michael. "A Comparative Study of Children's Behavior at Home and at School," British Journal of Educational Psychology. 36 : 248 - 254; November, 1966.
- Morre, Mary. "Agression Themes in Binoqular Rivalry Situation," Journal of Personality and Social Psychology. 3 : 658 - 688, June, 1966.
- Mussen, Paul H. The Psychological Development of The Child. New Jersey : Prentice Hall, 1970.
- Rathus, Spencer A., and Jeffery S. Nevid. Behavior Therapy. New York : New American Library, 1978.
- Ridding, L.W. "An Investigation of Personality Measures Associated With Over and Under Achievement in English and Arithmetic," British Journal of Educational Psychology. 36 : 178 - 183; June, 1966.
- Ringess, Thomas T. Mental Health in School. New York : Random House, 1968.
- Rogers, Dorothy. Issues in Adolescent Psychology. New York : Meredity Cooperation, 1972.
- Rushton, James. "The Relationship Between Personality Charactristice and Schoolastic Success in Eleven - Years old Children," British Journal of Educational Psychology. 36 : 178 - 183; June, 1966.

Schaefer, Earl S. "A Circumplex Model for Maternal Behavior," Journal of Abnormal and Social Psychology. 59(2) : 226 - 235; September, 1959.

Sears, R.R., Maccoby., Eleanor E. and Levin, Harry. Pattern of Child Reading. Evanston Illinois : Row, Peterson and Company, 1957.

Symonds, Percival M. The Psychology of Parent - Child Relationships. New York : Appleton - Century Crafts, 1939.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd ed. McGraw-Hill Book Company, 1971.

הרשאה

- แบบสอบถามวิธีปฏิบัติตัวของพ่อแม่ต่อนักเรียน
- แบบสำรวจการแสดงออกของนักเรียน
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวิธีปฏิบัติตัวของพ่อแม่ต่อนักเรียน
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจการแสดงออกของนักเรียน

ตอนที่ 1

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของนักเรียน

1. ผลการศึกษาในภาคเรียนที่ผ่านมา

- ☐ 1. สูงกว่า 2.50
- ☐ 2. ระหว่าง 2.00 - 2.50
- ☐ 3. ต่ำกว่า 2.00

2. เพศ

- ☐ 1. ชาย
- ☐ 2. หญิง

3. ระดับการศึกษา

- ☐ 1. มัธยมศึกษาปีที่ 1
- ☐ 2. มัธยมศึกษาปีที่ 3
- ☐ 3. มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2

แบบสอบถามวิสัยทัศน์ของพ่อแม่ท่อนักเรียน

คำแนะนำ

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเอกสารเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ "การปฏิบัติของพ่อแม่ที่มีต่อนักเรียน" การขอแบบสอบถามให้นักเรียนระดับถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบันว่าพ่อแม่ได้ปฏิบัติต่อนักเรียนในลักษณะใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถามพ่อแม่ในแบบสอบถามฉบับนี้ หมายความว่าความรวมถึง ผู้ปกครองอื่น ๆ ที่เลี้ยงดูนักเรียนมาเป็นเวลานานที่สุดด้วย

เกณฑ์ในการพิจารณา

1. ถ้าข้อความสอดคล้องกับความเป็นจริงของนักเรียนประมาณ 9 - 10 ครั้ง หรือเรียกได้ว่าเกิดขึ้นทุกครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "เป็นประจำ"
2. ถ้าข้อความสอดคล้องกับความเป็นจริงของนักเรียนประมาณ 6 - 8 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บ่อย ๆ"
3. ถ้าข้อความสอดคล้องกับความเป็นจริงของนักเรียนประมาณ 3 - 5 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บางครั้ง"
4. ถ้าข้อความสอดคล้องกับความเป็นจริงของนักเรียนประมาณ 1 - 2 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "นาน ๆ ครั้ง"
5. ถ้าข้อความสอดคล้องกับความเป็นจริงของนักเรียน โดยไม่เกิดขึ้นเลย ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่เคยเลย"

- หมายเหตุ
1. คำตอบแต่ละข้อของนักเรียนไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด เพราะคำตอบแต่ละคำตอบที่ตอบตามสภาพความเป็นจริงอาจแตกต่างกันได้
 2. แบบสอบถามทั้งหมด 60 ข้อ ขอความกรุณาให้นักเรียนตอบตามสภาพความเป็นจริงทุกข้อ

ตัวอย่าง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติกับนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
(0) พ่อแม่จะหัวเราะชอบใจเมื่อ ฉันทำของ หรือคนอื่น					

ความถี่ที่รู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติกับนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
1. พ่อแม่จะไม่ให้ฉันไปไหน เพราะกลัวเสียเด็ก					
2. เมื่อฉันมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว พ่อแม่อนุญาตให้ฉันรับฟังและ ช่วยแก้ปัญหา					
3. ไม่ว่าฉันจะทำอะไรพ่อแม่ คอยรอให้ความช่วยเหลือเสมอ					
4. ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในบ้าน กับพ่อแม่					
5. เมื่อฉันทำงานเสร็จฉันไม่เคย ได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่					

ความถี่รู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีพ่อแม่ปฏิบัติกับนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
6. พ่อแม่มักจะให้รางวัลหรือ คำชมเชยเมื่อเด็กทำสิ่ง ดี ๆ สำเร็จ					
7. ฉันต้องแต่งตัวตามแบบและ สีที่แม่ต้องการ					
8. พ่อแม่จะเปิดโอกาสให้เด็กทำสิ่ง ต่าง ๆ ตามความพอใจ เช่น เล่นกับเพื่อน					
9. พ่อแม่จะคอยซักถามในเรื่อง ส่วนที่ฉันสนใจ					
10. พ่อแม่มักจะสนใจลูกคนอื่น มากกว่าฉัน					
11. เมื่อลูกทำผิดพ่อแม่จะพูดว่า หรือลงโทษโดยไม่มี การยกเว้น					
12. ฉันต้องกลับบ้านตรงตาม เวลาที่พ่อแม่กำหนดเสมอ					
13. เมื่อฉันทำผิดหรือไม่ทำตาม ที่พ่อแม่ต้องการ พ่อแม่ก็ จะพูดเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ					

ความถี่รู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อกับลูก	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
14. ฉันต้องเลือกวิชาที่พ่อแม่ เลือกให้					
15. ถ้าพ่อแม่จะให้รางวัลแก่ฉัน พ่อแม่จะถามฉันก่อนว่าฉัน ต้องการอะไร					
16. ฉันรู้ว่าพ่อแม่เอาใจใส่และ ห่วงใยฉันจนเกินไป					
17. ฉันมีสิทธิที่จะเรียนอย่าง ใดก็ตามที่ไม่ได้รับความยุติธรรม ในเรื่องต่าง ๆ					
18. พ่อแม่จะตำหนิฉันโตแย่ง แสดงเหตุผล					
19. พ่อแม่จะคอยตักเตือนฉัน เรื่องการคบเพื่อน					
20. เมื่อฉันทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ หรือคนอื่น ฉันมัก จะถูกเขียนที่เสมอ					
21. ถ้าฉันทำผิดคนแก่หรือผู้ใหญ่ พ่อแม่จะไม่ลงโทษ					
22. พ่อแม่จะไม่รู้ถึงความรู้สึก และความต้องการของฉัน					

ความถี่ครั้งในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นาน ๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
23. พ่อแม่มักจะจัดเตรียมอาหาร หรือสิ่งของให้ฉันตลอดเวลา					
24. พ่อแม่ไม่ค่อยให้ฉันอยู่เฉย ๆ โดยไม่ทำอะไร					
25. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการฝึก และการตัดสินใจของฉัน					
26. ฉันมีโอกาสทำสิ่งต่าง ๆ ได้ เหมือนกับพ่อแม่ เช่น เที่ยวนอกบ้าน					
27. พ่อแม่จะไม่ยอมให้ฉันไปไหน หนึ่ง ๆ เพราะกลัวตกลงมา					
28. เมื่อฉันถามถึงสิ่งต่าง ๆ พ่อแม่จะไม่สนใจตอบ					
29. พ่อแม่จะอนุญาตให้ฉันรวม กิจกรรมในสังคมนอกบ้าน ด้วยความเต็มใจ					
30. ฉันต้องเชื่อฟังพ่อแม่โดย ปราศจากข้อโต้แย้ง					
31. ฉันไม่สนใจของการทุกอย่าง แต่ฉันรู้สึกว่าไม่ต้องการ สิ่งนั้น ๆ					

ความถี่รู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีพหุแบบปฏิบัติของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
32. พ่อแม่มักจะให้ฉันคบเพื่อนที่พ่อแม่ชอบและเห็นวดี					
33. ฉันมีหน้าที่ของตนเอง					
34. เวลานั้นจะไปไหนพ่อแม่จะไปด้วย หรือให้คนไปเป็นเพื่อน					
35. ฉันมักจะได้รับสิ่งต่าง ๆ น้อยกว่าคนอื่น ๆ					
36. พ่อแม่มักจะไม่ยอมให้ฉันแสดงความรู้สึกเมื่อพ่อแม่ดูคาวหรือลงโทษ					
37. ก่อนลงโทษพ่อแม่จะซักถามสาเหตุและลงโทษด้วยเหตุผล ถ้าฉันผิดจริง					
38. พ่อแม่คอยปฏิบัติฉันราวกับฉันเป็นเด็กเล็ก ๆ					
39. พ่อแม่มักจะคอยจับผิดเสมอไม่ว่าฉันจะทำอะไร					
40. ถ้าฉันเรื่องพี่พ่อแม่ ฉันจะเอาอะไรหรือทำอะไรก็ได้พ่อแม่จะยอมให้ทุกอย่าง					

ความรู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีห่อแม่ปฏิบัติกับนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
41. ฉันรู้สึกว่าการทำอะไร ตามลำพังเสมอ					
42. เมื่อฉันกลับบ้านช้ากว่าปกติพอแม่ จะรอกอยความความเป็นห่วง					
43. การปฏิบัติตัวของพ่อแม่ทำให้ รู้สึกเป็นอิสระที่จะทำและคิด ในเรื่องต่าง ๆ					
44. เวลานั้นจะไปไหนหรือทำอะไร จะทวงข้อผูกมัดและชี้แจง รายละเอียดให้พ่อแม่ทราบ					
45. พ่อแม่จะคอยระมัดระวังไม่ให้ ฉันได้รับอันตรายตลอดเวลา					
46. ไม่ว่าฉันจะต้องการสิ่งใด พ่อแม่จะไม่คอยหาให้					
47. พ่อแม่แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในงานบ้านให้ฉันและพี่น้อง โดยเท่าเทียมกัน					
48. ฉันทำอะไรไม่ค่อยเป็นเพราะ ไม่ค่อยได้รับความแนะนำจาก พ่อแม่					

ความถี่รู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติกับนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
49. พ่อแม่จะคอยซักถามครูอยู่เสมอ ว่าการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างไร					
50. ถ้าฉันไม่เชื่อฟังคำแนะนำของ พ่อแม่ ฉันจะถูกลงโทษ					
51. พ่อแม่จะพูดคุยกับเพื่อนที่มาบ้าน ฉันเสมอไม่ว่าเพื่อนของฉันจะ เป็นผู้ชายหรือผู้หญิง					
52. พ่อแม่จะให้เงินแรงรายละเอียก ในการใช้จ่ายเงินที่พ่อแม่ให้ ในแต่ละครั้ง					
53. เวลาฉันเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ พ่อแม่จะคอยปรนนิบัติ อย่างใกล้ชิด					
54. พ่อแม่จะเห็นควายเมื่อฉันเสนอว่า พ่อแม่ไม่ต้องการสิ่งต่าง ๆ ให้นั้น เช่น ไม่ต้องการเพิ่มอาหาร					
55. ถ้าพ่อแม่สงสัยไม่เข้าใจเกี่ยวกับ ตัวฉัน ฉันจะต้องอธิบายให้ท่าน ฟังอย่างละเอียด					
56. พ่อแม่ไม่คอยให้ความสนใจ ฉันไม่ว่าเรื่องใด ๆ					

ความถี่รู้สึกในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นาน ๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
57. พ่อแม่จะรวมวงคุยและทำงาน รวมกันและที่น้อง จนทำให้ ฉันรู้สึกสนิทสนมกับท่าน					
58. เวลาฉันซักถามเกี่ยวกับเรื่อง เพศ พ่อแม่ก็จะไม่พูดถึง					
59. ฉันจะรู้สึกอึดใจใจทองแก่ ปัญหาเองโดยไม่มีโอกาส ปรึกษาพ่อแม่เลย					
60. พ่อแม่จะเตือนให้ฉันทำสิ่ง ต่าง ๆ ควบความห่วงใย เสมอ เช่น เรื่องอาบนํ้า					

ตอนที่ 3

แบบสำรวจการแสดงออกของนักเรียน

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจความรู้สึกของนักเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ ว่านักเรียนจะมีความรู้สึกหรือการกระทำอย่างไรเมื่อนักเรียนพบเหตุการณ์เช่นนั้นในสถานการณ์แต่ละข้อจะมีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 ข้อย่อย ให้นักเรียนพิจารณาทุกข้อย่อยที่ละข้อว่านักเรียนรู้สึกหรือกระทำเช่นนั้นมากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. ถ้าข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 9 - 10 ครั้ง ใน 10 ครั้ง หรือเรียกได้ว่าเกิดขึ้นทุกครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "เป็นประจำ"
2. ถ้าข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 6 - 8 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บ่อย ๆ"
3. ถ้าข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 3 - 5 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "บางครั้ง"
4. ถ้าข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนประมาณ 1 - 2 ครั้ง ใน 10 ครั้ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "นาน ๆ ครั้ง"
5. ถ้าข้อความสอดคล้องกับพฤติกรรมจริงของนักเรียนโดยไม่เกิดอะไรเลย ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่เคยเลย"

- หมายเหตุ
1. คำตอบของนักเรียนไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นความรู้สึกส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกับผู้อื่น
 2. ในกรณีที่สถานการณ์นั้นมิได้เกิดกับตัวนักเรียน ให้นักเรียนสมมติว่าเกิดสถานการณ์เช่นนั้น นักเรียนจะมีความรู้สึกหรือปฏิบัติตามตัวเลือกดังกล่าวในระคับใดตามเกณฑ์ข้างตน

ตัวอย่าง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
(๐) พบว่าของที่ซื้อมามีค่าหนี					
1. อยากเอาไปเปลี่ยน แต่ใจไม่กล้า จึงจำใจใช้ ของนั้น					
2. โกรธไม่พอใจเจ้าของร้าน ทว่าเจ้าของร้านมี เจตนาให้ของมีค่าหนีมา จนเจ้าของร้านเปลี่ยน ของหรือคืนเงิน					
3. บอกเจ้าของร้านไป ตรง ๆ ว่า ของที่ซื้อมา มีค่าหนีขอเปลี่ยน					
4. เอาของไปเปลี่ยนโดย เลี้ยงใช้เหตุผลอื่น ๆ กับเจ้าของร้าน					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
1. ไม่ชอบแผนการเรียนที่ ผู้ปกครองเลือกให้					
1. สนทนากับคุณครูที่สอน					
2. อาจะวาทไม่ยอมเรียน เรื่องนี้พ่อแม่อย่าบังคับ					
3. แอบเลือกในสิ่งที่ตนชอบ โดยไม่บอกท่าน					
4. อธิบายเหตุผลและ ความชอบของนักเรียน					
2. นักเรียนไม่เข้าใจในเรื่อง ที่อาจารย์สอน อยากให้ อาจารย์อธิบายให้ฟังอีกครั้ง					
1. เข้าใจที่ครูอาจารย์ อธิบายให้ฟังจนได้					
2. ไม่ยอมให้อาจารย์ซักถาม พูดถึงส่วนที่ไม่เข้าใจทันที					
3. ขอนัดเวลาอาจารย์ใหม่ บอกตรง ๆ ว่าไม่อยาก ฟังไว้นาน					
4. ให้เพื่อนอธิบายให้ฟัง ช่วย ๆ กันแบบไม่รู้เรื่อง ทั้งหมด					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
3. อาจารย์ให้การบ้านมากนักเรียน ต้องการให้อาจารย์ลดจำนวน การบ้านเพื่อให้ทำให้ทัน					
1. ไม่กล้าพูดอะไรทำไป เรื่อย ๆ ไม่เสร็จก็ยอม รับการลงโทษ					
2. พูดขอความเห็นใจกับ อาจารย์ชี้แจงว่าการบ้าน มากเกินไป ทำให้ไม่เสร็จ ไม่ทัน					
3. หาวีซีให้เพื่อนช่วยไว้วาย แทนจนอาจารย์ยอมรับ					
4. ไม่ยอมทำ ไว้วายหา เรื่องไม่ทำจนได้					
4. นักเรียนถูกลงโทษจาก ฝ่ายปกครองทั้งที่ไม่มีความผิด					
1. ไม่ยอมรับการลงโทษ ยังใจก็ไม่ยอม					
2. ยอมถูกลงโทษโดยก็ ไม่กล่าวปฏิเสธ					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
3. ขอให้มีการพิจารณาเรื่อง การลงโทษใหม่					
4. หาทางให้ครูปกครองมาพูด แทนตนหรือช่วยให้เพื่อน ไว้วางใจแทน					
5. พบว่าหนังสือขาดทั้งที่ไม่ได้ทำ แต่อาจารย์ยืนยันให้นักเรียน ซื้อใช้					
1. โจมตีอาจารย์ว่าไม่ยุติธรรม ไม่ยอมใช้แก้ขาด					
2. แกล้งไม่ใช้ยัดยอนไป เรื่อย ๆ จนอาจารย์ลืมน					
3. ไม่รู้จะพูดอย่างไร ซื้อใช้ ตามที่อาจารย์บอก					
4. พูดกับอาจารย์ให้เข้าใจว่า นักเรียนไม่ได้ทำ					
6. อาจารย์ยึดหนังสืออ่านเล่นที่ นักเรียนเอามาโรงเรียน นักเรียนไม่ยอมเพราะไม่ได้ อ่านเวลาเรียน					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
1. ไม่กล้าทำอะไรขอมให้ ปิดโดยที่					
2. โย้ววายไม่ขอมให้ยึกหนังสือ เก็บเข้า					
3. แอมไปเอาคืนมาโดย อาจารย์ไม่รู้ ไม่บอก อาจารย์					
4. ชี้แจงให้อาจารย์เข้าใจ ว่าไม่ได้เวลาเรียน นักเรียนควรจะได้รับ หนังสือคืน					
7. เพื่อนที่ขึ้นรถเมย์ด้วยกันทุกวัน ไม่ชอบออกจากรถ					
1. พูดตรงกับเพื่อนว่าควรจะ สลับกันออกคนละครั้ง					
2. พูดว่าเพื่อนไปตรง ๆ ว่า เห็นแก่ตัวเอาเปรียบ					
3. ชี้ให้กระเป๋ามาไปเก็บที่ เพื่อนแล้วนั่งเฉย ๆ					
4. หลีกเลี้ยงที่จะไปควย เพราะถ้าไปควยก็คงจะ ต้องยอมออกจากรถเมย์เหมือนเดิม					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
8. นึกถึงเพื่อนทุกครั้ง เพื่อนจะ ปล่อยให้อ่าน					
1. คำว่าแรง ๆ ว่าเสียเวลา คราวหน้าไม่ไปด้วยแน่					
2. นั่งรอไปเรื่อย ๆ จนกว่า เพื่อนจะมา					
3. แกล้งมาสายข้างหรือหลอก ให้เพื่อนไปรออีกเวลา					
4. พูดกับเพื่อนตรง ๆ ว่าอยาก ให้เพื่อนมาเร็ว ๆ จะได้ รีบไปไม่ต้องเสียเวลาหรือ นัดเวลาที่เพื่อนสะดวกจะค ิดกว่า					
9. เพื่อนหยิบยืมของใช้จนน่ารำคาญ					
1. เก็บของให้พ้นตาเลียงไม่ได้ ก็ให้ยืมอย่างไม่เต็มใจ					
2. ว่าเพื่อนไปตรง ๆ ว่า เอาเปรียบมาก ๆ ไม่ยอม ให้ใช้อีก					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
3. บอกเพื่อนให้ชื่อตัวเองบ้าง เพราะนักเรียนก็ต้องใช้					
4. ปฏิเสธที่จะให้ยืมอย่างว่า ลืมหรือหาย					
10. นักเรียนไม่ค่อยทำการบ้าน ขอลอกของเพื่อน แต่เพื่อน ไม่เต็มใจให้ลอก					
1. แย่งสมุดมาลอกไม่สนใจ เพื่อนจะว่าอย่างไร					
2. อธิบายถึงความจำเป็น ที่ต้องลอกเพื่อน					
3. แอบเอาสมุดเพื่อนมา ลอกเวลาเพื่อนเขล					
4. เสียใจแต่ไม่พูดอะไร ขอคนอื่นต่อไป					
11. เพื่อนมาเยี่ยมขณะที่ นักเรียนต้อง ดูหนัง ลือ สอบ					
1. นั่งคุยกับเพื่อนควย ความกังวลไม่กล้าได้ เพื่อนกลับ					
2. ออกปากไล่เพื่อน ทรง ๆ โดยไม่เกรงใจ					

ความถี่ที่รู้จักหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
3. นักเพื่อนมาใหม่วันหลัง บอกเพื่อนถึงความจำเป็น					
4. หลอกให้เพื่อนไปที่อื่น แทนหรือหาวิธีให้เพื่อน ออกจากบ้านจนได้					
12. เพื่อนชอบคนกระเป๋านักเรียน ไม่ชอบให้ทำเช่นนั้น					
1. แกล้งคนกระเป๋าเพื่อน แต่บอกว่าไม่เจตนา					
2. ตำรวจดูว่าจะไรหายและ ไม่พูดอะไรเลย พยายาม วางกระเป๋าทลบ					
3. โวยวายประจานให้คนรู้ ว่าเพื่อนไม่มีมารยาท					
4. บอกเพื่อนว่าไม่ชอบให้ เพื่อนทำเช่นนั้น					
13. เพื่อนนำความลับของนักเรียน มาเปิดเผยจนคนอื่นรู้กันทั่ว					
1. หาทางแก้แค้นเพื่อนคนนั้น ให้ได้โดยไม่ให้เขารู้ตัว					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
2. ไปหาความลับของเพื่อน มาบอกคนอื่นบ้าง					
3. เดินหนีไปห่าง ๆ จากเสียง ล้อขอเพื่อน ๆ แอบไป เสียใจเจ็บปวด					
4. ไม่สนใจคิดว่าความลับ ไม่มีในโลก เพื่อนคง ล้อเล่นมากกว่า					
14. คนข้างบ้านเบียดเบียนเสียงดัง น่ารำคาญ					
1. แอบไปโทรศัพท์ไปบอกตำรวจ หรือให้เพื่อนบ้านไว้วาง แทน					
2. ข้างหลังคาบ้านไว้วาง ให้เขารู้ตัวว่าไม่พอใจ					
3. เดินไปพูดขอรองให้เบา เสียงเพราะดังมากแล้ว					
4. ปิดประตูหน้าต่างเอาไว้ อุดหูกันเสียงเข้าไป เกรงใจ ว่าถึงอย่างไรก็เป็นเพื่อน บ้านกัน					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
15. ยืนคอยใช้โทรศัพท์นาน ๆ คนที่พูดโทรศัพท์ก็ไม่ยอมวาง หรือให้คนอื่นใช้เลย					
1. คอยไปเรื่อย ๆ ไม่ปรินาก นอนอย่างมกแคมองคอน					
2. เกาะตู้บอกว้าขอใช้ โทรศัพท์บ้าง					
3. ถามตรง ๆ ว่าอีกนานไหม จะเลิกพูดโทรศัพท์ยัง หรือ แย่งหูโทรศัพท์ไปใช้ โดย ไม่ฟังเสียง					
4. ทำเสียงดัง เกาะโน้นเกาะนี้ วนว้ายจนเขารำคาญรีบวาง หูโทรศัพท์ไปเอง					
16. บริการนำอาหารคนละครึ่งกับ ที่สั่งมาให้					
1. ให้บริการเปลี่ยนอาหารให้ โดยอ้างสาเหตุอื่น					
2. รับประทานอาหารที่ได้รับ เจียบ ๆ ไม่กล้าบอก					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
3. บอกบริกรว่าไม่ใช่อาหาร ที่สั่ง					
4. ไม่ยอมรับประทานอาหารบน ว่าเสี่ยงถึงให้คนรู้ว่ามีกรรขุย					
17. ผู้ขายยักเยี้ยคิให้นักเรียนซื้อ สินค้าที่ไม่ต้องการ					
1. ซื้อเพราะว่าคาถาตัวคน ขายว่า เพราะกุของ มาหลายชิ้นแล้ว					
2. บอกว่าไม่ชอบไม่ยักซื้อ ทุกทรง ๆ ให้รู้เรื่อง					
3. หาวิธีเลี่ยงไม่ซื้อจนได้ แต่ไม่บอกทรง ๆ					
4. โหมบอกไปว่าไม่เอา อย่ามาบังคับซื้อ ถ้าบังคับ จะแจ้งตำรวจหรือบอกคนอื่น ไม่ให้มาซื้อต่อไป					
18. ถูกแฉงคิวขณะซื้อตัวชม ภาพยนตร์					
1. สะกิดบอกให้เขาไปต่อ แถวข้างหลัง					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
2. เคย ๆ ไขว่คว้าไปเรื่อย ไม่หยุดแล้วเคยมีเรื่อง.....					
3. เอะอะโวยวายต่อว่าให้ เขาเกิดความกระตาค 4. หาทางแก้งไม่ให้เขา แรงจนได้					
19. คนข้าง ๆ คอยเสี่ยงถึงขณะที่ นักเรียนกำลังชมภาพยนตร์					
1. แอบมองหน้าเขาแต่ก็พูด อะไรไม่ออก					
2. แกล้งพูดว่ากระทำให้ เขาไต่ขึ้นเพื่อให้เขาลด เสียงคุยลงบ้าง					
3. ทวาดเสียงถึงให้เขาเงิบ เสียงและหยุดการส่งเสียง รบกวนผู้อื่น					
4. หันไปพูดเบา ๆ บอกให้เขา หยุดส่งเสียงรบกวนผู้อื่น					

ความถี่ที่รู้สึกหรือกระทำในเหตุการณ์จำนวน 10 ครั้ง

เหตุการณ์และการแสดงออก ของนักเรียน	0 ครั้ง ไม่เคยเลย	1-2 ครั้ง นานๆ ครั้ง	3-5 ครั้ง บางครั้ง	6-8 ครั้ง บ่อย ๆ	9-10 ครั้ง เป็นประจำ
20. คนข้างบ้านเขามาหยิบของ ๆ นักเรียนในบ้าน โดยไม่บอก					
1. แกล้งไม่คืนของที่ยืมมาบ้าง					
2. เชื่อว่าทุกคนจะให้ผู้ใหญ่แจ้ง ตำรวจจับ					
3. บอกเขาว่าไม่ควรทำเช่นนั้น น่าจะบอกให้เจ้าของบ้าน รู้บ้าง					
4. ปลอบใจไปเลยหาทางป้องกัน ในครั้งต่อไป เกรงใจเขา					

ตาราง 27 คำอำนาจำแนกแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ข้อที่	ข้อความ	คำอำนาจำแนก รายข้อ
2	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวพ่อแม่อนุญาตให้ฉันรับฟังและช่วยแก้ปัญหา	3.37
6	พ่อแม่มักจะให้รางวัลและคำชมเชยเมื่อฉันทำสิ่งต่าง ๆ สำเร็จ	6.08
8	พ่อแม่จะเปิดโอกาสให้ฉันทำสิ่งต่าง ๆ ตามความพอใจ เช่น เล่นกับเพื่อน	3.72
11	เมื่อถูกทำผิดพ่อแม่จะคุกคามหรือลงโทษโดยไม่มีการยกเว้น	1.85
15	ถ้าพ่อแม่จะให้รางวัลแก่ฉันพ่อแม่จะถามฉันก่อนว่าฉันต้องการอะไร	7.61
17	ฉันมีสิทธิจะเรียกร้องถ้าฉันไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องต่าง ๆ	5.48
21	ถ้าฉันทำผิดแต่แข็งแรง เหตุผลพ่อแม่จะไม่ลงโทษ	4.06
26	ฉันมีโอกาสทำสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนกับพ่อแม่เช่นเที่ยวนอกบ้าน	2.67
29	พ่อแม่จะอนุญาตให้ฉันร่วมกิจกรรมในสังคมนอกบ้านด้วยความเต็มใจ	5.97
33	ฉันมีหน้าที่จัดที่นอนของตนเอง	3.86
37	ก่อนลงโทษพ่อแม่จะซักถามสาเหตุและลงโทษด้วยเหตุผล ถ้าฉันผิดจริง	3.97
43	การปฏิบัติตัวของพ่อแม่ทำให้รู้สึกเป็นอิสระที่จะทำและคิดในเรื่องต่าง ๆ	4.41
47	พ่อแม่แบ่งหน้าที่การรับผิดชอบในงานบ้านให้ฉันและพี่น้องโดยเท่าเทียมกัน	4.15
51	พ่อแม่จะพูดคุยกับเพื่อนที่มานับฉันเสมอไม่ว่าเพื่อนฉันจะเป็นหญิงชาย	2.64

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ
54	พ่อแม่จะเห็นควย เมื่อฉันเสนอว่าพ่อแม่ไม่ต้องทำสิ่งต่าง ๆ ให้ฉัน	2.88
57	พ่อแม่จะร่วมวงคุยและทำงานร่วมกับฉันและพี่น้องจนทำให้ฉันรู้สึก สนิทสนมกับท่าน	4.03

ตาราง 28 คำอ่านาจจำแนกแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง

ข้อที่	ข้อความ	คำอ่านาจจำแนก รายข้อ
3	ไม่ว่าฉันจะทำอะไรพ่อแม่จะคอยให้ความช่วยเหลือเสมอ	5.36
9	พ่อแม่จะคอยซักถามในเรื่องส่วนตัวฉันเสมอ	4.40
16	ฉันรู้ว่าพ่อแม่เอาใจใส่และห่วงใยฉันจนเกินไป	6.23
19	พ่อแม่จะคอยซักเตือนฉันเรื่องการคบเพื่อน	4.66
24	พ่อแม่มักไม่ค่อยให้ฉันอยู่เฉย ๆ โดยไม่ทำอะไร	1.85
27	พ่อแม่จะไม่ยอมให้ฉันเป็นฝ่ายที่สูง ๆ เพราะกลัวตกลงมา	6.17
34	เวลาฉันจะไปไหนพ่อแม่จะไปด้วยหรือให้คนไปเป็นเพื่อน	4.89
38	พ่อแม่คอยปฏิบัติต่อฉันราวกับฉันเป็นเด็กเล็ก ๆ	6.85
42	เมื่อฉันกลับมาบ้านช้ากว่าปกติพ่อแม่จะรอคอยด้วยความเป็นห่วง	6.64
45	พ่อแม่จะคอยระมัดระวังไม่ให้ฉันได้รับอันตรายตลอดเวลา	7.62
49	พ่อแม่จะคอยซักถามครูอยู่เสมอว่าการเรียนของฉันเป็นอย่างไร	6.07
53	เวลานั้นเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ พ่อแม่จะคอยปรนนิบัติอย่างใกล้ชิด	8.55
60	พ่อแม่จะเตือนให้ฉันทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความห่วงใยเสมอ เช่นเรื่องอาบนํ้า	3.15

ตาราง 29 คำอ่านาจำแนกแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อ่านาจากความ

ข้อที่	ข้อความ	คำอ่านาจำแนก รายข้อ
1	พ่อแม่จะไม่ให้ฉันไปไหนเพราะกลัวเสียเด็ก	4.88
4	ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในบ้านกับพ่อแม่	2.79
7	ฉันต้องแต่งตัวตามแบบและสีที่แม่ต้องการ	3.39
12	ฉันต้องกลับบ้านตรงตามเวลาที่พ่อแม่กำหนดเสมอ	3.92
14	ฉันต้องเลือกวิชาที่พ่อแม่เลือกให้	4.88
18	พ่อแม่จะตำหนิฉัน โต้แย้งแสดง เหตุผล	4.09
23	พ่อแม่มักจะเตรียมอาหารหรือสิ่ง ของให้ฉันตลอดเวลา	2.37
25	พ่อแม่ไม่ เห็นด้วยกับ การคิดและการตัดสินใจของฉัน	3.41
30	ฉันต้อง เชื่อฟังพ่อแม่โดยปราศจากข้อ โต้แย้ง	4.55
32	พ่อแม่มักจะให้ฉันคบ เพื่อนที่พ่อแม่ชอบและ เห็นว่าดี	4.12
36	พ่อแม่จะไม่ยอมให้ฉันแสดง ความ โกรธเมื่อพ่อแม่กล่าว โทษ	6.01
40	ถ้าฉัน เชื่อฟังพ่อแม่ฉันจะ เอาอะไรหรือทำอะไรก็ได้พ่อแม่จะ ยอมทุกอย่าง	2.46
44	เวลาฉันจะไปไหนหรือทำอะไร จะต้อง ขออนุญาตและชี้แจง รายละเอียด	2.10
50	ถ้าฉันไม่ เชื่อฟัง คำแนะนำของพ่อแม่ฉันจะถูก โทษ	4.36
52	พ่อแม่จะให้ฉันชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายเงินที่พ่อแม่ให้ ในแต่ละครั้ง	5.83
55	ถ้าพ่อแม่สงสัยไม่ เข้าใจเกี่ยวกับตัวฉัน ฉันจะต้องอธิบายให้ท่านฟัง อย่างละเอียด	4.30
58	เวลาฉันซักถามเกี่ยวกับ เรื่องเพศพ่อแม่จะไม่พูดถึง	1.85

ตาราง 30 คำอ่านาจำแนกแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อที่	ข้อความ	คำอ่านาจำแนก รายข้อ
5	เมื่อฉันทำงานเสร็จฉันไม่เคยได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่	2.60
10	พ่อแม่มักจะสนใจลูกคนอื่นมากกว่าฉัน	2.94
13	เมื่อฉันทำผิดหรือไม่ทำตามที่คุณแม่ต้องการ พ่อแม่ก็จะพูดเปรียบเทียบกับผู้อื่น	6.55
20	เมื่อฉันทะเลาะกับพี่ ๆ น้องหรือคนอื่น ฉันมักถูกเขียนที่	2.67
22	พ่อแม่มักจะเตรียมอาหารสิ่ง ของให้ฉันตลอดเวลา	8.02
28	เมื่อฉันถามถึงสิ่งต่าง ๆ พ่อแม่ก็จะไม่สนใจตอบ	5.23
31	ฉันได้สิ่งที่ฉันต้องการทุกอย่าง แต่ฉันรู้สึกไม่ต้องการสิ่งนั้น	3.89
35	ฉันมักจะได้รับสิ่งต่าง ๆ น้อยกว่าลูกคนอื่น	3.54
39	พ่อแม่มักจะคอยจับผิดเสมอไม่ว่าฉันจะทำอะไร	7.79
41	ฉันรู้สึกว่าต้องทำอะไรตามลำพัง เสมอ	4.96
46	ไม่ว่าฉันจะต้องการสิ่งใดพ่อแม่จะไม่คอยหาให้	3.10
48	ฉันทำอะไรไม่ค่อยเป็นเพราะไม่ค่อยได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่	3.38
56	พ่อแม่ไม่ค่อยให้ความสนใจไม่ว่าเรื่องใด	5.63
59	ฉันจะรู้สึกอึดอัดใจที่ต้องแก้ปัญหาเอง โดยไม่มีโอกาสปรึกษาพ่อแม่เลย	3.61

ตาราง 31 ค่าอำนาจจำแนกรายขอแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะ

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก
1	1 3.13	6	1 5.31	11	1 8.09	16	1 5.10
	2 4.72		2 5.00		2 5.91		2 4.04
	3 5.46		3 7.47		3 6.08		3 6.47
	4 4.78		4 9.49		4 8.00		4 6.26
2	1 3.90	7	1 2.97	12	1 4.34	17	1 6.47
	2 2.88		2 7.64		2 8.84		2 3.75
	3 4.65		3 6.43		3 5.38		3 6.24
	4 5.53		4 8.20		4 6.26		4 5.52
3	1 5.94	8	1 5.25	13	1 5.58	18	1 5.85
	2 5.02		2 3.67		2 5.42		2 8.31
	3 8.30		3 8.04		3 4.27		3 5.32
	4 4.85		4 6.01		4 3.55		4 6.16
4	1 5.14	9	1 3.72	14	1 5.58	19	1 5.19
	2 4.17		2 6.81		2 5.16		2 9.03
	3 6.14		3 5.15		3 5.14		3 4.13
	4 10.01		4 5.51		4 4.64		4 6.75

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก
	1 9.78		1 5.95		1 3.22		1 6.62
5	2 8.42	10	2 4.71	15	2 3.22	20	2 4.65
	3 3.92		3 6.80		3 6.05		3 7.41
	4 6.31		4 11.58		4 9.27		4 7.66

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวพรสุภา ชื่อสกุล คิมขรรณนะ

เกิดวันที่ 21 เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2499

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 16/60 ถนนวิบูลย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีวัฒนาบ่างเซ
พ.ศ. 2517	ป.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2521	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2533	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พฤติกรรม การแสดงออกตามทฤษฎีของ คิจิโอะวานิชกับการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะทาง
ชีวสังคมบางประการของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
พรสุภา กิษยวรรณะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

กุมภาพันธ์ 2534

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษารูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออก 4 ลักษณะคือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางตรง พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม ในกลุ่มตัวอย่างรวมและในกลุ่มที่จำแนกตามระดับของตัวแปรดังนี้คือ การยอมรับเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศและระดับชั้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มโรงเรียนและเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามวิธีปฏิบัติตัวของพ่อแม่ก่อนนักเรียน และแบบสำรวจการแสดงออกของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนหนึ่งตัวประกอบและสองตัวประกอบชนิดวิเคราะห์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมแสดงออกลักษณะกล้าแสดงออกสูงสุดรองลงมาคือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมและพฤติกรรมก้าวร้าวทางตรงตามลำดับ

2. พฤติกรรมแสดงออกมีปฏิสัมพันธ์กับ การยอมรับเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และระดับชั้น กล่าวคือ นักเรียนที่มีระดับการยอมรับเลี้ยงดู หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือเพศ หรือระดับชั้น แตกต่างกัน มีแนวโน้มจะมีรูปแบบของพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน

ASSERTIVE BEHAVIORS AS CONCEPTUALIZED BY DE GIOVANNI AND CHILD
REARING PRACTICES AND SOME BIO - SOCIAL VARIABLES
OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

PORNSUDA DISAYAWATTANA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Development Psychology

at Srinakharinwirot University

February 1991

The major purpose of this research was to study Assertive behavior pattern of Secondary School students by comparing four behaviors; Assertion, Nonassertion, Aggression and Passive Aggression in total sample group and in subgroups as separated by levels of rearing patterns, academic achievements, sexes and grades.

The samples of this study were 1,200 students of Mathayomsuksa 1, 3 and 6 in Bangkok. They were drawn by a simple random sampling of schools and selecting qualified samples. The instruments employed were a parent behaviors to their children questionnaire and an Assertive Behavior survey. Statistics for analysing the data were One Way and Two Way Analysis of Variance with Repeated Measures on one factor.

The findings of this study are as follows:

1. The students have highest scores on Assertion, followed by Nonassertion, Aggression and Passive Aggression respectively.
2. There are interactions between Assertive behavior and rearing patterns, academic achievements, sexes and grades. Students who differ on levels of rearing patterns or academic achievements or sexes or grades tend to differ on assertive behavior patterns.